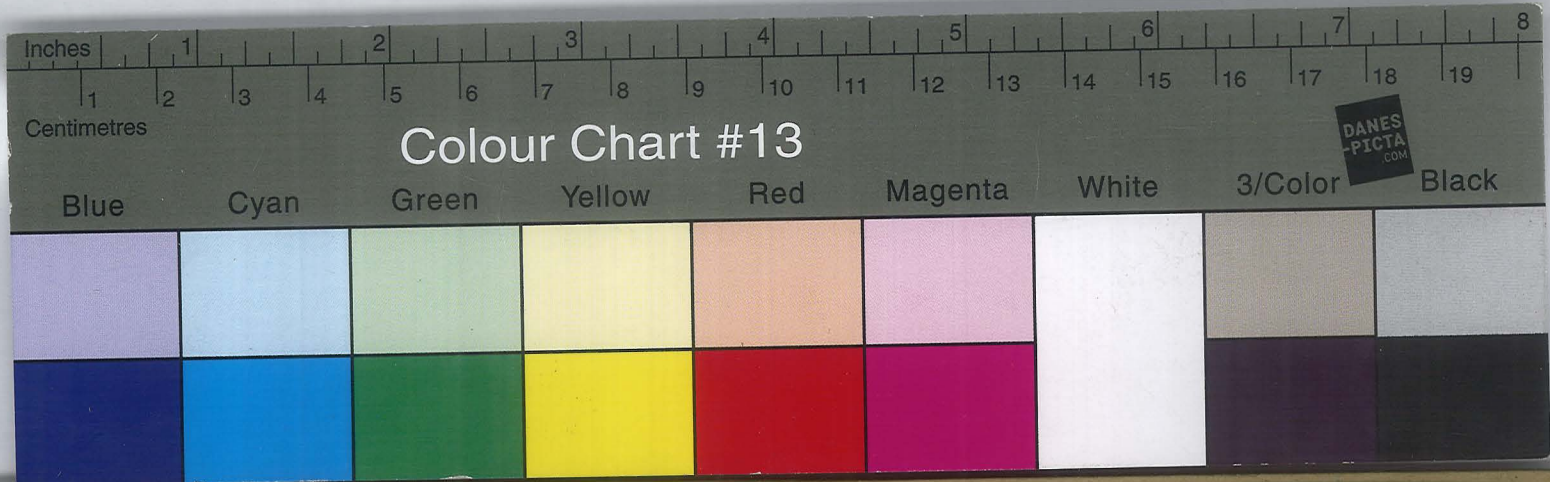

Towarzystwo Naukowe Płockie
Bib. ...
Plac ...
09-402 PŁOCK

Materiały W. Smoleńskiego

S-1

Materiały dotycz. działalności

W. Smoleńskiego w różnych organiz.

społecznych, naukowych i politycznych

B.d., 1898-1917, 1924-1926

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

R

G

B

Grey Scale #13

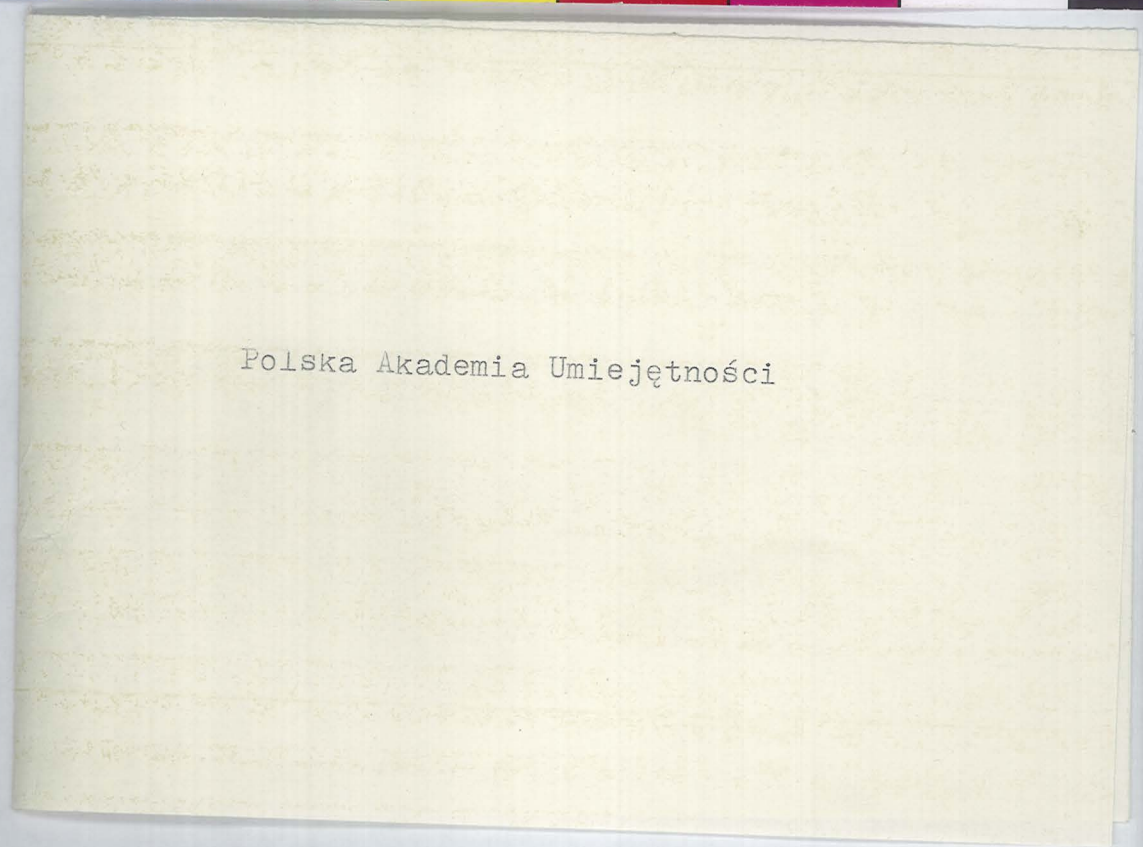
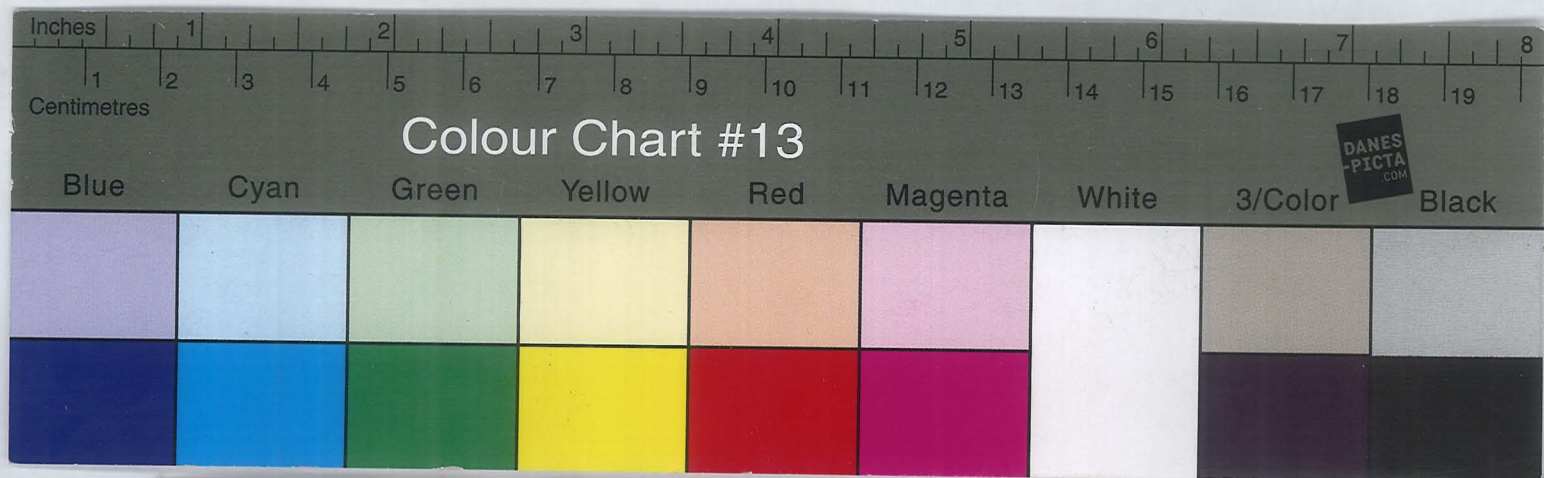
C

M

Y

K

DANES-PICTA.COM

110/51.

N-2315.

Kraków 24/5. 1896

Pracowny Panie!

Miałem dziś być w warszawie i uda-
 dać się do Państwa, że ustnie porozumieć się z Pa-
 nstwem Państwa o sprawie Jego brata o ostatecznym
 polu wielkiego tajemnego, który to sprawę przedstawi-
 tem Wydziałowi Konst. Fil. na posiedzeniu d.
 18 k. bm. Miałem jednak dziś jechać do Wiednia
 gdyż dopiero za dni kilka podjęć to warszawę
 i wówczas być z dwiema pracownikami Państwa.

Łączy wyprawy z dwiema pracownikami

staje pozostawia

M. M. M. M.

Wielmożny Pan
 Władysław Smoleński
 w Warszawie

Floria 24.

Niegoszowice, p. Rudawa

31 maja 1904

219/51.

Szanowny Panie !

Według Statutu naszej Akademii, w ciągu czerwca każdego roku należy przedstawiać wnioski piśmienne w sprawie propozycji nowych członków. Mając zamiar przedstawić Szanownego Pana na członka-korespondenta, udaję się wprost do Niego z prośbą o łaskawe zakomunikowanie dokładnego spisu ogłoszonych przez Szanownego Pana prac, zarówno osobno wydanych jak i pomieszczonych w czasopiśmie. Potrafiłbym prawdopodobnie sam ułożyć tę bibliografię, mógłbym jednak dopuścić się jakichś niedokładności, zwłaszcza obecnie, mieszkając na wsi, skąd wprowadzić z Krakowem łatwą komunikację, gdzie jednak bądź co bądź posługiwałbym się głównie w tym celu własną tylko biblioteczką.

Już od 3 czy 4 lat noszę się z tym projektem, od-
kąd częściowa reforma Statutu pozwoliła nam w wybo-
rze członków odetchnąć cokolwiek swobodniej, powięk-
szając szczupłą dotychczas liczbę członków-korespon-
dentów. Powstrzymywałem się jednak ze spełnieniem
tego obowiązku, uznając potrzebę spłacenia kilku in-
nych podobnych długów Akademii, które uważano za pil-
niejsze bądźto z oportunistycznych bądź z innych

4
względów. I teraz spotkałem się wprawdzie z opinią,
że może stosowniej byłoby odłożyć ten wniosek do
przyszłego roku, ponieważ obecnie wybór Szanownego
Pana mógłby być uważany za jakiś rodzaj manifestac-
ji przeciw p. Korzonowi, ja jednak nie myślę krępo-
wać się tym względem; wniosek obecnie postawiony
może mieć w następstwie wybór ostateczny dopiero w
maju 1905, który nadto (jako wybór członka zagra-
nicznego) podlegać będzie zatwierdzeniu przez Cesa-
rza; dosyć więc jeszcze wody upłynie w każdym ra-
zie do tego czasu, gdy sprawa przestanie być tajem-
nica urzędowa i jako rzecz ^{gotowa} dostanie się do wiadomo-
ści publicznej.

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego poważania

Staga powołał

Stanisław Mielke

JWielmożny Pan

Władysław Smoleński

Warszawa

Hoża, 24.

6
7. VII. 1904.

221/51

Szanowny Panie!

Wracam do Pana z serdecznym
zastępczym Panu listem, na
który natychmiast odpowia-
dam.

P. Smulka, który ostatnimi
czasami wiele myśli o re-
nowacji sprawach Akademii
wideruje prosi, że
Pan. Pan pierwszy rok
respektuje na cześć kor. bywa-
nym zask. Złoty
Dla tej zł. dołożona ma

7
następnie, to nie możemy do-
czekać się, iż Starybóże -
Protektor planas z uwagą,
dominującą o potęgę i dawać
poza Cesarza myślowo doton-
nych w obec pułkownika rapra-
mierzach.

Proszę uprzejmie w tym
zachu odprawić się p.
Smolce, wchatek cześć
niez odnowi będzie myślowo.

Poruszyć z myślowo
początkiem

B. Wamnick.

Prz. Łopaty Bapuraly.

Jadwin Włodzimierz Paweł
Władysław Smoleński
Ordynat Włodzimierz

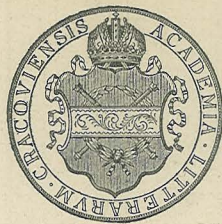

Warszawa
Maja 24.

59

Kraków, dnia 10 października 1904 roku.

Mam zaszczyt złożyć niniejszem w imieniu Akademii Umiejętności w Krakowie najgłębsze podziękowanie za dar, wymieniony na odwrotnej stronie tego listu.

Proszę przyjąć wyrazy głębokiego poważania

Wambsch

Sekretarz generalny.

Do Wnego Pana

Władysława Smoleńskiego

w Warszawie

10
Historja Polskago Naroda.
Pierwod polskago
G. F. Lomonosa.
S. Pichierburg. 1901.

Wydanie Lumnata: „Wiestnik Wsiemirnoj Istori.

WELTPOST-VEREIN (UNION POSTALE UNIVERSELLE).

CORRESPONDENZ-KARTE (CARTE POSTALE).

(ADMINISTRATION D'AUTRICHE.)

Nur für die Adresse
Côté réservé à l'adresse

An *Michuozing van*
Władysław Smoleński
Warszawa
Kozia 24.

231/51.

Kraków 27. I. 905.

11

Michałowi Panie!

Kancelarya Akademii Umiejętności ma zaszczyt donieść, iż dzisiaj wydała w liście poleconym Dekret na Cudobę Akademii de Jure Pana, a pod opaską ^{poleconą} ordetui rocznie Akademii. Donosząc otem nam zaszczyt kreślić się z głębokim poważaniem

Joef Rydel
Adjunkt A. U.

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

Nr 5.

227/51.

Kraków, dnia 17. stycznia 1905.

Jasnie Wielmożny Panie !

Posyłając urzędowe zawiadomienie o wyborze JW Pana na Orlon.,
ka korespondenta Akademii Umiejętności zwracam się równocześnie
z uprzejmą prośbą o łaskawe dostarczenie Kancelarii Akademii dat
bio- i bibliograficznych, celem umieszczenia ich w najbliższym Ro.,
czniku Akademii. Wzór, jakiego się w tej mierze trzymamy znajdzie
JW Pan w ostatnim Roczniku, który się równocześnie przesyła.
Łacze wyrazy głębokiego pozdrowienia

Umułk.
Sekretarz Generalny

14
306/57

Kancelarya Akademii Umiejętności w Krakowie
ma zaszczyt przesłać obok wymienioną publikację i upra-
sza o zwrot dołączonego pokwitowania.

W Krakowie, dnia

4 / X

1905

G. Kupa

Nr. 102/07.

Sekretarz Wydziału filolog. Akad. Umiej. ma zaszczyt donieść II. Członkom, o ile o tem nie wiedzą lub nie pamiętają, że Walne Zgromadzenie Akad. Umiej. na posiedzeniu jesiennem r. 1906 uchwaliło utworzenie Komisji historycznej dla nauk matematycznych i przyrodniczych, której przedmiot badań historia nauk ścisłych może interesować zarówno Członków Wydziału III jak I i II; i ma zaszczyt prosić, aby Ci, którzy chcą się zapisać do nowej Komisji, albo zaraz na okólniku oznajmili chęć swoją, albo nadesłali zgłoszenie swoje na ręce Sekretarza Wydziału filologicznego najpóźniej do 15 marca 1907 roku, poczem nastąpi ukostytuowanie się Komisji.

W Krakowie, dnia 16 lutego 1907.

J. Tretiak

Sekretarz Wydziału filolog.

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

*Kancelarya Akademii Umiejętności
ma zaszczyt prosić o łaskawe sprawdze-
nie, względnie sprostowanie i uzupełnie-
nie tytułów i adresu w załączonym wy-
cinku z Rocznika i odesłanie go w ciągu
tygodnia do Kancelaryi Akademii.*

W Krakowie, w marcu 1917

B. Ulanowski
Sekretarz Generalny A. U.

Władysław Smoleński, Radea Prokuratoryi w Królestwie Pol-
skiem, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszaw-
skiego. — Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ul. Hoża 36.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 899/24.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 20 października 1924. o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny

Czł. Fr. Papée : O przywileju mielnickim dla senatu z r. 1501.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 1061/24.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 17 listopada 1924 o godz. 6-ej wieczorem.

Porządek dzienny

Dr. K. Dobrowolski: Pierwsze sekty w Polsce.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 1255/24.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PIATEK, dnia 19 grudnia 1924 o godz. 5ej.

Porządek dzienny

1. Dr. Fr. Zweig : System ekonomji i skarbowości Juljana Dunajewskiego
2. Dr. A. Heydl : Przyczynowość w ekonomji.

Późtem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

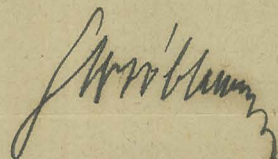
Nr.77/25.

Szanowny Panie Kolego !

Rząd Polski zatwierdził o tyle zmianę statutu Polskiej Akademji Umiejętności, iż zgodził się na podwyższenie liczby członków czynnych zagranicznych na 60 /po 20 na każdy Wydział/.

Donosząc o tem, nadmieniam, iż w myśl uchwały Zarządu Akademji z dnia 14 stycznia, 1925 mogą Szanowni Panowie Koledzy propozycje na nowych członków czynnych zagranicznych wyjątkowo przedkładać Wydziałom do 31 stycznia 1925 roku.

W Krakowie, dnia 17 stycznia 1925.

Sekretarz Generalny

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 68/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 19 stycznia 1925 o godz. 6ej.

Porządek dzienny

Dr. Marjan Morelowski: Sprawozdanie z badań archiwalnych Wydziału
muzealnego Delegacji Polskiej w Moskwie.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Nr. 212/25.

Polska Akademia Umiejętności

22 17

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 16 lutego 1925 o godz. 6-ej.

Porządek dzienny

1. Prof. Fr. Bossowski: Studja nad pierwotnym rzymskim testamentem-
ref. czł. Wroblewski

2. Ks. Prof. Michalski: Przejawy krytycyzmu w filozofji XIV wieku.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 424/25

Dnia 21 marca 1925 r., to jest w sobotę, o godz. 11 przed południem, odbędzie się w gmachu Akademji zimowe Walne Posiedzenie administracyjne Polskiej Akademji Umiejętności.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie Przewodniczącego.
2. Preliminarz budżetowy.
3. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego.
4. Wnioski Wydziałów w sprawie nowych członków.

W Krakowie, dnia 11 marca 1925.

St. Wróblewski
Sekretarz Generalny

P. S. Dnia 20 marca popołudniu odbędą się posiedzenia administracyjne Wydziałów w sprawie wyborów nowych członków i dla ułatwienia innych spraw administracyjnych.

24
Polska Akademia Umiejętności

Nr. 525/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 30 marca 1925 o godz. 6 ej.

Porządek dzienny

Dr. Emil Kipa : O Metternichu /na podstawie nowych materiałów/

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 659/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 27 kwietnia 1925 o godz. 6 wj.

Porządek dzienny

Prof. Dr. Szumowski Władysław: Krakowska Szkoła lekarska za czasów
Komisji Edukacyjnej.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 745/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 18 maja 1925 o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny

Prof. R. Taubenschlag: 1. Prawo lokalne w konstytucjach przeddjure-
cyjanskich,

2. Prawo greckie w komedji Menandra "
"Epitrepontes".

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 891/25.

Dnia 13 czerwca 1925, o godzinie 12 w południe, odbędzie się według załączonego programu w AULI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO tegoroczne publiczne posiedzenie P. A. U.

W myśl uchwały Zarządu P. A. U. posiedzenie walne administracyjne odbędzie się dnia 12 czerwca b. r. o godz. 11 przed południem w gmachu Akademji.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie Przewodniczącego.
2. Weryfikacja protokołu.
3. Zamknięcie rachunków za rok 1924.
4. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego.
5. Nagrody.
6. Wybory nowych członków.
7. Wybór Komitetu fundacji Jerzmanowskich.
8. Wnioski i interpelacje.

W Krakowie, dnia 3 czerwca 1925.

St. Wróblewski
Sekretarz Generalny.

P. S. Dnia 12 czerwca b. r. od godziny 9 do 11 przed południem odbywać się będą posiedzenia administracyjne Wydziałów.

Tegoż dnia o godz. 1 w południe odbędzie się posiedzenie Komitetu fund. Jerzmanowskich.

Pożądanem jest, aby na posiedzenie publiczne zechcieli się P. T. Członkowie Akademji zjawić w stroju wizytowym.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 814/25.

W Krakowie, dnia 6 czerwca 1925.

Wielce Szanowny Panie Kolego !

Zarząd Polskiej Akademji Umiejętności, na posiedzeniu z dnia 25.V.r.b. wybrał Wszanownego Pana Kolegę delegatem Akademji do Conseil de Perfectionnement Instytutu Francuskiego w Warszawie.

Zawiadamiając WszPana o tym wyborze, proszę Go równocześnie, w imieniu Zarządu o przyjęcie mandatu i łączę koleżeńskie pozdrowienia

oddany

J. W. Smoleński

Sekretarz Generalny

16. VI 925.

JWPan

Prof. Władysław Smoleński

W W a r s z a w i e

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 906/25.

Posiedzenie administracyjne Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w PIĄTEK, dnia 12 czerwca 1925 o godz. 9.30 rano w sali posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności.

Porządek dzienny

1. Wybór członków Komitetu dla nagrody im. Jerzmanowskiego na r. 1926
2. Prace zgłoszone do Wydziału /dra Vetulaniego, ks. J. Zdanowskiego, dra A. Benisa/.
3. List p. Gasztowta.
4. Sprawa kandydatów wybranych na ostatnim posiedzeniu administracyjnym.
5. Sprawy bieżące.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

ma zaszczyt zaprosić

na uroczyste doroczne posiedzenie publiczne, które odbędzie się w sobotę, dnia 13-go czerwca 1925 r., o godz. 12 w południe, w Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Porządek dzienny:

- 1. Przemówienie Wiceprezesa.*
- 2. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności za rok ubiegły.*
- 3. Odczyt profesora dra Bronisława Dembińskiego p. t.: Ostatni Wielki Mistrz Zakonu niemieckiego i pierwszy Księżę Pruski.*
- 4. Ogłoszenie nazwisk nowych członków oraz przyznanych nagród.*

ST. WRÓBLEWSKI
Sekretarz Generalny

J. M. ROZWADOWSKI
Wiceprezes

Z uderzeniem godziny 12-tej aula będzie zamknięta.

Nr. 1030/25.

Polska Akademia Umiejętności

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 23 czerwca 1935 o godz. 6 ej wieczorem.

Porządek dzienny

Czł. A. Krzyżanowski przedstawi pracę dra Antoniego Benisa p.t.: Sta-
bilizacja waluty w Czechosłowacji.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr.814/25.

W Krakowie, dnia 26 lipca 1925.

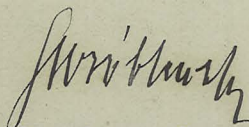
Wielce Szanowny Panie Kolego !

List Pański z 17.6.b.r.przedstawiłem Zarządowi.Zapadła uchwała,by raz jeszcze prosić usilnie WSzanownego Pana o objęcie roli delegata Akademji do Conseil de Perfectionnement Instytutu Francusko-Polskiego,raz dlatego,ponieważ zależy nam bardzo na Pańskim współudziale,powtóre dlatego,że Conseil według statutu tylko raz do roku zbiera się celem ustalenia programu na przyszłość,zatem udział w nim nie będzie dla WSzanownego Pana zbyt wielkim ciężarem.

Wykonując uchwałę proszę bardzo,by WSzanowny Pan zechciał podjąć się powyższej roli i łączę

wyrazy wysokiego poważania

oddany

Sekretarz Generalny.

JWielmożny Pan

Prof.Władysław S m o l e ń s k i

Członek Polskiej Akademji Umiejętności

w Warszawie.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 1424/25

W myśl uchwały Zarządu Polskiej Akademji Umiejętności z dnia 31 sierpnia 1925 r. NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE Członków czynnych P. A. U. odbędzie się dnia 28 września 1925 r. o godzinie pół do jedenastej przed południem w gmachu Akademji.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu.
2. Wybór Prezesa.
3. Wnioski w sprawie uczczenia pamięci ś. p. Kazimierza Morawskiego.
4. Sprawy bieżące.

W Krakowie, dnia 1 września 1925.

St. Wróblewski
Sekretarz generalny.

P. S. Nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Prezesa Kazimierza Morawskiego odbędzie się dnia 28 września b. r. o godzinie 9-tej rano w kościele N. P. Marji.

561/51

34

PODSKA AKADAMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 1545/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 28 września 1925 o godz. 6 1/2 wieczorem.

Porządek dzienny

Czł. Wł. Senkowiak : 1/ Przyczynek do genezy rezerwatu papieskiego
w sprawie kanonizacji świętych; 2/ Jeszcze w sprawie auten-
tyczności bulli gnieźnieńskiej z r. 1136; 3/ Najdawniejsza ma-
pa Litwy i Inflant z XVI w. /komunikat/

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Nr. 1660/25.

Polska Akademia Umiejętności

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 19 października 1925 o godz 6^{ej} wieczorem.

Porządek dzienny

Czł. Ks. Jan Fijałek przedstawi referat p. t. " Nieznany pomnik usta-
wodawstwa synodalnego w Polsce z epoki potrydenckiej."

Dotem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 1878/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 30 listopada 1925 o godz. 6 ej wieczorem.

Porządek dzienny

1. Czł. I. Łyskowski : Conventiones contra bonos mores - ref
czł. Wroblewski,
2. Dr. M. Grażyński : Proces polski w XIV stuleciu.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

37
Polska Akademia Umiejętności

Nr. 2026/25.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 28 grudnia 1935 o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny

Ks. Prof. Konstanty Michalski : Prądy krytyczne i sceptyczne w fi-
lozofji XIV wieku.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 55/26.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 18 stycznia 1926 o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny

Dr. Chmaj Ludwik : Samuel Przypkowski na tle prądów religijnych
XVII wieku.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 196/26.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 15 lutego 1926 o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny

1. Prof. Roman Grodecki : Najstarsze polskie taryfy celne.
2. Dr. Józef Feldman : Polska a sprawa wschodnia 1709 - 1714.

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

POLSKA AKADEMJA UMIEJĘTNOŚCI

Nr. 333/26.

Dnia 25 marca 1926 r., to jest w czwartek, o godz. 11 przed południem, odbędzie się w gmachu Akademii zimowe walne Posiedzenie administracyjne Polskiej Akademii Umiejętności.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie Przewodniczącego.
2. Weryfikacja protokołu.
3. Rezygnacja Delegata W. Z.
4. Sprawa zmiany statutu.
5. Zamknięcie rachunków za r. 1925.
6. Preliminarz budżetowy.
7. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego.
8. Wnioski Wydziałów w sprawie nowych członków.

W Krakowie, dnia 9 marca 1926.

St. Wróblewski
Sekretarz Generalny

P. S. Dnia 24 marca popołudniu odbędą się posiedzenia administracyjne Wydziałów w sprawie wyborów nowych członków i dla ułatwienia innych spraw administracyjnych.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 375/26.

Posiedzenie administracyjne Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w ŚRODE, dnia 24 marca 1926 o godz. 6 1/2 /punktualnie/ w sali posiedzeń Wydziału.

Porządek dzienny

1. Odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
2. Wybór dyrektora i sekretarza na trzy lata /z powodu upływu trzechlecia/.
3. Wybory nowych członków.
4. Sprawy bieżące.

Polska Akademia Umiejętności

Nr. 545/26.

Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się
w PONIEDZIAŁEK, dnia 26 kwietnia 1926 r. o godz. 6ej wieczorem.

Porządek dzienny.

- Prof. R. Taubenschlag : 1. Historia recepcji prawa rzymskiego
w Egipcie ;
2. Prawo starogreckie w Vita Jesopi Maximusa
Planudesa ;
3. Najdawniejszy proces polski /do statutow
Kazimierza W. /

Potem odbędzie się posiedzenie administracyjne.

Akad. Umiej. prosi o Korekty
i przesłanie do Krakowa
(ul. Stawkowski, Kancelarya
Ak. Um.).

Władysław Smoleński, Rada Prokuratury w Królestwie Pol-
skiem, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.
Wybrany dnia 11 maja 1903.
Warszawa, ul. Hoża 26.

My Pan

Prof. W. Smoleński

od braci naszy

ul. Hoza, 46.

(Od J. Kallenbacha)

59

Komisja nazw ulicznych przy Wydz. Budownictwa
Magistratu m. st. Warszawy

45

MAGISTRAT
MIASTA STOLECZNEGO WARSZAWY
WYDZIAŁ Budownictwa

709/51

23 Czerwca 1917 r.

N° 2

Wielmożny Pan .

Władysław Smoliński

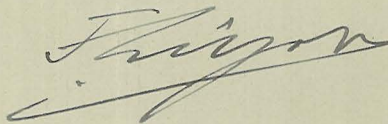
w miejscu.

Do zaprojektowania nowych nazw ulicznych w przyłączonych do miasta przedmieściach, częściowo i w mieście, utworzona została przy Wydziale Budownictwa specjalna Komisja.

Zawiadamiając o powyższym, Magistrat m.st. Warszawy ma zaszczyt prosić WPana o łaskawe wzięcie udziału w pracach rzeczonoj Komisji, przyczem Magistrat wyraża nadzieję, że WPan nie odmówi Swej cennej pomocy.

Zebranie Komisji odbędzie w dniu 27 czerwca r.b., t.j. we środę, o godzinie 5½ po południu, w sali posiedzeń Wydziału Budownictwa, Krakowskie Przedmieście N.1, / II-e piętro, front/.

Naczelnik Budownictwa
Przewodniczący Komisji

Kierownik Sekcji 5-ej
Członek Komisji

748/57

MAGISTRAT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

WYDZIAŁ VI Budownictwa
Komisya nazw ulicznych

6 Wrzesnia 1917r.

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński

N° 16

W odpowiedzi należy zawsze przytoczyć tę liczbę w całości.

Komisya nazw ulicznych ma zaszczyt prosić
W. Pana o łaskawe przybycie na posiedzenie, mające
się odbyć w dniu 10 wrzesnia r.b., t.j. w poniedziałek,
o godzinie 6 wieczorem, w sali posiedzeń wydziału
budownictwa, Krakowskie Przedmieście N.1.

Naczelnik Budownictwa
Przewodniczący Komisji

Kierownik Sekcyi
Członek Komisji

47
7 98/51

MAGISTRAT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

WYDZIAŁ VII Budownictwa
Komisya nazw ulicznych

13 Września 1917 r.

Wielmożny Pan
Władysław Smoleński

N° 25

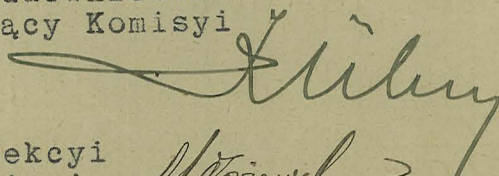
W odpowiedzi należy zawsze przytoczyć tę liczbę w całości

W myśl zapadłej na ostatniem posiedzeniu uchwały, Komisya nazw ulicznych ma zaszczyt przesłać przy niniejszem 1 egz. planu m.st. Warszawy z okręgami mii-
licyjnymi oraz wykaz projektowanych nazw tych okrę-
gów.

Jednocześnie Komisya przypomina, że posiedzenie podkomisyi odbędzie się w d. 17 Września, t.j. w ponie-
działek, o godzinie 6 wieczorem, Krakowskie Przedmie-
ście N.1.

Naczelnik Budownictwa
Przewodniczący Komisji

Kierownik Sekcji
Członek Komisji

48
750/51.

MAGISTRAT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

WYDZIAŁ VII Budownictwa
Komisya nazw ulicznych

21 Września 1917 r.

Nr 32

W odpowiedzi należy zawsze przytoczyć tę liczbę w całości

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński

Komisya nazw ulicznych ma zaszczyt przypom-
nieć W Panu, że następne posiedzenie podkomisyi
odbędzie się 24 września, t.j. w poniedziałek,
o godzinie 6 wieczorem.

Naczelnik Budownictwa
Przewodniczący Komisji

Kierownik Sekcyi
Członek Komisji

MAGISTRAT

MIASTA STOL. WARSZAWY

Wydział VII Budownictwa
Komisya Nazw Ulicznych

dn. 2 października 1917r.

No 42

W odpowiedzi należy zawsze tę liczbę przytoczyć w całości.

Komisya nazw ulicznych ma zaszczyt przypomnieć
W Panu, że następne posiedzenie podkomisyi odbędzie
się 4 października, t.j. w czwartek, o godzinie 6-ej
wieczorem.

Naczelnik Budownictwa
Przewodniczący Komisji

Kierownik Sekcji
Członek Komisji

MAGISTRAT

MIASTA STOL. WARSZAWY.

Wydział VII techniczny
biuro pomiarów

dn. 14 października 1924 r.

Wielmożny Pan

Władysław Jurewski

№

*967/vr-P 5834/m*Ul. *Stawa* Nr. *26*odpowiedź należy zawsze przytoczyć tę
liczbę w całości

Mam zaszczyt prosić W Pana o łaskawe przybycie na posiedzenie Komisji Nazw Ulicznych, odbyć się mające w dniu 22 października r.b. o godz. 6-ej wieczorem, Krakowskie Przedmieście Nr. 1.

Przedmiotem obrad będą:

1. Sprawa ponownego rozpatrzenia nazw uliczn. na Kolonji Oficerskiej na Żoliborzu.
2. Sprawa nadania nazw ulicznych na Kolonji Urzędniczej na Żoliborzu.
3. Sprawa nadania nazw ulicom na rozparcelowanym Grochowie.
4. Sprawa nadania nazw "Fraskati" i "Uroczą" ulicom nowopowstałym przechodzącym przez posesje Nr. Nr.: 1731/2, 1733, 1734, 1735 i 7059 przy ulicy Wiejskiej.
5. Sprawa nadania jednej z pierwszorzędných ulic miasta nazwy "Słowackiego" zamiast ulicy położonej przy teatrze Polskim.

Przewodniczący Komisji
Naczelnik Wydz. Technicznego Inżynier *Sturm*

Członek Komisji:

K. Bozł

51

MAGISTRAT

MIASTA STOL. WARSZAWY.

Wydział VII Techniczny
Biuro Pomiarów

W-ny Pan...

Władysław Smoleński

dn. 16 stycznia 1925 r.

Nr

Obp. VII C. 455/25-18

Moza 26

odpowiedzi należy zawsze przytoczyć tę
liczbę w całości.

Mam zaszczyt prosić WPANA o łaskawe przybycie na posiedzenie Komisji Nazw Ulicznych, odbyć się mające w dniu 20 stycznia r.b. (t.j. we wtorek) o godz. 6-ej wieczorem, Krakowskie Przedmieście Nr. 1.

Tenatem obrad będzie:

1. Nadanie innej nazwy zamiast „Sosnkowskiego” (wobec uchylenia jej przez Plen. Magistratu) ulicy na Kolonji Oficerskiej na Żoliborzu.
2. Nadanie nazw pozostałym ulicom na Kolonji Urzęd. na Żoliborzu.
3. Ponowne rozpatrywanie nadania nazwy „Słowackiego” jednej z ulic m. Warszawy, oraz przemianowanie istniejącej ul. Słowackiego.
4. Nadanie nazw sześciu ulicom na Kolonji Staszica.
5. Nadanie nazw ulicom na rozparcelowanym Grochowie.
6. Nadanie nazw ulicom na rozparcelowanym majątku „Wierzbą lit. A”.
7. Zastąpienie inną nazwą przemianowanej ul. Bolesława Prusa przy ul. Grójeckiej.
8. Nadanie jednej z ulic k. Warszawy „k. S. Felickiego”

Przewodniczący Komisji
Naczelnik Wydziału Techniczn. Inżynier

Członek Komisji

K. Bochy

MAGISTRAT
MIASTA STOL. WARSZAWY.

Wydział VII Techniczny
biuro pomiarów

W-ny Pzan.....

dn. 11 maja 1925 r.

Nr 747/III

odpow edzi należy zawsze przytoczyć tę
liczbę w całości

Ulicz.....

Nr 26

Mam zaszczyt prosić WP. o łaskawe przybycie na
posiedzenie Komisji Nazw Ulicynych, odbyć się mające
w dniu 13 maja r.b. t.j. w środę o godz. 6 wiecz. (Kra-
kowskie Przedmieście Nr. 1).

Tematem obrad będzie:

- 1) Sprawa nadania nazw ulicznych na rozparcelowa-
nym Grochowie II i III.
- 2) Sprawa nadania nazwy »Polackiego« jednej z
ulic w Warszawie.
- 3) Sprawa nadania nazwy »Al. Wojska Polskiego« za-
miast nazwy »Al. Armji Polskiej« ulicy na Żoliborzu.
- 4) Sprawa nadania nazw kilku ulicom (nowopowstałym
w różnych częściach miasta.

Przewodniczący Komisji
Naczelnik Wydziału Techniczn. Inżynier

Członek Komisji

MAGISTRAT
MIASTA ST. WARSZAWY.

Wydział VII Techniczny
Biuro Pomiarów

4-ny Pan.....

Kradystaw

Smoleński

dn. 11 lipca 1926 r.

Nr

469/III

Ul.....

Głowa

26

w odpowiedzi należy zawsze przytoczyć
tę liczbę w całości.

2537/III K

Mam zaszczyt prosić p.p.o. łaskawe przybycie na posiedzenie Komisji Nazw Ulicznych, odbyć się mające w dniu...
16/III.....r.b.t.j.....6 p. obiedzie.....o godzi.
nie...../Krakowskie Przedmieście Nr.1/.

Tematem obrad będzie między innymi:

- 1/ Nadanie nazw nowopowstałym ulicom w bloku ulic: Filtrowej, Raszynskiej, Wawelskiej i Grójeckiej.
- 2/ Nadanie nazwy "Żeromskiego" jednej z większych ulic miasta.
- 3/ Nadanie nazwy "Plac Słoneczny" względnie innej placowi na Żoliborzu Oficerskim przy zbiegu ulic Śmiałej i Portecznej.
- 4/ Nadanie nazwy "Promyka" ulicy na Żoliborzu równoległej do ul. Dygasińskiego.
- 5/ Nadanie nazw nowopowstałym ulicom na rozparcelowanym terenie "Henryków" i "Wierzbą lit. A".
- 6/ Nadanie nazwy "Podolska" i "Stochodзка" ulicom na terenie "Grochów - Dwór" i ewentualne mianowanie pozostałych tam ulic dotychczasowe nazwy.
- 7/ Nadanie nazwy "Radom" nowopowstałej ulicy między dwiema równoległymi ulicami: Kopiską i Cz. Stochowską na Czystem.

Przewodniczący Komisji
Naczelnik Wydziału Technicznego Inżynier

Członek Komisji:

502/51

MAGISTRAT

MIASTA STOL. WARSZAWY.

Wydział VII Techniczny
Biuro Pomiarów

dn. 192

Nr

1584/VII

4335

Władysław
Jurański
Pora 26

odpowiedź należy zawsze przytoczyć w
liczbę w całości.

Sam zaszczyt proszę o łaskawe przybycie na posie-
zenie Komisji Nazw Ulicznych, odbyć się mające
dnia 1.5.18 r. b. t. j. w wtorek o godz. 6-ej.

po. port. / Krakowskie Przedmieście Nr. 1/

tematem obrad będzie:

1/ Ponowne rozpatrywanie nazw ulicznych na rozparcelo-
wanej Saskiej Łęce.

2/ Rozpatrywanie propozycji przemianowania na "Fasza
zmierzsa Lessera" posesji Nr. 491 przy ul. Głódowej róg
Łąkiej.

3/ Rozpatrywanie petycji P. Brzowieckiego o rozciągnię-
cie nazwy "Aleja 3 Maja" na całą Al. Jeruzolimską.

4/ Nadanie nazwy Loretańska ul. przechodzącej przez te-
ren Zakładu dla dziewcząt K. pod wezwaniem N. M. P. Loretański
Czerniakowie.

5/ Nadanie nazwy "Lekarska" nowopowstałej ul. od Filtro-
wej do Sawelskiej równoległej do Topolowej.

6/ Nadanie nazwy "Zbożowa" ul. idącej od Górczewskiej
na północ równoległej do ul. Tyszkiewicza.

Przewodniczący Komisji
Naczelnik Wydziału Technicznego Inżynier

Członek Komisji:

Bartomiej

Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego

23/51

Szanowny Panie

Zapowiadanie Zarządu Stowarzyszenia
 Naukowej Szkoły Polskiego namy zaszczyt
 prosić Szanownego Pana o przybycie
 we środę, d. 23 maja o godzinie 7^{1/2} w.
 (pensja p. Kewelke Mariatowska N. 122)
 na naradę w sprawie zaniżonego zorga-
 nizowania kursów przygotowawczych
 dla kobiet.

z szacunkiem

Paulina Kewelke
 Stud. Szkoły

18-r 1906

STOWARZYSZENIE
NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

W

842/57
Warszawa, d. 2 Kwiecia 1907 r.

Hanowny Panie Profesore,

Spodziewając się, że Hanowny Pan
Profesor raczy nasz Zjazd uświetnić
swoją obecnością, ośmielamy się pre-
stać kartę wstępu i program.

Z głębokim szacunkiem
W imieniu biura Zjazdu
Chrupczakowski

59

No. 254

KARTA WSTĘPU

na posiedzenia Zjazdu pedagogicznego

historyczno - filologicznego

odbyć się mającego 3 - ~~1904~~ roku 1905

w Warszawie.

Dla W. Pana Smoleńskiego Przewodniczącego

Członek Biura Zjazdu J. Wroblewski

844/51

STOWARZYSZENIE NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO.

Program prac

ZJAZDU HISTORYCZNO-FILOLOGICZNEGO

3—7 kwietnia 1907 r.

Środa 3 kwietnia.

I Posiedzenie **plenarne** o godz. 11 rano.
w sali Towarzystwa Wioślarskiego (Foksal 19).

1. Otwarcie Zjazdu.
2. Wybór Prezydium Zjazdu: a) prezesa; b) 4 wiceprezesów; c) 5 sekretarzy.
3. Przedstawienie i zatwierdzenie programu Zjazdu.
4. Referat *Ig. Chrzanowskiego*: „Nauka historii literatury polskiej jako czynnik wychowania moralnego młodzieży.”
5. Referat *J. Michalskiego*: „O konieczności uwzględnienia arcydzieł literatury europejskiej przy wykładzie literatury ojczystej”.

I Posiedzenie **połączonych 3 sekcji języków** o godz. 5 p.p.
w sali Szkoły Obywatelskiej (ul. Smolna 3).

1. „Psychologia mowy w stosunku do nauczania języków”—referent *K. Appel*.
2. „O podstawach psychicznych zjawisk językowych”—ref. *S. Szober*.
3. „O wychowawczem znaczeniu nauki języka ojczystego”—ref. *S. Mümmichowa*.

Czwartek 4 kwietnia.

I Posiedzenie **Sekcji języka polskiego** o godz. 9 rano
w sali Szkoły P. Chrzanowskiego (Smolna 30).

1. „Projekt programu języka polskiego w szkole ludowej”—ref. *R. Olszewski*.
2. „Nauka języka polskiego w szkole miejskiej 5-oddziałowej”—ref. *A. Knake-Ośniewska*.
3. „Nauka czytania i pisania podług metody dźwiękowej”—ref. *R. Olszewski*.

I Posiedzenie **Sekcji Historycznej** o godz. 12 w południe,
w sali Szkoły W. Górskiego (Hortensja 2).

1. „Cel nauczania historii w szkołach”—ref. *Lewinowa*.
2. „Projekt programu historii dla szkół średnich”—ref. *J. Jakubowski*.
3. „Program nauczania historii Polski w szkole elementarnej”—ref. *K. Kalkstein-Lewandowska*.

II Posiedzenie **plenarne** o godz. 5 po poł.
w sali Szkoły Obywatelskiej (Smolna 3).

1. „Stanowisko języków starożytnych w wykształceniu średnim”—ref. *J. Uzdowski*.
2. „Stosunek języków starożytnych do innych języków”—ref. *S. Cybulski*.

Piątek 5 kwietnia.

II Posiedzenie **połączonych 3 Sekcji języków** o godz. 10 rano
w sali Szkoły Obywatelskiej (Smolna 3).

1. „O przygotowaniu lingwistycznym nauczycieli języka polskiego”—ref. *S. Szober*.
2. „Teoria języka polskiego w wykładzie szkolnym”—*S. Szober*.
3. „Mowa dzieci i zadanie szkoły w sprawie rozwoju językowego uczniów”—ref. *H. Willman-Grabowska*.

I Posiedzenie **Sekcji języków nowożytnych** o godz. 5 p. p.
w sali Szkoły W. Górskiego (Hortensja 2).

1. „Program i metoda nauczania języka francuskiego w szkołach średnich”—ref. *W. Przeciechowska*.
2. „Rzut oka na poglądowy wykład języka francuskiego i program tegoż w szkołach handlowych”—ref. *M. Wiśniakowski*.

II Posiedzenie **Sekcji języka polskiego** o godz. 5 p. p.
w sali Szkoły P. Chrzanowskiego (Smolna 30).

1. „Czytanie domowe”—ref. *J. Michalski*.
2. „O systematycznej lekturze utworów literackich w szkole średniej”—ref. *J. Chański*.
3. „Wykład stylistyki w szkole”—ref. *K. Woycicki*.

Sobota 6 kwietnia.

III Posiedzenie **Sekcji języka polskiego** o godz. 10 rano
w sali Szkoły P. Chrzanowskiego (Smolna 30).

1. „Ćwiczenia piśmienne w świetle nowych poglądów pedagogicznych”—ref. *A. Szycówna*.
2. „O poprawianiu wypracowań piśmiennych”—ref. *C. Niewiadomska*.
3. „Ćwiczenia stylistyczne w szkole elementarnej 3-oddziałowej”—ref. *B. Kuczyński*.

II Posiedzenie **Sekcji Historycznej** o godz. 12 w poł.
w sali Szkoły W. Górskiego (Hortensja 2).

1. „Metoda koncentryczna w wykładzie historii”—ref. *A. Jaczynowski*.
2. „O retrospektywnym wykładzie historii”—ref. *A. Szpadkowski*.
3. „O podręcznikach do historii powszechnej, używanych w naszych szkołach średnich”—ref. *T. Buła*.
4. „O nowem wydaniu Atlasu E. Niewiadomskiego”—ref. *J. Jakubowski*.

I Posiedzenie **Sekcji języków starożytnych** o godz. 5 p. p.
w sali Stowarzyszenia Naucz. Polsk. (Zgoda 8).

1. „O kształceniu znaczeniu wykładu gramatyki języków starożytnych”—ref. *J. Szober*.
2. „W jakim zakresie należy podawać uczniom wiadomości z dziedziny literatury i starożytności rzymskich?”—ref. *S. Okotów*.

IV Posiedzenie **Sekcji języka polskiego** o godz. 5 p. p.
w sali Szkoły P. Chrzanowskiego (Smolna 30).

1. „O potrzebie nauki języka polskiego w wyższych klasach szkół średnich”—ref. *A. Kryński*.
2. „Program języka polskiego w klasie wstępnej, 1-ej, 2-ej i 3-ej”—ref. *C. Niewiadomska*.
3. „Program wykładu języka ojczystego”—ref. *W. Weychertówna*.

II Posiedzenie **Sekcji języków nowożytnych** o godz. 5 p. p.
w sali Szkoły W. Górskiego (Hortensja 2).

1. „Metoda wykładu języka niemieckiego”—ref. *Erdmann i inni*.

Niedziela 7 kwietnia.

III Posiedzenie **plenarne** o godz. 11
w sali Towarzystwa Wioślarskiego (Foksal 19).

1. Referat *A. Kryńskiego*: „Dzieje językoznawstwa polskiego w wieku XIX”.
2. Referat *S. Cybulskiego*: „Historja sztuki w szkołach średnich”.
3. Przedstawienie wyników pracy Zjazdu.
4. Sprawa przyszłego Zjazdu.
5. Zamknięcie Zjazdu.

Podczas Zjazdu otwarta będzie w lokalu Towarzystwa „Uranja” (Bracka 18)

Wystawa podręczników i pomocy naukowych

w języku polskim i obcych,
którą zwiedzać będzie można d. 3, 4, 5 i 6 kwietnia od godz. 11 do 7.

STOWARZYSZENIE
NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Al. Jerozolimskie 29

Sekcja

historyczna

niniejszym prosi Szanownego Pana
o przybycie na posiedzenie, odbyć się mające
w lokalu Stowarzyszenia Nauczycielstwa Pol-
skiego ul. Al. Jerozolimskie 29, dnia *25.11.1908 r.*
w *popołudnie* o godzinie *8^{ej}* punkt.

PORZĄDEK DZIENNY

1. *Sprawy zawodowe*
2.
3.
4.

PRZEWODNICZĄCY SEKCJI

W. Pukler

Wielmożny Pan.....

Władysław Szwedowski

Wzrost 24

19

STOWARZYSZENIE
Nauczycielstwa Polskiego

Al. Jerozolimskie № 55.

telef. 76-60.

Warszawa, d. 16/11 1915 r.

348/57

Wielmożny Pan

W. Luskiński

Szanowny Panie

Zarząd Stow. Naucz. Polskiego na zasadzie
opinii Komisji Balotującej, powziętej dn. 13/11
1915 r. przyjął Sz. Panie do grona
Stowarzyszonych.

Składka członkowska wraz z bezpłatnem
otrzymywaniem mies. „Wychowanie w domu i szko-
le” wynosi do końca 1915 r. Rb. — kp 85

Wpisowe ~~dopłata~~ . . . „ 5 „

Członek Zarządu:

Rb. 5 Rop 85
Potyński

~~St.~~ Sekretarz Komis. Balot.: H. Strumiof.

No

797

Kasa 64

Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego

P.

Luszczyński W.

wniósł do Kasy Stow.

- 1) jako wpisowe
- 2) jako składkę członk. 9.15 .
- 3) jako

Rb.	kop.
5	
—	85
5	85

Ogółem .

Warszawa, dnia

3 11

1915 r.

Skarbnik

Bujal.

65
Warszawa, 25 czerwca 1916 r.

482/57
Zarząd Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w celu ustalenia listy członków mających prawa wyborcze do Rady Miejskiej, prosi o wypełnienie i **niezwłoczne** nadesłanie załączonego
===== kwestjonariusza. =====

482/57
KWESTJONARIJUSZ.

Uwaga. Pożądana jest odpowiedź: „tak“ lub „nie“.

Imię i nazwisko	
Liczba lat skończonych	
Czy jest obywatelem państwa Rosyjskiego?	
Wystarczy odpowiedź twierdząca, na jedno z tych pytań.	Czy urodził się w obrębie Królestwa Polskiego lub:
	Czy rodzice w chwili przyjścia Pańskiego na świat byli mieszkańcami Królestwa Polskiego, lub:
	Czy mieszka conajmniej od lat 15 w obrębie Królestwa Polskiego, lub:
	Czy jest właścicielem nieruchomości w obrębie Wielkiej Warszawy?
Czy mieszka w Warszawie od lat conajmniej 2-ech?	
Czy w przeciągu 2-ech ostatnich lat był nieobecny w Warszawie przez czas dłuższy; jeżeli „tak“, to z jakiego powodu?	
Czy jest kierownikiem, inspektorem, wychowawcą lub nauczycielem w szkole ogólnokształcącej (średniej lub początkowej) w Warszawie?	
Jeżeli jest tylko nauczycielem, czy ma ogółem conajmniej 12 godz. tygodniowo lekcji szkolnych ?	
Czy posiada paszport wydany przez Władzę Okupacyjną?	
Czy będzie w Warszawie podczas wyborów (w połowie lipca)? Jeżeli „nie“, to:	
Czy zobowiązuje się przyjechać na czas wyborów do Warszawy?	

Uwaga: Adres podany jest drugostronnie.

w miejscu.

Wielmożny Pan

Jerozolimską № 55.

Polskiego

Stowarzyszenie Nauczycielstwa

STOWARZYSZENIE
NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

—00000—

258/57

We czwartek dn. 8 czerwca r.b. o godz. 8-ej wieczorem odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia posiedzenie Sekcyi Połączonych, na którym będzie omawiana sprawa utworzenia Nauczycielskiego Komitetu Przedwyborczego i ewentualnie dokonane będą wybory delegatów do powyższego Komitetu.

Z p o w a ż a n i e m

Z A R Z Ą D

Towarzystwo Naukowe Płockie

W. P.

Założyciele Towarzystwa Naukowego Płockiego mają zaszczyt prosić W. P. o łaskawe przybycie na zebranie organizacyjne Towarzystwa, mające się odbyć w sali Towarzystwa Rolniczego przy ul. Warszawskiej w sobotę, 23 marca 1907 r., o godz. 12 w południe.

D=r Aleksander Maciesza, ks. Kan. Kowalewski,
D=r Aleksander Zaleski, Adam Grabowski.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego.
3. „O zadaniach Towarzystw naukowych prowincjonalnych.”
4. Sprawa przyłączenia zbiorów szkolnych do Towarzystwa Naukowego.
5. Wybór 6 członków Zarządu i 3 członków Komisji Rewizyjnej.

Zaproszenie niniejsze służy za bilet wejścia.

Osoby pragnące wstąpić do grona Członków Towarzystwa, zechcą napisać swe imię i nazwisko na dołączonym kuponie i doręczyć go przy wejściu na zebranie lub przesłać tenże kupon pod adresem jednego z założycieli, u których zasięgać można bliższych objaśnień.

Niniejszym zapisuję się na Członka Towarzystwa Naukowego Płockiego

Imię

Nazwisko

Adres

Podpis

d. 19..... r.

Królestwo Polskie w porównaniu z Europą Zachodnią należy do krajów najmniej zbadanych i najmniej znanych, nawet przez jej własnych mieszkańców. Brak mniejszych ognisk życia naukowego i brak odpowiednich warunków dla pracy naukowej na prowincji przyczyniały się i przyczyniają się do stanu takiego bodaj najwięcej.

Potrzebę podobnych środowisk wiedzy i ułatwienia pracy naukowej na prowincji odczuwano w Polsce oddawna. W chwilach najbardziej intensywnego życia narodowego powstawały i istniały u nas towarzystwa naukowe w rozmaitych większych, a nawet i mniejszych miastach. W pierwszej połowie XIX wieku działało na ziemi Płockiej w przeciągu 10 lat (1820—1830) Towarzystwo naukowe, które zostawiło nam po sobie poważną spuściznę.

Wydało ono dziejopisa W. H. Gawareckiego, którego prace jeszcze obecnie stanowią jedyne źródło dla poznania przeszłości Mazowsza. Wypadki polityczne położyły kres istnieniu tego Towarzystwa. Dziś nastała chwila odpowiednia, aby powołać nanowo do życia Towarzystwo Naukowe Płockie, aby poprowadzić dalej pracę rozpoczętą przez naszych przodków. Drogi mamy przed sobą wytknięte.

Musimy zbadać i poznać nasz zakątek kraju, musimy stworzyć instytucje użyteczności publicznej, które zszerzegują pracowników na polu naukowym, oraz przyczynią się do rozpowszechniania wiedzy naukowej w szerszych warstwach.

Pierwszym zadaniem być powinno stworzenie biblioteki naukowej publicznej, której podstawą stać się może przeznaczona dla Płocka przez ś. p. Gustawa Zielińskiego, wielka księżnica.

Jednocześnie należy przystąpić do tworzenia muzeum naukowego, idąc drogą wytkniętą przez pięknej pamięci prof. Tarczyńskiego, który sam jeden potrafił skupić na Ziemi Płockiej cenne zbiory archeologiczne.

Inicjatorowie Towarzystwa mają głęboką wiarę, że projekt ich wskrzeszenia Towarzystwa Naukowego Płockiego odezwie się szerokim echem wśród wszystkich warstw społeczeństwa, że zszerzkuje on pracowników na polu naukowym i że uzyska moralne i materialne poparcie ludzi dobrej woli i szczodrej ręki. W takich warunkach Towarzystwo naukowe stanie się nowym ogniskiem wiedzy i pracy naukowej i będzie mogło przyczyniać się do rozwoju kultury i postępu naukowego na jednej z ziem polskich.

1000/51

SPRAWOZDANIE

Towarzystwa Naukowego

PŁOCKIEGO

z działalności za rok 1908 (II rok istnienia).


~~~~~  
DODATEK DO № 30-go GŁOSU PŁOCKIEGO.  
~~~~~

PŁOCK.

DRUK K. MIECZNIKOWSKIEGO.

—
1909.

Zarząd Towarzystwa.

Aleksander Maciesza (prezes)

Stefan Rutki (wice-prezes i skarbnik)

Józef Szczepański

Dominik Staszewski

Bolesław Zdziarski

Adam Grabowski (sekretarz).

704

SPRAWOZDANIE Towarzystwa Naukowego PŁOCKIEGO

z działalności za rok 1908 (II rok istnienia).


~~~~~  
DODATEK DO № 30-go GŁOSU PŁOCKIEGO.  
~~~~~

PŁOCK.
DRUK K. MIECZNIKOWSKIEGO.

—•—
1909.

59

W 2-im roku swego istnienia, T-stwo osiągnęło bardzo poważną podstawę do dalszego swego bytu i rozwoju. Od maja r. z. Tow. posiada własną siedzibę we własnym domu na Rynku Kanonicznym. Zdobyć tak ważnej podstawy wymagała wprost konieczność z wielu względów. Tow., będąc w posiadaniu biblioteki z przeszło 16000 tomów złożonej, a przytym wciąż i stale powiększającej się, już to dzięki ofiarom i darom, już też przez zakup nowych książek musiało dążyć do zdobycia dla niej stałego pomieszczenia, bo częste przenoszenia z lokalu do lokalu tak dużej księżnicy pociąga za sobą nie tylko koszty znaczne, lecz i dużą stratę przez niszczenie książek.

Zbiory Tow., które, aczkolwiek bardzo wolno, ale bądź co bądź stale się powiększają, wymagają również stałego pomieszczenia.

Te właśnie względy narzucały potrzebę zdobycia jakiejś siedziby, w którejby i biblioteka i zbiory znalazły na stałe zabezpieczone schronienie.

Nadarzała się sposobność kupna domu na warunkach dogodnych i w takim miejscu, gdzie wszelkie względy praktyczne przemawiały za tym, że wartość nieruchomości stale z biegiem czasu wzrastać będzie w szacunku swoim. Zarząd Tow., widząc wszelkie sprzyjające warunki i widoki w nabyciu tej nieruchomości, dołożył wszelkich starań, aby sprawę kupna domu doprowadzić do skutku. Jednakże zasoby Tow., które naówczas składały się z rb. 3000, przelanych Tow. N. przez zebranie ogólne likwidowanej Macieży Szkolnej, i kilkuset rb. własnego dorobku, nie starczyły na fundusz, jaki był potrzebny dla przystąpienia do kupna domu.

W ciężkiej sprawie przyszedł nam z pomocą ludzie dobrej woli i zaufania do Tow. Najsamprzód p. Kajetan

Piechowski z Liberadza użył nam chwilowo na czas 1-o miesiąca poważnej pożyczki bezprocentowej, a następnie p. Emilja Romocka z Księtego przez pośrednictwo d-ra Cholewińskiego z Rypina zaoferowała T-wo pożyczkę rb. 5000 w listach zastawnych T. K. Z. jako sumę hipoteczną na domu, o którego nabycie T-wo się ubiegało. Inni wierzyciele, posiadający sumy hipoteczne na tym domu pozostawili je na czas dalszy a nawet jeden z nich adw. przys. p. Nejmark zniżył % do 6.

22 maja odbyło się ogólne zebranie członków, na którym upoważniono zarząd do kupna domu i zaciągnięcia pożyczki od p. Romockiej w sumie rb. 5000 w listach zastawnych T. K. Z.

Zarząd Tow. czuje się w obowiązku wyrazić na tym miejscu p. Piechowskiemu i pani Emilji Romockiej wdzięczność i podziękowanie za ich pomoc i ofiarność w tej tak ważnej dla Tow. sprawie. Pani Emilja Romocka i obecnie składa dowód swej ofiarności i pamięci dla Tow. bo już w r. b. przysłała na cele Tow. rb. 200. Dla tego zarząd zaliczył panią Romocką na zasadzie § 11 w poczet członków-protektorów Tow.

Sprawozdania wydziałów i sekcji Tow., jakie poniżej zamieszczamy, dają obraz ogólnej działalności Tow. Ze strony zarządu należy do sprawozdań tych dorzucić kilka jeszcze uwag.

Działalność naukowa Tow. wobec zaabsorbowania wszystkich sił członków zarządu oraz funduszów przy nabywaniu własnej siedziby przejawiała się jedynie w pracach poszczególnych członków nad gromadzeniem danych, dotyczących Ziemi Płockiej. Wśród tych pracowników w pierwszym szeregu postawić należy członka naszego nieodżałowanej pamięci Konrada Obuchowskiego, który oddał poważne usługi krajoznawstwu naszemu przez wydanie własnym kosztem z ogromnym nakładem pracy i wielkim ze swej strony poświęceniem planu m. Płocka i najbliższych okolic Płocka, oraz bardzo dokładnej, ułożonej według najnowszych źródeł pruskiego sztabu generalnego szczegółowej mapy gubernji Płockiej, kolorowanej i niekolorowanej z podziałem na gminy. Brak tych wydawnictw dawał się odczuwać stale tym, którzy interesowali się lub zwiedzali ziemię Płocką. Mapa ta odda w przyszłości niejednokrotnie usługi przy układaniu wszelkiego rodzaju map specjalnych np. archeologicznej, etnograficznej lub t. p. Prócz tych dwóch map s. p. K. Obu-

chowski przygotował oryginał mapy wszystkich ziem polskich z podziałem politycznym na powiaty i okręgi w skali 1:1000000. Niestety przedwczesna śmierć przerwała tak niezbędne zamierzenie. Dotąd bowiem takiej mapy nie wydano, a bez niej nie sposób ułożyć mapy etnograficznej ziem polskich.

Z powodu wystawy rolniczej jaka odbyła się w r. z. w Lipnie członkowie Tow. N. A. Maciesza i D. Staszewski opracowali „Zarys Ziemi Dobrzyńskiej“. Autorzy wydali ten opis pod firmą T. N. własnym kosztem stu kilkudziesięciu rb. i przeznaczili zysk czysty ze sprzedaży tej książki na zbiory naukowe przy Tow. Dla wystawy tej również dr. Maciesza i W. Kryński przy pomocy kilku uczniów wyższych klas gimnazjum polskiego opracowali mapy statystyczne w liczbie 17, dotyczące danych Ziemi Dobrzyńskiej lub całej gub. Płockiej, a mianowicie podług danych roku 1907 odnośnie gęstości zaludnienia gub. Płockiej według gmin, ilości katolików, żydów, protestantów, odnośnie ilości kas gminnych, dalej odnośnie gruntów ornych, łąk, lasów, nieużytków, gruntów włościańskich. Mapy Ziemi Dobrzyńskiej na podstawie danych z r. 1907 dotyczyły gruntów ornych większej i drobnej własności, gruntów drobnej własności w ogóle, nieużytków, łąk większej i drobnej własności, lasów drobnej własności.

Mapy te, przekazane zostały obecnie T. N-emu, a w przyszłości będą zużytkowane przy projektowanym wydawnictwie monografji Ziemi Płockiej.

Z powodu zjazdu przedstawicieli towarzystw drobnego kredytu w gub. Płockiej dr. Maciesza i L. Dzierżanowski przy współudziale T. Przybylskiego zbadał dokładnie materiał cyfrowy dotyczący rozwoju towarzystw kredytowych w gub. płockiej i zobrazowali ten materiał w postaci 13 tablic i map, które zostały wydane przy pracach zjazdu nakładem komisji współdzielczej towarzystw drobnego kredytu. Oryginały przekazane zostały zbiorom T. N-ego. Jedna z tablic, mianowicie przedstawiająca rozlokowanie oszczędności w rozmaitych instytucjach kredytowych w gub. płockiej, wydana została w postaci pocztówki, z której rozprzedaży wpłynęło czystego zysku na zbiory naukowe rb. 23.

Powyższe zabiegi poszczególnych osób Tow. wskazują iż praca nad gromadzeniem materiałów naukowych dotyczących gub. płockiej odbywać się musi w niezmiernie

trudnych warunkach. Poszczególni pracownicy muszą nie tylko poświęcać swój czas poza pracą zawodową ale iłożyć na to swoje fundusze lub też korzystać z rozmaitych sposobności. Nie stać bowiem jeszcze towarzystwa na przeznaczanie specjalnych funduszy na badania i cele naukowe, bo ogół społeczeństwa nie przychodzi mu z należytą pomocą i nie chce zrozumieć, iż prace i przedsięwzięcia naukowe konieczne są dla każdego społeczeństwa a tym bardziej dla naszego.

Posiedzeń nadzwyczajnych, poświęconych odczytaniu i rozstrząsaniu rozpraw naukowych, odbyło się w ciągu roku sprawozdawczego dwa, a mianowicie:

22 maja p. Jerzy Gościński referował: „O samorządzie miejskim w Anglii i Francji“.

11 grudnia docent uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Kaz. Nitsch, który badał dialekty w ziemi Dobrzyńskiej mówił na temat: „Stan obecny językoznawstwa w Polsce“.

Tow. rozwinęło działalność swą w ziemi Płockiej przez założenie w kilkunastu miejscowościach swoich oddziałów lub instytucji.

Oddziały Tow. znajdują się obecnie w miastach powiatowych: Sierpcu, Rypinie, Ciechanowie, Przasnyszu i Mławie. Wszystkie te oddziały otrzymują w swojej opiece domy ludowe (prócz Ciechanowa, gdzie dom ludowy założony został przez miejscowy oddział Tow. Kultury Polskiej) biblioteki i czytelnie.

Domy ludowe i czytelnie bez oddziałów, jako instytucje T. N. znajdują się: w osadzie Dobrzyniu n. Drwęcą i we wsi Goleszynie pow. Sierpeckiego.

Biblioteki i czytelnie wyłącznie, jako wydziały Tow. istnieją, prócz wymienionych, w Bielsku, Bodzanowie, Cekanowie, w pow. Płockim, w Chorzelańcu i Janowie pow. przasnyskim i w Pałukach, w pow. ciechanowskim.

W ogóle w 14 miejscowościach gub. płockiej istnieje instytucje, pozostające pod opieką T. N.

Niestety, nie wszystkie oddziały i instytucje nadesłały nam swoje sprawozdania szczegółowsze, dla tego też nie można przedstawić obrazu ich działalności a więc i pełnego zestawienia działalności Tow. Z danych, jakie nam nadesłano, okazuje się ogólnie, że domy ludowe, biblioteki i czytelnie działają wszędzie dobrze, natomiast praca w samych oddziałach, można powiedzieć, że nie rozpoczęła się jeszcze

W szczegółach stan rzeczy tak się przedstawia:

I. Sprawozdanie wydziału bibliotecznego za r. 1908.

Wydział biblioteczny w r. z. składał się z członka zarządu Rutskiego, Al. Donajskiego ks. kan. T. Kowalewskiego, Józefa Rokitnickiego, Haliny Rutskiej.

Od 20 kwietnia r. z. bibliotekę zwiedziło osób 81 nielicząc szkół. Dla członków bibl. była otwarta 3 razy na tydzień. Wykaz wpływów i wydatków na bibliotekę w księdze głównej (str. 7) przedstawia się jak następuje:

1) Rb. 49, zebranych przez grono nauczycielskie szkoły polskiej na zapomogę dla niezamożnego młodzieńca, wypłacono uczn. kl. VIII za przepisywanie w ciągu 3 miesięcy katalogu kartkowego; w ten sposób sporządzony został wykaz abecadłowy i systematyczny przeszło 1300 tomów dzieł najnowszych.

2) Ze sprzedaży dubletów księgozbioru Zielińskich od prof. Barwińskiego, Semkowicza, Wystoucha ze Lwowa i Czapczyńskiego ze Stanisławowa wpłynęło rb. 46 k. 50

3) Z ofiar: od Marji Kunklowej	"	10	"	—
Celiny i Rafała Kempnerów	"	5	"	—
Ludwika Paprockiego	"	1	"	50
Józefa Rokitnickiego	"	1	"	50

4) Ze sprzedaży atlasu dr. Macieszy	"	1	"	35
-------------------------------------	---	---	---	----

" 2 1/2 puda gazet wy-				
brakowanych zeszłorocznych	"	4	"	—

Razem		rb. 69	k. 85
-------	--	--------	-------

(5 rb. ze skarbonki zaliczono do rachunków na rok 1909). Ze zaś wydatków na bibliotekę mieliśmy rb 96 kop. 80 (komorne kapitule 90 rb., przewóz książek p. Piwnickiego z Rypina rb. 6 i przesłanie rękopisu do Krakowa 80 kop.) przeto z ogólnej kasy należało dopłacić na utrzymanie bibl. rb 26 kop. 95.

Na zakup i oprawę książek w obec wielkich wydatków na kupno domu Towarzystwo nie mogło poświęcić ani grosza i, cokolwiek przybyło w roku sprawozdawczym; wszystko to zawdzięczamy ofiarności instytucji naukowych i osób prywatnych; więc naprzód otrzymaliśmy:

a) Wydawnictwa Akad. Um. w Krakowie z r. 1907 t. 19, cena nom. 100 r.

b) Wydawnictwa bibl. Ordynacji Krasińskich od ś. p. Adama Krasińskiego t. 25 w. n. 170—180 koron.

c) Teka Pawińskiego i Źródła Dziejowe wydawane przez Adolfa Pawińskiego i Aleks. Jabłonowskiego dar Al. Jabłonowskiego t. 28 w. n. 57 rb. 55 kop.

d) Wydawnictwa Tow. Miłośników historii i zabytków m. Krakowa (Bibl. Krakowska i Rocznik z lat. 10) t. 44 wartości przeszło 138 koron.

Mówić o wartości naukowej tych nabytków chyba zbyt czarna.

Prócz tych wydawnictw otrzymaliśmy ofiary od osób następujących: d-ra Cholewińskiego Wł. z Rypina, Czytelni Polskiej Przybyszewskiego (gazety), dr. Fleischera, Goldowej Bronisławy, Grabowskiej Zofji. Humieckiej i Kulińskiej t. 122 br. 28 ulot. 30, ks. kan. Kowalewskiego T., Korzona Tadeusza, Kunklowej Marji 174 i dr. Kosmacińskiej 118, Kuniga, dr. Lesnobrodzkiej Alieji, dr. Aleks. Macieszy, Mądrzejewskich, Niedziałkowskiej, ś. p. Obuchowskiego Konrada, Piwnickiej Wandy, Piwnickiego z Rusinowa t. 300, Porczyńskiej Leonji, Potworowskiej Heleny t. 276, dr. Ptaśnika z Krakowa, Redakcji Głosu, Rokitnickiego J., Rutskich, Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Wąsowicza Stefana i Wąsowiczówny Ludwiki, Włoczewskiego Wł. ze Ślepkowa, Zaleskiej Eugenji, Zdziarskiego Bolesława, Żochowskiego Wacława. Z ofiar tych ciekawsze wymieniamy: od dr. Cholewińskiego 1) Inkunabul z r. 1485 *Casus breves decretalium Sexti et Clementinarum—Argentine* (Strasbourg); 2) *Decretum aureum domini Gratiani cum suo apparatu—Thilmani Kerver-Paryż 1512 r.*; 3) *Statuta Regni Poloniae in ordinem alphabeti digesta*, a Joanne Herburto de Fulstin-Samoscii 1597. Trzy te książki pochodzą z bibl. klasztoru Tynieckiego Benedyktynów (inscriptus catalogo monasterii Tinecensis). Jakiemi drogami z Małopolski zawędrowały te księgi na krańce Mazowsza, domyśleć się nie łatwo. Może przez Benedyktynów Płockich—wszakże „plocenses“ byli „doctores“, tak jak „siecievehienses cantores“ a „calvomontani (Łysogórcy)—potatores“; a może zabrał je z sobą uczony biskup płocki (1627—1640) Stan. Łubieński poprzednio od r. 1618 w ciągu 5-ciu lat opat komendataryjny tyniecki; a może wreszcie należały do tych skarbów poklasztornych, które w końcu XVIII i w początkach XIX w. roztrwonili władze austriackie. Był czas, że we Lwowie, usuwając du-

blety, przez nieuctwo i niedbalstwo sprzedawano i najrzadsze unikaty na wagę, po 8 złotych za centnar. A wiadomo, że bibl. Benedyktynów z Tyńca zbierana przez wieki i podług niedokładnych spisów, robionych przez nieświadomych rzeczy urzędników niemieckich, zawierająca 4000 ksiąg drukowanych i do 400 rękopiśmiennych, z archiwum, przeszło 4000 dyplomatów, oddaną została uniwersytetowi lwowskiemu w początkach XIX w. Archiwum, powiedzmy nawiasem, w r. 1848 w czasie bombardowania Lwowa spłonęło.

Od tegoż dr. Cholewińskiego mamy: *Konstytucje sejmu ordynacyjnego grodzieńskiego 1784*—w jednej oprawie z luźnymi kartkami w różnych materjach (*Miscellanea*) z końca XVIII w. Dalej dwa przywileje na pergaminie: jeden pisany po rusku 1531 r. z własnoręcznym podpisem Zygmunta I, drugi na pisarstwo W. X. L. od J. K. M. Zygmunta III Stefanowi Pacowi roku 1615 z autografem królewskim i inne dokumenty do historii miejsc i ludzi.

Z książek pań Humieckiej i Kulińskiej wyróżniamy: *Atlas novus sive tabulae Geographicae totius orbis faciem partes, imperia, regna et provincias exhibens etc.*... a Tobiasa Conrado Lottera chalcographo et geographo Augustae Vindelicorum (w Augsburgu w końcu XVIII w.), tudzież luźne kartki, memorjały, deklaracje, odezwy, rozporządzenia, uniwersały, rezolucje i t. d. z końca XVIII w. przeważnie.

Od p. Piwnickiej: Sumarjusz dokumentów majątkowych kasztelana plockiego, dobrzyńskiego, rypińskiego etc. starosty Mikołaja na Podosiu Podoskiego i kilkanaście plik tychże dokumentów. Z 300 książek przywiezionych z Rusinowa udało się wybrać zaledwie 135 t., stanowiących mniej więcej pewne całości—reszta, niestety! zdefektowana lub zniszczona. Książki, jak widać, przeszły przez ogień i wodę, a wreszcie ucierpiały strasznie—poplamiały się i zbutwiały od całych pęków i równianek suszonego w nich kwiecica. Wielkie tomy oprawne w baranią skórę wybornie się nadawały do zasuszania kwiatków, a może i wspomnień jakiejś sentymentalnej paniutki lub zajadłego herboryzanta guwernera. Może to mieć swój urok i rację bytu, ale w tym celu lepiej stanowczo używać bibuły niedrukowanej. Takim właśnie losowi uległo dzieło wydane w Amsterdamie r. 1742 *Histoire universelle depuis les commencements du*

monde jusqu'à présent—40 tomowy defekt większej całości.

Dalej wymienimy 11-cie pięknych *map* Rzplitej Polskiej, ostatnią pamiątkę po nieodżałowanym s. p. Konradzie Obuchowskim. Ciekawy zbiorek *Kurjera Warszawskiego* z pierwszych lat wydawnictwa t. j. od roku 1821 ofiarował p. Stefan Wąsowicz. Piękny komplet *Wędrowca* od r. 1863—1888 w oprawie, wraz z *Biblioteką Wędrowca* zawdzięczamy p. Wł. Włoczewskiemu z Ślepkowa. Od B. Zdziarskiego rzadsze okazy pieniędzy papierowych Kościuszkowskich.

Dziękując najserdeczniej naszym ofiarodawcom chcielibyśmy jeszcze nadmienić, że bibl. Tow. Nauk przyjmuje nie tylko duki dawne, pergaminy, stare gazety, kalendarzyki, a nawet lada kartkę stuletnią, ale tak samo, a nawet o wiele więcej wdzięczną będzie za nadsyłanie nowych dzieł, już to naukowych, już to mających prawdziwą wartość literacką lub artystyczną. Tych rzeczy bardzo potrzebujemy, tymbardziej, że nie prędko jeszcze będziemy mogli podobnie Tow. Wioślarskiemu przeznaczać rok rocznie po paręset rubli na zakup pism perjodycznych.

Że wszystko, cokolwiek ofiarowano Tow. Naukowemu, nie tylko będzie starannie przechowane, lecz może być zużytkowane w ten lub inny sposób a zawsze z korzyścią dla nauki, na to pozwolimy sobie przytoczyć dwa przykłady z prac naszych bibliotecznych w r. z.

Porządkując w dalszym ciągu księgozbiór Zielińskich, zwróciliśmy uwagę na tom rękopiśmienny z pierwszej ćwierci XVII w., zawierający materiały do rokoszu Zebrzydowskiego. Przez porównanie z dokumentami rokoszowemi, które wydał Rembowski (Tom IX—XII wyd. bibl. Ordynacji Kasińskich) i materiałami zebranymi niegdyś przez Al. Batowskiego (150 tytułów, wymienionych przez Henryka Szmitta we wstępie do „Rokoszu Zebrzydowskiego“), doszliśmy do przekonania, że i nasz rękopis wart jest ujawnienia, zwłaszcza teraz, gdy Akademia Krakowska przystępuje do wydawnictwa „Rokoszanów“, zgromadziwszy, jak nam pisał dr. Ptaśnik, olbrzymią ilość materiałów z bibliotek krajowych i zagranicznych. Szczegółowy opis naszego manuskryptu przesłaliśmy dr. Czubkowi, gdyż jemu to Akademia powierzyła wydawnictwo „Rokoszanów“ (prof. Czubek prowadził już podobne wydawnictwo: *Pisma polityczne z pier-*

wszego bezkrólewia, Kraków 1906). W odpowiedzi na list nasz otrzymaliśmy urzędową prośbę Akad. o wypożyczenie wzmiankowanego rękopisu na 3 miesiące, a prof. Czubek w liście prywatnym pisał: „rękopis pański jest cenny nie tylko dla tego, że NN 114 i 115 są mi dotąd nieznanne, ale także, że może posłużyć do sprawdzenia i porównania, gdyż jak widzę z opisu, rękopis jest niemal współczesny rokoszowi (ostatnia data r. 1622).

Drugi manuskrypt z XVI w., zatytułowany: *Tomus vigesimus sextus continet epistolas comendatitias* tam Serenissimi Sigismundi I-mi Regis Poloniae quam Reverendi Domini Petri Tomicii Episcopi Cracoviensis et Regni Poloniae Vicecancellarii — po bliższym rozpatrzeniu, ze względu na inicjały A. O. (Andrzej Opaliński), herb Łódzia i godło: In manibus Dei sortes meae, uznaliśmy za ów Codex autenticus Opalienianus, który opisał Tytus Działyński we wstępie do wydawnictwa Tomicianów.

Godzi się tu przypomnieć, że właśnie Stan. Górski, urodzony 1489 r. w dawnym województwie płockim, kanonik płocki (później krakowski), sekretarz najznakomitszego dyplomaty z epoki Jagiellonów, Tomickiego Piotra, podkanclerzego Państwa, zestawił chronologicznie i własnoręcznie przepisał w 27 foliantach Acta Regia, t. j. zbiór wszelkich dokumentów do panowania Zygmunta I: listy i odpowiedzi na nie rozmaitych osobistości historycznych, poselstwa, mowy, uchwały sejmowe, pisma urzędowe, publiczne i prywatne a nawet rozprawy polityczne (Orzechowskiego) i utwory literackie (Krzyckiego dotąd drukiem nieogłoszone), słowem materiały niezmierniejsze do historii, kultury (np. korespondencja Erazma Rotterdameczyka) i polityki nie tylko naszego narodu ale i państw, z którymi Rzplita w stosunkach dyplomatycznych i sąsiedzkich zostawała. Że zaś najświetniejsze czasy Zygmunta I przypadły na dobę podkanclerstwa Tomickiego, ztąd i ten zbiór dokumentów kancelarii królewskiej powszechnie aktami Tomickiego Acta Tomicianiana zwanym bywa.

Dzieło to przypisał Górski senatowi polskiemu, a chcąc je od zagłady uchronić, kazał sporządzić jednocześnie odpisy, które rozesłał w darze znakomitszym rodzinom. Ztąd to prócz kodeksu Górskiego spotykamy autentyczne kodeksy Opalińskich, Radziwiłłów i t. p. Od czasu szwedzkiego potopu za Jana Kazimierza cały szereg najazdów, wojen i rabunków, aż do ostatniego roz-

biuru doprowadził ten jedyny w swoim rodzaju zbiór akt królewskich do zupełnego rozproszenia, tak że dziś żadna bibl. nie posiada go w całości, natomiast rękopisy Górskiego i kopje znajdujemy w Upsali, Rzymie, Dreźnie, Lipsku, Paryżu, Królewcu, naturalnie w Petersburgu (19 foliantów z bibl. Załuskich), w Krakowie, Lwowie, Warszawie — słowem po różnych większych księgozbiorach publicznych i prywatnych w kraju i zagranicą. W r. 1852 Tytus Działyński rozpoczął wspaniałą publikację Tomicianów ze swych zbiorów w Kórniku pod Poznaniem; wydawnictwo to doprowadzono do r. 1530 (ostatni t. XII w Poznaniu r. 1906).

Otóż, znalazłszy w kodeksie płockim listy przeważnie z r. 1531—1535, pośpieszyliśmy zawiadomić o tym dra Z. Celichowskiego, dyr. bibl. kórnickiej, który prowadzi obecnie wydawnictwo Tomicianów. Wnioskowaliśmy słusznie, że nasz kodeks może się przydać do wydania t. XIII: oto w skróceniu odpowiedź dra Celichowskiego. „Wdzięczny bardzo jestem Tow. Naukowemu za gotowość przesłania kodeksu Opalińsk. do Kórnika, a specjalnie za łaskawy opis kodeksu, o którego istnieniu wiedziałem od dra Kętrzyńskiego, który niegdyś był w Skępem i oglądał tamtejszą bibl. W najbliższym czasie zabiorę się do druku XIII t. Tomicianów; tom ten zawierać będzie akta i listy z r. 1531 i dla tego już do tego tomu kodeks panów byłby pożądanym, skoro zawiera dokumenty z lat 1531—1535.

Opis pański bardzo mnie zaciekał. Kodeksy Górskiego zawierają akta przeważnie z jednego roku, ale są też kodeksy, zawierające akta specjalnego rodzaju, np. listy do Rzymu pisane i z Rzymu przesyłane; listy w sprawach pruskich, listy i poezje Krzyckiego i t. d. Do tego rodzaju kodeksów, zawierających szereg lat należy widocznie i kodeks płocki. Te kodeksy są nieraz uzupełnieniem ogólnego zbioru ułożonego chronologicznie i dla wydawnictwa bardzo pożądane. Po powrocie do Kórnika prześlę spis naszych nakładów, a może się z nich ten i ów numer przyda dla bibl. Tow. Naukow. w Płocku. O ile zapasy nasze starczą, chętnie służyć będę egzemplarzami pożądanymi dla bibl. Tow.“ Tyle dr. C. Pozwolę sobie nadmienić, że bibl. Kórnicka od czasu Tytusa Działyńskiego zalicza się do najbogatszych bibl. prywatnych, szczególnie w rzeczy rękopiśmienne, których sporo już wydała. Jedyny zarzut jaki robią tym

wydawnictwom, to ten, że ogłaszane w niewielkiej liczbie egzemplarzy, są zbyt drogie, ale za to bibl. Kórnicka to jedyna, jak twierdzi Brückner, z naszych instytucji naukowych, co badaczom dostarcza pomników dawnych w autentycznej szacie, np. Apokalipsę Reya wydał dr. C. w homograficznej podobiznie, zaś t. IX Tomicianów zniszczono tylko z powodu niedbałej redakcji.

Pozostaje mi jeszcze przeprosić dostojne zgromadzenie, że w ciągu sprawozdania dwukrotnie zbyt długo może zatrzymałem jego uwagę nad niedolą naszych bibliotek; ale, mówiąc o książkach w Polsce, pominąć tego niepodobna, gdyż żaden kraj w Europie, nigdy nie doznał pod tym względem tylu zniszczeń i rabunków co Rzplita.

II. Muzeum Tow. Nauk.

Jedyny fundusz ze specjalnym przeznaczeniem na Muzeum w r. ubiegłym stanowił dochód z pocztówek, wydanych staraniem dr. Macieszy na zjazd kooperatystów w Płocku . . . rb. 23,—
i ofiara p. Kozłowskiej . . . rb. 1,—
Razem . . . 24,—

Z tego wydano: na kupno zwierząt i ptaków wypchanych szt. 20 . . . rb. 20,—
Za przeniesienie szaf, wprawienie szyb i dorobienie półek . . . rb. 3,60 rb. 23,60
pozostaje . . . kop. 40

Podstawę Muzeum stanowią dawniejsze przed kilku laty ofiarowane: 1) zbiory paleontologiczne i mineralogiczne prof. Zalewskiego—okazów 492, 2) inż. Józefa Kolskiego i ś. p. Konrada Obuchowskiego okazy, dotyczące się wyłącznie Płocka, paleontologiczne, mineralogiczne i geologiczne №№ 173; 3) Bronisława Chądzyńskiego medali i monet—szt. 70; 4) tablice statystycznych dr. Macieszy—szt. 30; 5) 2 urny z Brwilna—od p. Grabowskiej; 6) urn, siekier, kul, monet i t. p. od rozmaitych ofiarodawców—szt. około 18—razem przeszło 780 okazów. Na zbiór ten złożyło się kilka zaledwie osób, ale, jak na początek, było to wcale nieźle. Przedmioty te—z powodu braku miejsca zostały zapakowane i umieszczone u paru członków Zarządu. Dopiero od października r. z., dzięki Zbiorom Szkolnym, które ofiarowały je-

den pokój, można je było rozpakować i jako tako ułożyć w szafach, tak, iż ciekawi mogli je oglądać. Wskutek wymienionych okoliczności przeważnie tylko szczupłe niestety!—grono osób, zwracających się do Zbiorów Szkolnych wiedziało o istnieniu Muzeum i tym niepomysłnym warunkom musimy chyba przypisać powolność z jaką nowe okazy wpływają, niedalej bowiem jak w sąsiednim Włocławku otwarte w r. z. a mające też same cele Muzeum Tow. Krajoznawczego wzrasta zdumiewająco szybko. Niepodobna więc przypuścić, aby o miedzę położona okolica tak biegunowo przeciwnie zapatrywała się na jednakowe zadania i cele. Tymbardziej musimy ubolewać nad tą obojętnością, iż przedmioty, które, skupione w muzeum, dopełniając się i wyjaśniając poniekąd wzajemnie nabierają znaczenia naukowego i kulturalnego i mogłyby oddać niemałe usługi społeczeństwu, rozproszone po domach prywatnych zajmują tam najczęściej stanowisko gracika, dekoracji mniej lub więcej efektownej, nieraz skazane na zagładę w ręku pokojówki a nawet na wyrzucenie w czasie przeprowadzki. Stają się zaś cennymi i niezbędnymi dopiero wtedy, gdy o nie poprosić dla muzeum. Tym milej nam podziękować nielicznym ofiarodawcom, którzy dotychczas pamiętali o Muzeum i złożyli następujące ofiary:

WPP. Blayowa—6 monet.
inż. Czechowski Wład.—5 okazów ceramicznych
Goldowa Bronisława—Muszle z Bretanii i 24 pocztówki (fac — simile dokumentów historycznych) wydanie Muzeum Archiwum państwowego w Paryżu.

Gościcki Antoni—5 ok.
Grabowscy Ad.—2 portrety
Gutkowska Helena—portret
Jabłoński K. z Brwilna—3 urny
dr. Maciesza—81 ok. mineralog. z Tatr.
Potworowska Helena—ozdoby brązowe wykop. w Ka-

liskim
Stokowska Mel.—muszle
Szenwicowa—Jeżowca skamieniałego
Wąsowiczówna Ludwika—Pieniądze papierowe z r. 1794
Nadto otrzymaliśmy:

Od p. Blumberga A.—piecyk naftowy; p. Czechowskiej—stół, p. Mądrzejewskiej—etażerkę i krzesło, mec. Święcickiego—stół, zaś stow. „Zgoda” dostarczało bezpłatnie nafty w ciągu zimowych miesięcy.

III. Sprawozdanie „Zbiorów Szkolnych.“

Rok 1908 był piątym rokiem istnienia „Zbiorów Szkolnych“. Towarzystwo, mające jak wiadomo, cel tak poważny, jak uprzystępnienie nauki naszym dzieciom i pomaganie uczącym, by nauki tej nie podawali bez okazów poglądowych, corocznie się rozwija: powiększa się ilość okazów i powiększa ilość wypożyczających. Co do wypożyczających jednak, to na ilość uczących w Płocku, liczba ich jest stosunkowo za mała.

Długo trzeba było walczyć z nieszczęśliwą, męczeńską dla dzieci sylabizówką, nic dziwnego, że i Zbiory szkolne muszą powoli torować sobie drogę dla racjonalnej nauki. Nie wątpimy ani na chwilę, że tak, jak sylabizówka błąka się tylko między starami babciami, uczącymi wnuczęta po suterynach i poddaszach, tak samo i nauka bez okazów, wobec istniejących na miejscu, stanie się dziwowiskiem.

Oby ten czas nadszedł prędko i oby rzetelna, prawdziwa praca Tow. Zbiorów Szkolnych w przyszłości bujniejszy plon przyniosła.

Do roku 1908 Tow. Zbiorów Szkolnych, tułające się po przywrotnych mieszkaniach było stale w okresie urządzania się i nawał ciągle przybywającej pracy nie pozwalał na porządne prowadzenie ksiąg. Rok 1908 jest ważnym rokiem w działalności Tow. Z jednego małego pokoju przenieśliśmy się na stałe do dwóch pokoi w domu Towarzystwa Naukowego. Zaprowadzono księgi, odnowiono szafy, oszklono pułki stojące, zaopatrzone Zbiory w potrzebne stoły, krzesła, umywalnie i t. d. Członków Zbiory Szkolne posiadają bardzo mało. Cel Zbiorów nie rzuca się w oczy natychmiastową korzyścią, więc dlatego nie może być należycie zrozumiany przez wielu, wierzymy jednak w dobrą gwiazdę Zbiorów i nie wątpimy, że powoli płocczanie sami, dobrowolnie zapisywać się będą pod sztandar pomocy w nauce naszych dzieci. W roku 1908 ofiarowano Zbiorom następujące rzeczy:

Pani Goldowa dała ładną kolekcję muszli i gwiazd morskich, p. Czechowska stół do pracy przy mikroskopie, p. Michalski mały mikroskop i dwa duże pudełka z minerałami (przeszło 50 okazów) przytym p. Michalski ofiarował bezplatnie krochmal do klajstru, pan Ro-

kitnicki dał ususzonego konika morskiego, rybę morską w spirytusie i kraba, panna Janczewska wronę, p. Pogorzelska szkielet wrony, parę motyli i owadów, panna Maciejowska wypchanego pajaka (tarantulę) i jelonka, p. Sztromajer—próbówki do preparatów.

Zbiory Szkolne zakupiły następujące okazy:

Zbiór motyli za	rb.	3 k.	—
Tablice poglądowe i atlas przyrodniczy	„	11	87
Komplet metryczny miar i wag	„	15	—
Mikroskop	„	95	25
Dopłacono do latarni	„	25	—

Ponieważ książki dla wypożyczających zostały zaprowadzone dopiero od 1 września 1908 r. więc podajemy tu cyfrę osób wypożyczających i wypożyczonych okazów tylko za ostatnie 4 miesiące roku.

Osób wypożyczających było 14, z Płocka 9, ze wsi 5.

Szkół 5; w szkołach tych wypożyczających było osób 14. Dom ludowy w Płocku wypożyczał okazy dla wykładów.

Następujące okazy były wypożyczane przez te cztery miesiące:

Początkowe nauczanie: (tablice Promyka, abecadło ruchome, obrazki do nauki poglądowej—razy 43).

Zoologia—(szkielety, zwierzęta w preparatach i wypchane 26 razy).

Botanika—(tablica z roślinami, zielniki 6 razy).

Mineralogia—(okazy minerałów 21 razy).

Fizyka—(maszyny elektryczne, mikroskop, kompas i t. p. 7 razy).

Technologia—(tablice, ilustrujące przerób różnych przetworów 12 razy).

Anatomja—(tablice anatomiczne, kości preparaty mikroskopowe 12 razy).

Geografia—(globus 5razy).

Matematyka—(tablice arytmetyczne, figury geometryczne, ciężarki 10 razy).

Przeznacza—do geografji sztuk 25, do literatury 68, technologii 4, historii polskiej 45, fizjologii 28—razem wypożyczono przezroczy 170.

Rachunki Zbiorów od 1 stycznia 1908 do 1/1 1909 r.

D O C H Ó D:

Pozostało z r. 1907	rb. 63 k. 46
Składki członków	" 101 " 45
Wypożyczanie okazów	" 67 " 69
Z zabaw	" 198 " 70
Razem	rb. 431 k. 30

R O Z C H Ó D:

Kupione okazy	rb. 150 k. 12
Umeblowanie i przygot. okazów	" 80 " 40
Utrzymanie Zbiorów (mieszkanie, opał i t. p.)	" 150 " 48
Wydatki nadzwyczajne	" 23 " 65
Przezrocza	" 26 " 2 1/2
Razem	rb. 430 k. 67 1/2

IV. Biblioteki i czytelnie.

Rypin. W bibliotece znajduje się 2633 tomy książek, 20 roczników Tygodnika Ilustrowanego i 12 czasopism periodycznych: (Tyg. Ilustrowany, Świat, Społem, Ster, Przyjaciel dzieci, Biblioteka dzieł wyborowych, Głos Płocki, Głos Warszawski, Dzień, Kurjer Warszawski, Wiadomości codzienne. Dochód z abonamentów wyniósł rb. 79 k. 55, rozchód biblioteki rb. 148 k. 57. Zarządzający czytelnią p. Nowiak.

Mława. W bibliotece tomów książek różnej treści 1171. Zarządzający rejent Józef Ossowski.

Sierpc. Szczegółów o bibliotece i czytelni nie nadesłano. Zarządzająca H. Radomska.

Bielsk. W Bielsku założono bibliotekę i czytelnię, której p. Pruski ofiarował 524 tomy książek. Wpływy wyniosły rb. 37, wydatki rb. 44 kop. 53. Zarządzająca d-rowsa Leśnobrodzka.

Bodzanów. Biblioteka i czytelnia liczy 340 tomów książek. Zarządzająca Zofja Smolińska.

Chorzele. W bibliotece i czytelni 562 tomy, wypożyczano książki 911 razy pomiędzy 90 czytelników. Wpływy wyniosły rb. 207 k. 87, wydatki rb. 64. Zarządzająca Ludwika Czerwiakowska.

Cekanowo (wieś). W bibliotece 166 tomów, wypożyczano książki 1101 razy. Zarządzający Głowacki.

V. Domy ludowe.

Płock. Przejęty przez T. N. po Macierzy Szkolnej Dom ludowy liczył w roku sprawozdawczym około 600 członków, z których 400 opłacało składki regularnie a 200 nieregularnie. Ogólny przychód w roku sprawozdawczym wyniósł rb. 1291 k. 78 (składki członków rb. 894,03, z opłaty gości rb. 99,57, z zabaw i widowisk rb. 298,18). W domu odbywały się wykłady w pewnej ciągłości z nauk i historii powszechnej (p. T. Kalinowska) historii polskiej (p. T. Kalinowska) literatury polskiej (Cz. Przybyszewski) języka polskiego (p. Z. Kalinowska) arytmetyki (Grubert, Orłowski, Skorupski) rysunków (Czechowski i Rydygier). Wogóle odbyło się 87 wykładów przy udziale przeciętnym 20 słuchaczy. W niedziele i święta odbywały się odczyty na tematy oderwane, a mianowicie: 7 odczytów o ustroju państw (p. Horodyski) 3 z anatomji (dr. Wychowski i dr. Zaleski) 1 z historii rozwoju handlu (p. Majdecki) 6 z geografji (5 Grabowski, 1 Grabowska) 2 z botaniki (Grabowska) 1—początkowe wiadomości o własnościach ciał (Grabowska) 1 z historii kultury (Wąsowiczówna) 6 z historii (Przybyszewska, Chądzyńska, Maciejowska) 3 z prawa (D. Staszewski) 1 okolicznościowy (o roku ubiegłym—Grabowski). Prócz tych odbywały się wieczory z czytaniem cenniejszych dzieł różnych autorów, co prowadziła p. Grabowska i dwa wieczory dla uczczenia sławnych ludzi (Mickiewicza i Wyspiańskiego) z odpowiednimi wykładami p. Cz. Przybyszewskiego. W ogóle wygłoszono 48 odczytów różnej treści. Starania o wykłady i odczyty podejmowała członkini zarządu D. L. p. L. Wąsowiczówna.

Wieczorów artystycznych z koncertami muzycznymi, śpiewaczymi, deklamacją i przedstawieniami amatorskimi odbyło się 28. W występach przyjmowały udział 42 osoby, odegrano 6 utworów dramatycznych. Częścią artystyczną zajmowała się stale p. Helena Potworowska, a dorywczo p. Józefowa Górnicka.

W czytelni Domu L. znajduje się stale 12 czasopism periodycznych: Głos Płocki, Głos Warszawski, Kurjer Warszawski, Goniec, Nowa Gazeta, Wiadomości codzienne, Tygodnik Ilustrowany, Mazur, Zorza, Społem. Jedność i Mucha. Prezes dr. Maciesza.

Rypin. Dom ludowy otwarty został 24 maja 1908 roku. Członków 216, gości—nie stałych członków 227. Wpłynęło od członków i gości rb. 476 k. 5, wydatki wynosiły rb. 746 k. 27. Przy domu utworzył się chór śpiewaczy pod dyrekcją p. Missola i orkiestra pod kierunkiem p. Łowickiego. W czasie sprawozdawczym odbyło się 16 wieczorów z wykładami treści poważniejszej. Prezes dr. Cholewiński.

Mława. Dom ludowy rozpoczął działalność 29 marca. Członków 330. Odbyło się 15 wieczorów z pogadankami naukowymi, które wygłosili pp.: dr. Bienkiewicz („O pasorzytach“ i „O bakterjach“) dr. Korzybski („O pielęgnowaniu skóry, włosów i paznokci w starożytności“), E. Fankanowski, dyr. szkoły handlowej („O poszanowaniu prywatnej i społecznej własności“ „O znaczeniu dróg i kolei żelaznych w przemyśle“ „O maszynach parowych“ „O słońcu“ „O ziemi“) Franciszek Zieliński („O znaczeniu Domu ludowego“ „O Krzyżakach“ „O piśmiennictwie w Polsce w wieku XV i XVI“ „O Mickiewiczu“ dr. Wrotnowski „O wodzie pod względem chemicznym“ i „fizycznym“ Zuzanna Morawska „O Żółkiewskim“. Prezes Julian Rzymowski.

Sierpc. W roku sprawozdawczym dochód z Domu ludowego (wraz z czytelnia) wyniósł rb. 413 k. 31, rozchód rb. 528 k. 42. Dane nadesłano tylko odnośnie strony finansowej. Prezes H. Radomyski.

Przasnysz. Dom ludowy otwarty został 16 grudnia 1908 r. Odbywały się wieczory z pogadankami i zabawy. Prezes J. Obrąpalski.

Dobrzyń n. Drwęcą. Dom ludowy otwarto 16 maja. Przychód (oddział, dom ludowy i czytelnia) wyniósł rb. 219 kop. 23, rozchód rb. 163 kop. 6. Prezes St. Majewski.

Sprawozdanie kasowe za rok 1908.

Dochód.

	Rub. k.
1) <i>Ze składek Członkowskich wpłynęło</i>	379 —
2) <i>Z ofiar:</i> Al Maciesza 25, St. Baliński 20, Zgoda 15, Gładysz Ign. 3, Gościcki Jerzy 3, 10, Kunklowa M. 25, Kaz. Nitsch 2, 80, T. Kr. M. 100.	193 90
3) <i>Biblioteka (z ofiar i sprzedaży dubletów)</i>	118 85
4) <i>Muzeum: ze sprzedaży pocztówek wyd. przez Macieszę i ofiar</i>	24 —
5) a) <i>Fundusz Koła Dobrzyńskiego, przekazany przy likwidacji P. M. Sz. N. T. w Płocku jako depozyt na cele oświatowe w Dobrzyniu nad Wisłą</i>	948 67
b) <i>Pozostałość funduszów P. M. S., złożona przez D-ra Dziurlikowskiego jako depozyt na cele oświatowe w Dobrzyniu nad Wisłą</i>	45 —
6) <i>Przy likwidacji P. M. Szkolnej legowano T. N. w Płocku</i>	3000 —
7) <i>We Wz. K. w Płocku: a) Fundusz P. M. S. 3000 i b) bezprocentowa pożyczka na kupno domu od Kajetana Piechowskiego 4500</i>	7500 —
8) <i>Pożyczki: a) od K. Piechowskiego 4500 i b) Em. Romockiej 5000 w listach zastawnych 4½ % (ze stratą przy zmianie 591, 20) 4408, 80</i>	8908 80
9) <i>% od sum we Wzajemnym i Drobnym Kredycie</i>	7 82
10) <i>Dochód z nieruchomości № 66—66½</i>	1630 50
11) <i>Pozostałość z r. 1907 na 1 stycznia 1908 r.</i>	289 26
Razem z 11 pozycji w dochodzie	23045 80

Rozchód.

	Rub. k.
1) <i>Sładki Członkowskie</i> . Zbiorom Szkolnym przekazano	9 —
2) <i>Biblioteka</i> . (szczegóły w sprawozd. bibl.)	145 80
3) <i>Muzeum</i> . (szczegóły w sprawozd. z muz.)	23 60
4) <i>Kancelaria</i> . Druki, litografia, marki stemplowe i pocztowe	30 59
5) <i>Lokaty we Wz Kr.</i> a) 3000 Fundusz P. M. Szkolnej, b) 4500 K. Piechowskiego, c) 948, 67+45—depozyt na cele oświatowe w Dobrzyniu nad Wisłą	8493 67
6) <i>Kupno nieruchomości</i> № 66—66½ a) za-datek (4 marca)	500 —
b) spłacono weksle M. Moszczeńskiej (8 kwietnia)	2000 —
c) wypłacono Moszczeńskiemu u rejenta (14 kwietnia)	4485 87
d) koszt stempli i inne pomniejsze (14 kwietnia)	1245 15
7) <i>Spłacono pożyczkę</i> od K. Piechowskiego (6 maja)	4500 —
8) <i>Wydatki na dom</i> № 66—66½ a) rata T. Kr. M.	526 23
b) % od sum lokowanych na nieruchomości	455 —
c) podatki	227 07
d) Wodociągom za wodę	56 65
e) umieszczenie sumy Romockiej na hipotece	34 65
f) stróż i oświetlenie	28 80
g) czyszczenie kominów i rur wodociągowych, reparacja dachów, odnowienie lokali, przestawienie pieców i inne drobne wydatki	121 99
Razem z ósmiu pozycji w rozchodzie	22884 07
Saldo	161 73
	23045 80

Poczet członków Tow. Naukowego w Płocku
w roku 1908. *)

1. Altberg Mojżesz.
2. Andrycz Kazimierz, Ciechanów.
3. Askanas Alfons.
4. Barthel Nadroż.
5. Bożewski Antoni Zbójno (5).
6. Biesiekierski lekarz weterynarii, Rypin.
7. Bienkiewicz August, Mława.
8. Betleyowa Stanisława.
9. Bojanowski Michał, Klice.
10. Borniński Piotr ks.
11. Brudnicki Stefan. Dr.
12. Brudnicka Marja.
13. Chądzyński Bronisław.
14. Chądzyńska Władysława.
15. Chełmicki Adryan Okalewo.
16. Cholewiński Władysław, Rypin.
17. Cissowski Antoni, Dobrzyń n. Drwęcą.
18. Choromański Józef, Żochy.
19. Chrząszczewski Jan, Miłodróż.
20. Cybulski Alfred.
21. Ciszewski Franciszek Dobrzyń n. Drwęcą.
22. Czechowski Władysław
23. dr. Dobrzyński Mieczysław z Warszawy.
24. Donajski Aleksander.
25. Dublasiewicz Feliks ks.
26. Dzierzanowski Ludwik.
27. Gładysz Ignacy Zagoty.
28. Goldowa Bronisława.
29. Gołębiowski Jan dr.
30. Gościcki Antoni.
31. Gościcki Czesław, Piączyn.
32. Gościcki Stefan, Tulibowo.
33. Gnazdowski Antoni, Łapinozek.
34. Grabowski Adam.
35. Grabowska Zofja.
36. Grabski Witold, Stępowo.

*) Członkowie, przy których nieoznaczono miejscowości pochodzą z Płocka.

37. Gurbski Kazimierz.
38. Dr. Gurbski Stanisław, Warszawa.
39. Gurbski Wacław, Sierpe.
40. Gurbski Wincenty.
41. Dr. Gumowski Franciszek, Sierpe.
42. Gutkowska Marja.
43. Horodyski Władysław, Kraków.
44. Kalinowska Rena, Szpadrów.
45. Kalinowski Teodor, Zamość.
46. Kalksztejn Kazimierz, Jednoróżec
47. Kamiński Ludomir.
48. Kamińska Matylda, Ciechanów.
49. Kargowski Jan, Ciechanów.
50. Karczewski Jan, Żabowo.
51. Karnkowski Stanisław, Karnkowo.
52. Kłopotowski Aleksander.
53. Kohn Marja, Dobrzyń n. Drwęcą.
54. Konarzewski Czesław ks.
55. Kozielska Karolina, Warszawa.
56. Kosiński Ignacy, Ciechanów.
57. Koskowski Wincenty, Ruszkowo.
58. Kosmacińska Jadwiga.
59. Ks. Kowalewski Tomasz.
60. Knake Ośniałowska Aleksandra, Warszawa.
61. Kryński Wacław.
62. Kunkłowa Marja.
63. Kurpiejewski Zygmunt.
64. Lasocki Ignacy ks.
65. Lamparski Józef, Ostrowite.
66. Ligowski Jan.
67. Ligowska Zofja.
68. Maciejowska Janina.
69. Maciejowski Piotr.
70. Maciesza Aleksander Dr.
71. Majdecki Aleksander
72. Mądrzejewski Józef.
73. Michalak Józef ks.
74. Mieczkowski, Chromakowo.
75. Modzelewski Adolf ks.
76. Moszczyńska Stefanja, Ruda. Pabjanicka
77. Müllerowa Marja.
78. Nehrynżyna Kazimiera.
79. Nehryng Leon Dr.
80. Nowicki Stanisław.

81. J. E bisk. Nowowiejski Antoni.
82. Paprocki Ludwik.
83. Pęski Adam ks.
84. Pilarz Roman.
85. Pileicka Natalia.
86. Piwnicki Ignacy, Sosnowo.
87. Piwnicki Wiktor, Rusinowo.
88. Płoski Eugenjusz, Ciechanów.
89. Płoski Jan, Dulsk.
90. Płoski Władysław, Nagórki.
91. Pomaski isżynier, Rypin.
92. Porczyńska Leonja.
93. Potworowska Helena.
94. Pozner Stanisław, Kraków.
95. Pniewski Henryk.
96. Przybyszewski Czesław.
97. Przyłuski Bolesław Dr.
98. Radzyński Józef.
99. Rokicki Franciszek.
100. Rokitnicki Józef.
101. Romocka Emilja, Księża.
102. Rutska Halina.
103. Rutski Stefan.
104. Sieklucki Tomasz, Goleszyn.
105. Siemiątkowski Józef, Wapielsk.
106. Ślaski Zygmunt, Ciechanów.
107. Skulski Gustaw, Ciechanów.
108. Sochański Władysław, Ciechanów
109. Stodółkiewicz Jan Alojzy.
110. Stokowski Ludwik.
111. Staszewski Kazimierz.
112. Staszewski Dominik.
113. Święcicki Jan.
114. Świdwińska Amelja, Radom.
115. Strzeszewski Kazimierz.
116. Strumiłło Marcelli, Kosiny.
117. Syski Aleksander ks.
118. Szelażek Adolf ks.
119. Szczepański Józef.
120. Szeniwicka Felicja.
121. Szeniwicki Józef.
122. Sztromajer Władysław.
123. Szymanowski Ludwik.
124. Themerson Mieczysław Dr.

125. Topoliński Paweł.
126. Trzciniński inżynier, Skrwilno.
127. Tyszka Czesław, Warszawa.
128. Tyszkowa Ludwika, (5) Warszawa.
129. Vincenti Jakób.
130. Waśniewski Adam, Przasnysz.
131. Wąsowicz Hipolit, Jasień.
132. Wąsowiczówna Ludwika.
133. Wąsowicz Stefan.
134. Wernik Ludwik (10), Zalesie.
135. Włodkowski Bolesław.
136. Wójcicki Antoni, Ciechanów.
137. Wołyński Antoni ks., Ostrołęka.
138. Zaleski Aleksander Dr.
139. Załęski Adam.
140. Zambrzycka Marja.
141. Zaniewski Zbigniew.
142. Zawidzki Andrzej, Worowice.
143. Zborowski Józef, Warszawa.
144. Zdziarski Bolesław, Ostrzykowo.
145. Zgliczyński Stefan.
146. Zieliński Konstanty, Srebrna.
147. Żochowski Wacław (5)
148. Żochowski Władysław, Rypin.
149. Jabłonowska Stefanja księżna, Kraków.

Stowarzyszenie Kursów dla Analfabetów Dorosłych

810/5

83

Dnia 20 / IV 90 r.

Szanowny Panie!

Paniusz mury jutro zasiadnie
 Kancelarz General-Sakrnatore
 o warach uderzack, uprzejmie
 prosi H. Pana o takowe uwzględnienie
 mi byłoby uderzku, jaki wygo-
 zię Pan obieca na dochód nad Wo-
 sławieccem. —

Kierując z góry za odpowiedź
 Zarząd i pociągający

Marek Bolesławski Rokoszyński

59

W. Pan *Władysław Smoleński*
członek czynny S. K. d. A. D.

Zarząd Tymczasowy Stowarzyszenia Kursów dla Analfabetów Dorosłych ma honor zawiadomić, iż w dniu 28 października r. b., w niedzielę o godzinie 11 w południe w gmachu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa (Krakowskie-Przedmieście 66) odbędzie się pierwsze walne zebranie organizacyjne, które, zgodnie z ustawą, bez względu na ilość obecnych będzie prawomocne.

Porządek dzienny następujący:

- I) Wybór przewodniczącego zebrania;
- II) Odczytanie ustawy Stowarzyszenia;
- III) Sprawozdania:
 - a) kasowe,
 - b) komisji administracyjnej,
 - c) „ naukowej;
- IV) Wybory Zarządu Stowarzyszenia:
 - a) 6 członków komisji naukowej i 3 zastępców,
 - b) „ „ „ administracyjnej i 3 zastępców,
 - c) 3 członków komisji rewizyjnej.
- V) Wnioski członków.

Zarząd Tymczasowy Stowarzyszenia kursów dla
Analfabetów Dorosłych.

Warszawa, d. 19/X. Obr.

U W A G A. Zawiadomienie niniejsze służy jako bilet wejścia.

809/57
STOWARZYSZENIE KURSÓW
dla Analfabetów Dorosłych.

Warszawa, d. 190.....

Wielmożny Pan *Włodzisław Sułkowski*

Członek czynny.

Stowarzyszenie Kursów dla Analfabetów Dorosłych powiadamia W. Pan , że w dniu 3 lutego r. b. w gmachu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa o godz. 10-ej rano odbędzie się zebranie nadzwyczajne, celem dokonania zmian niektórych §§ Ustawy Stowarzyszenia.

W godzinę po ukończonym zebraniu odbędzie się zgromadzenie walne celem wyboru członków Zarządu na miejsce ustępujących.

Zarząd Stow. K. dla A. D.
w Warszawie.

Towarzystwo pomocy dla niezamożnych uczniów
warszawskiej Szkoły Technicznej

89
Towarzystwo pomocy dla niezamożnych uczniów

Warszaw. Szkoły Technicznej

E. Świecimskiego

No

24

B I L E T

dla członka rzeczywistego.

W. Pana

Władysław Smolewski

za rok 190

2 1/2

Warszawa, dn.

26 pażdzi 1902

Członek Zarządu

T. J. Chomański

Wysokość składki dla Członków Towarzystwa
pomocy dla niezamożnych uczniów Warsz.
Szkoły Technicznej

E. Świecimskiego.

Dla członków rzeczywistych rb. 3

Dla „ „ zwyczajnych „ 1.

Wydział opieki nad legionistami-inwalidami
oraz wdowami i sierotami po poległych

71.

Wielmożny Pan

Prof. Groblewski

Słonia 26

450/59

Warszawa, 7/XII 1916 r.

Niniejszym mamy zaszczyt prosić W. P. o przybycie na zebranie organizacyjne »WYDZIAŁU OPIEKI NAD SUPERARBITROWANYMI LEGJONISTAMI ORAZ WIDOWAMI I SIEROTAMI PO POLEGŁYCH« w niedzielę dn. 10 b. m. o godz. 12-ej w południe do lokalu Stow. Kupców Polskich ul. Szkolna 10.

Porządek dzienny zebrania:

- 1) Słowo wstępne
- 2) Przyjęcie statutu Wydziału Opieki
- 3) Wybór Zarządu i Rady
- 4) Praca w Sekcjach
- 5) Wnioski Komisji Organizacyjnej
- 6) Wolne wnioski zebranych.

KOMISJA ORGANIZACYJNA.

UWAGA. Niniejsze zaproszenie służy jako bilet wejścia.

KOŁO POMOCY DLA
LEGJONISTÓW POLSKICH

I ICH RODZIN
PIĘKNA 13.

319/57.

Niechcimy Pań.

Władysław Smoleński.

Proszę o odebranie raczy.

No 4.

Rubli 10 — kop. —

Kasa przyjmie wyraźnie Rubli *Przebie*

od P. —

H. Smoleński

Należność za

złoty jednorazowy sub.

i miesięczny abonament za październik
sub 1 (jedyn)

dnia 13 M-ca

I

1915

H. Smoleński

320/57

59

Warszawa, dn. 10/ku 1916 r.

J. Wielmożny Pan

H. Smoleński

Moja 16

465/51

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić JWPana, że na zebraniu organizacyjnym

"WYDZIAŁU OPIEKI NAD LEGJONISTAMI INWALIDAMI ORAZ WDOWAMI I SIEROTAMI PO POLEGŁYCH"

które odbyło się w dniu 10 b.m. został JWPan wybrany do Rady Wydziału, oraz prosić o przybycie na zebranie konstytuujące Radę w dniu 21 b.m. t.j. we czwartek o godz. 5-ej do dra Łuczyńskiego, Smolna 10.

Porządek zebrania jest następujący:

- 1/Ukonstytuowanie się Rady
- 2/Wybór prezesa, wiceprezesa i sekretarza
- 3/Sprawozdanie z czynności Zarządu
- 4/Dokooptowanie nowych członków Rady, w myśl uchwał zebrania w dniu 10 b.m.
- 5/Wolne wnioski

Jednocześnie komunikujemy JWPan listę osób wybranych do Rady w dniu 10 b.m.:

p.p. S. Dzierzbicki
M. Lewentalowa
L. Jeleniewska
M. Łempicki
W. Męczkowski
K. Pawłowicz
M. Rotwandowa
W. Sieroszewski
W. Smoleński
B. Straszewicz

Z poważaniem

Zarząd

Prezes

Wiceprezes

Sekretarz

Prezes: [signature]
Wiceprezes: [signature]
Sekretarz: M. Kosiński

236/51

S t a t u t W y d z i a ł u O p i e k i
nad superarbitrowanymi legionistami, oraz rodzinami po poległych.

W celu opieki nad superarbitrowanymi i będącymi w szpitalach legionistami, oraz wdowami i sierotami po poległych, tworzy się na terenie ziemi byłego zaboru rosyjskiego Wydział Opieki.

Wydział Opieki jest instytucją ogólnonarodową.

" " ma za zadanie:

1. Utworzenie drogą podatków "polskiego funduszu wojennego inwalidów, wdów i sierot" po poległych żołnierzach, powstającej Polski.

2. Organizowanie różnych Instytucji Opieki, jak:

a/ biura pomocy materialnej:

1/ kasa zapomogowo-pożyczkowa:

zapomogi stałe i doraźne, pożyczki, awanse na zapomogi rządów,

2/ pomoc w świadczeniach w naturze:

mieszkanie, jedzenie, bezpłatny wypoczynek,

3/ ulgi w życiu ekonomiczno-społecznym:

rabaty w sklepach, ulgi w opłatach w stowarzyszeniach,

4/ schroniskach i t.d.

b/ biura pomocy lekarskiej: bezpłatna pomoc lekarska, sanatoria i t.p.

c/ biura opieki nad małoletnimi, domy dla sierot i t.p.

d/ biura pośrednictwa pracy,

e/ " pomocy naukowej;

ułatwianie wstępowania do niższych, średnich i wyższych uczelni

ulgi w wpisowym, ułatwianie nabywania książek i t.p.

f/ biura pomocy prawnej,

g/ " informacyjnego i ewentualnie innych

3. Dąży do skoordynowania i połączenia wszystkich pokrewnych sobie Stowarzyszeń i Prac.

4. Prowadzi ewidencje:

Strat w ~~szeregach~~ legionach

wdów i sierot po zabitych

superarbitrowanych

superarbitrowanych legionistów,

leczących się w szpitalach,

legionistów i osób, korzystających z Opieki.

Osoby, korzystające z opieki, jak i legioniści superarbitrowani otrzymują specjalne legitymacje Wydziału Opieki.

UWAGA. W celu dokładnego prowadzenia ewidencji W.O. wchodzi w kontakt

a/ ze służbą sanitarną legionów,

b/ z Dep. Op. N.K.M.^u

III. Organizacja.

1. Członkami W.O. jest każdy, opłacający staży podatek na "Polski fundusz wojenny inwalidów, wdów i sierot", wciągnięty do ksiąg tego podatku.
2. Na czele W.O. stoją Zjazd, Rada i Zarząd.
3. Dla zorganizowania i na pierwszy okres działalności - na pół roku - do 1/VI-1917. Rada i Zarząd są ustanowione przez porozumienie się Ligi Kobiet P.W., Koła Pomocy dla Legionistów, Polskich, oraz inne osoby i instytucje, czynne w zakresie opieki.
4. Rada i Zarząd mają swą siedzibę w Warszawie.
5. Rada ma charakter nadzorczy i kontrolujący prace W.O.
 - " składa się z 20 osób, zamieszkałych w Warszawie i tyluż z prowincji.
 - " zbiera się raz na miesiąc - do prawomocności zebrania wystarcza połowa członków.
- Narazie tworzy się Rada Warszawska, która stopniowo, po porozumieniu się z Zarządem, kooptuje członków z prowincji.
6. a/ Organem wykonawczym W.O. jest Zarząd, składający się z 9 osób.
 - b/ Każdy członek zarządu /prócz prezesa/ stoi na czele i jest odpowiedzialny za pracę jednej z sekcji W.O.
 - c/ W razie usunięcia członka zarządu, pozostali w porozumieniu z R. dą kooptują nowego.

7. Sekcje: sekretariat,
 - finansowa,
 - pomocy materialnej,

94

pomocy lekarskiej, prawnej i naukowej,
opieki nad małoletnimi,
pośrednictwa pracy,
informacyjna,
ewidencyjna.

Członkowie Zarządu - kierownicy sekcji organizują je według swego planu, tworzą pod-sekcje, dobierają pomocników pracy i t.p. Plan ten winien być aprobowany przez zarząd.

3. Mężowie zaufania: W celu organizowania pracy na prowincyi, oraz koordynowania już istniejącej, zarząd W.O. mianuje swoich mężów zaufania, dążąc, by w każdym powiecie było ich 2.

Mężowie zaufania. organizują i koordynują pracę opieki, dążąc do utworzenia prowincjonalnych W.O., podtrzymują ścisły stosunek z zarządem W.O., informując go i otrzymując od niego wskazówki pracy.

9. Zjazd tworzą: Rada i Zarząd w komplecie, Mężowie zaufania i po 2 delegatów z wydziałów prowincjonalnych W.O. o ile takowe powstaną.

UWAGA: Instytucje pokrewne, które jednak nie wejdą w skład W.O. mogą wysyłać 1 delegata z głosem doradczym.

Zjazd jest najwyższą instancją W.O., wybiera Radę i Zarząd., ~~porządek~~

Porządek i tematy obrad zjazdu ustanawia Zarząd, wnioski, mające być poddane pod obrady zjazdu, muszą być zakomunikowane Zarządowi na 2 tygodnie przed Zjazdem.

I-szy Zjazd odbędzie się około 1 lipca 1917 r.

Towarzystwo Opieki nad dziećmi

*Towarzystwo Opieki
nad dziećmi*

Warszawa, Piłsna 30, telefona № 4125.

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński

*Niniejszem mamy honor prosić Pana
o łaskawe przybycie w dniu 15-gim
Grudnia ogód. S. j. wieczorem w celu
wypowiędzenia się w sprawie żydowskiej i
posunięcia do Tow. Opieki nad dziećmi.
Wyrażamy nadzieję iż względu na wagi-
ność sprawy Pan przybycia swego
pomóc nie zechce*

*W razie nieprzybycia prosimy o wie-
domość.*

Serdecznie rozpoczyna pan. Władysław ogód. S. j. wiecz.
O hydriatce organizacyjnego

*Chr. Julian Gawronski
Tęże, Wołosko - Paźnawach
Uctaj i amorsk*

Warszawa 10/11 1906

Wielmożny Pan
Władysław Smoleński
w mieście
Lódź 24 m. 16

PIĘĆA 30.

Program działania

Towarzystwa Opieki nad dziećmi.

Jak „Macierz Szkolna“ ma być wyrazicielem potrzeb szkolnictwa ludowego, tak Towarzystwo Opieki nad dziećmi ma stać się wyrazicielem potrzeb materialnych i moralnych dziecka, ma być również macierzą, — macierzą niedoli dziecięcej.

To też i program działalności Towarzystwa Opieki nad dziećmi jest tak rozciągły — jak rozliczną jest niedola dzieci, — i tak szeroki — jak bezbrzeżnem jest morze nędzy świata dziecięcego naszego ludu.

Pracę swoją rozpoczynamy pod egidą „Komitetu dla dzieci“ do czasu zatwierdzenia Towarzystwa. Do pierwszych zadań, które rozwiązać postanowiliśmy, zaliczamy sprawę dzieci ulicy, — bezdomnej, opuszczonej dziatwy, rzuconej samopas w rynsztoki miasta...

Temi to dziećmi najpierwej zająć się postanowiliśmy i dla nich w pierwszej połowie maja otwieramy przy ulicy Pięknej № 9 podwoje swojego Domu Opieki, który ma pełnić zadanie sita do przesiewania i segregowania nędzy dziecięcej.

Dziecie, podjęte w nocy z bruku ulicznego, znajdzie w domu tym przytułek i najpierwszą pomoc: szklankę mleka gorącego, kawałek chleba; znajdzie tapczan wygodny i cały dach nad głową.

Rano, po oględzinach lekarskich, czynionych dla przekonania się czy dziecko jest zdrowe i czy może być dopuszczone do grona dzieci już zakwalifikowanych do Domu Opieki, poddanem zostaje ono gruntownej kąpieli, ostrzyżeniu włosów, oczyszczeniu głowy; dostanie czystą bieliznę i odzież.

Ubranie stare, w jakim dziecko przyprowadzone zostało po zdezynfekowaniu zachowa się, jeśli będzie warto, dla tych nieszczęśliwych, których Dom Opieki przyciągać nie zdoła.

Wymyte i przebrane dziecko zalicza się do oddziału drugiego, w którym pozostawać będzie do czasu zadecydowania, czy dziecko to podlega opiece Towarzystwa, czy też trzeba je będzie zwrócić prawowitej opiece.

Biuro wywiadowcze Towarzystwa dać musi w ciągu dni paru dokładne informacje o dziecku. Jeśli się okaże, że dziecko nie podlega stałej opiece Towarzystwa, zwrócimy je prawowitym opiekunom. Inaczej — dziecko zaliczymy już do trzeciej kategorii Domu Opieki, do grona stałych wychowanców Towarzystwa.

W tymczasowej siedzibie na Pięknej mieć będziemy pomieszczenie na 20 dzieci pierwszej kategorii, i na 60 dzieci z drugiego i trzeciego oddziału.

Tutaj pod kierunkiem wykwalifikowanych dozorczyń i pod dozorem uczennic szkoły nauczycielek ludowych dziatwa podlegać będzie obserwacji do czasu zdecydowania, co należy zrobić z dzieckiem, czy da się ulokować je w odpowiednim zakładzie wychowawczym już istniejącym, czy trzeba je będzie umieścić jako stałego pensjonarza w prowincjonalnych ochronach Towarzystwa, jakich mamy już 14, a których utrzymanie zależnem jest od ofiarności prowincjonalnych gniazd opieki, względnie od fundusów, jakimi będziemy rozporządzać.

Pozatem mieć będziemy stałe pomieszczenie dla wychowanców Towarzystwa w schroniskach przy warszawskich ochronach, które zamierzamy otwierać w miarę możliwości i ofiarności ogółu.

Przy Domu Opieki urządzamy wzorową ochronę, szkołę i sale zajęć dla 60 wychowanców naszych i dla 80 dzieci przychodnich, wybranych z pośród najbiedniejszych.

W danej chwili Komitet dla dzieci zajęty jest urządzaniem Domu Opieki, głównego pnia Towarzystwa, w którego rozgałęzienie jak w ramiona pragnielibyśmy przyjąć całą nędzę i niedolę dzieci.

Przez biuro informacyjne Towarzystwa będziemy utrzymywać stały kontakt z innymi instytucjami dziecięcymi, aby dążyć wspólnymi siłami do jednego celu: do poprawy losu nieszczęśliwej dziatwy.

Członkowie Towarzystwa, których niewątpliwie na dziesiątki tysięcy liczyć będziemy, będą dla nas temi korzeniami, jakimi silnie związani z glebą ojczystą, — z naszym społeczeństwem, — czerpać będziemy ożywcze soki dla instytucji, która oby rozwijała się jak najszerzej ku pożytkowi Kraju.

Teraz musimy gnieździć się w gmachu wynajętym, niezupełnie odpowiadającym potrzebom Towarzystwa, niemożącym nawet pomieścić biur naszych; ale przyjdzie czas, że Towarzystwo swój własny gmach mieć będzie.

Jeśli w społeczeństwie naszym znajdują się uczynni ludzie, gotowi na dogodnych warunkach dla instytucji sportowych stawiać gmachy, jakże mamy powątpiewać w to, że znajdą się filantropi, którzy, jeśli nie w ofierze dadzą nam potrzebny budynek, to pożyczą, chociażby na długoletnią spłatę, dla instytucji naszej potrzebne pieniądze na kupno placu i na wystawienie gmachu, zastosowanego do potrzeb Towarzystwa.

Spółeczeństwo nasze jest hojne i szczerze gotowe dać na wspomnienie prawdziwej nędzy.

Czyż może być co prawdziwszem — jak nędza dzieci? i jakaż praca przy uzdrawianiu społeczeństwa jest ponad pracę nad dziećmi, podjętą przez „Towarzystwo Opieki nad dziećmi“ i „Macierz Szkolną“!

Pomoc materialna się znajdzie, jeśli tylko ludzie, sprawie tej oddani, potrafią wyrazić odmalować nędzę, przedstawić potrzebę i wykazać środki zaradcze, — a wszystko to jeśli potrafią przedstawić tak gorąco z jakim zapalem oni sami jeli się tej pracy. — Później, w miarę rozwoju pracy Towarzystwa, jeśli wykażemy owocność zabiegów naszych, jesteśmy przekonani, że całe społeczeństwo w słusznej ocenie wysiłków Towarzystwa samo zechce się opodatkować na rzecz Macierzy niedoli dziecięcej, jak opodatkować się ono musi na korzyść „Macierzy Szkolnej“.

Do czasu jednakże, kiedy będziemy mogli odwołać się do społeczeństwa o taką stałą zapomogę dla instytucji, musimy żyć jałmużną tego społeczeństwa.

Z wdzięcznością Komitet dla dzieci (Jasna 7) w Warszawie przyjmuje chociażby groszowe ofiary w gotówce, w materiałach różnych i produktach spożywczych.

Zarząd Komitetu

Jasna 7.

(od czerwca 1906. — Mokotowska 36).

155/51

Wakacje 1906 r.

Towarzystwo Opieki nad dziećmi.

Wydział Kolonij Wiejskich.

UCZENNICA.

Karta Kwalifikacyjna.

- 1) Imię i nazwisko uczennicy *Regina Padarenska*
- 2) Jest uczennicą jakiej szkoły
- 3) W której jest klasie?
- 4) Ile ma lat?
- 5) Imię ojca i zajęcie ojca
- 6) Dokładny adres
- 7) Ilość osób w rodzinie
- 8) Czy uczennica ma rodzicielską opiekę?
- 9) Ważne prawdy, kwalifikujące uczennice do korzystania z pomocy Towarzystwa
- 10) Jaką opinię o uczennicy wydała szkoła i koleżanki:
 - o zamożności jej?
 - o sprawowaniu się?
 - o pilności?
- 11) Czy uczennica dawała już korepetycję młodszym uczennicom?
- 12) Inne uwagi, jakie się następują:

Podpis Mateczki Okręgu

Warszawa, dnia 1906 r.

818/51

STATUT
Towarzystwa Opieki
nad dziećmi.

Piękna 30.

Cena 10 groszy.

Towarzystwo Opieki nad dziećmi zostało zarejestrowane w księdze związków i stowarzyszeń Gub. Warszawskiej pod № 26 na zasadzie orzeczenia Warszawskiej Komisji Gubernjalnej do spraw stowarzyszeń w d. 4 (17) października 1906 r.
(podp.) **Baron Wrewski.**

S T A T U T TOWARZYSTWA OPIEKI NAD DZIEĆMI.

I. Nazwa, Siedziba i cel T-wa.

§ 1.

Celem T-wa Opieki nad dziećmi jest niesienie pomocy materialnej, moralnej i umysłowej ubogim i opuszczonym dzieciom od niemowlęctwa do pełnoletności, oraz kobietom ciężarnym, rodzącym i karmiącym.

Uwaga. T-wo otacza swą opieką dzieci zdrowe, jakoteż chore fizycznie i umysłowo upośledzone (idiotów, obłąkanych, padaczkowych i t. p.) wreszcie dzieci moralnie zaniedbane i występne.

§ 2.

T-wo stoi po za wszelkimi stronnictwami; jedynem jego zadaniem jest opieka nad dziećmi w duchu narodowym polskim i religijnym.

§ 3.

Siedzibą T-wa i jego Zarządu jest Warszawa przy ul. Pięknej № 30. Działalność T-wa rozciąga się na Królestwo Polskie.

§ 4.

Dla urzeczywistnienia celów, oznaczonych w § 1, T-wo, w miarę posiadanych środków materialnych:

- a) powołuje do życia zakłady i instytucje poświęcone opiece, wychowaniu i nauczaniu ubogich dzieci, oraz popiera w tym wzglę-

59

dzie inicjatywę stowarzyszeń i osób prywatnych.

- b) szerzy wśród ogółu wiadomości z dziedziny wychowania i opieki nad dziećmi, i w tym celu urządza zjazdy, rozpowszechnia broszury, wydaje czasopisma, urządza pogadanki, odczyty i t. p.
- c) tworzy okręgi miejskie i wiejskie i tworzy lub dopomaga do tworzenia w rozmaitych punktach kraju miejscowych gniazd opieki nad dziećmi, oraz organizuje związki i zrzesza instytucje, opiekujące się dziećmi.

Uwaga. Gniazdem zowie się grono osób tworzące w mieście lub na wsi instytucję przewidzianą niniejszym statutem. Połączenie na danym terytorjum pewnej ilości gniazd tworzy okręg.

- d) W celu utworzenia odpowiedniego personelu wychowawczego powołuje do życia szkoły dla wychowawców płci obojej;
- e) zwraca się w miarę potrzeby z odpowiedniami skargami lub wnioskami do władz rządowych, zarówno administracyjnych jak sądowych, jakoteż do Władz samorządnych;
- f) spełnia swe zadania środkami własnymi i we własnych zakładach, lub też przez poruczenie opieki nad dziećmi osobom prywatnym, instytucjom i zakładom postronnym już istniejącym, bądź też nowopowstającym, z którymi wchodzi w stosunek stały, na odpowiednim układzie oparty.

§ 5.

Two opieki nad dziećmi stanowi osobę prawną, może posiadać wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, a tem samem nabywać i sprzedawać nieruchomości.

II. Skład Towarzystwa.

§ 6.

Członkami Towarzystwa mogą być osoby zarówno prawne, jak i fizyczne, te ostatnie bez różnicy płci, o ile ukończyły 21 lat.

§ 7.

Towarzystwo składa się z członków:

- a) honorowych, mianowanych przez Walne Zgromadzenie, na przedstawienie Zarządu Głównego, z osób, które położyły szczególne zasługi na polu opieki nad dziećmi;
- b) czynnych, przyjętych z rekomendacji jednego z członków Towarzystwa przez Zarząd Towarzystwa, którzy wnieśli jednorazowo na rzecz T-wa przynajmniej sto rubli, lub też obowiązują się wносить przynajmniej trzy ruble rocznie;
- c) wspierających, którzy obowiązują się wносить na rzecz T-wa przynajmniej po 60 kop. rocznie z rekomendacji jednego z członków Towarzystwa.

§ 8.

Członkowie czynni i honorowi mają prawo:

- a) głosowania na zgromadzeniach gniazda, do którego należą, przedstawiania i popierania na tychże zgromadzeniach wszelkich wniosków, zmierzających do urzeczywistnienia celów T-wa w granicach statutem dozwolonych, jakoteż podawania wniosków do zarządów gniazda, okręgowego i Głównego.
- b) wyboru i wybieralności.

§ 9.

Członkowie czynni i wspierający w razie nieopłacenia składki w ciągu roku, uważani będą za wykreślonych z listy członków z prawem ponownego wstąpienia do T-wa, po zaplaceniu zaległych składek.

§ 10.

Wykluczenie członka bezpośrednio przez Zarząd Główny, albo na wniosek zarządu gniazda czy okręgu następuje wówczas, gdy członek działa na szkodę T-wa, lub popełni czyn uwłaczający czci obywatelskiej.

III. Majątek Towarzystwa.

§ 11.

Majątek Towarzystwa tworzy się:

- a) z jednorazowych i rocznych składek członków;
- b) z jednorazowych ofiar w pieniądzu i naturze;
- c) z darowizn i legatów, przyjętych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- d) z dochodów urządzonych przez T-wo zabaw przedstawień, loterii, koncertów, odczytów itp.
- e) z ofiar ze skarbonek, jakie T-wo ma prawo umieszczać w instytucjach i u osób prywatnych;
- f) z dochodów, otrzymywanych od kapitałów i majątków T-wa.

§ 12.

Fundusze T-wa dzielą się:

- a) kapitał żelazny;
- b) kapitał ratunkowy;
- c) fundusze specjalne;
- d) kapitał obrotowy.

§ 13.

Kapitał żelazny powstaje:

- a) z ofiar odręcznych, darowizn i legatów przewyższających sumę rb. 500 lub mniejszych, lecz specjalnie na kapitał żelazny przeznaczonych;
- b) z przewyżki dochodów nad rozchodem z ubiegłego roku, przeznaczonej na kapitał żelazny przez Walne Zgromadzenie.

§ 14.

Na kapitał ratunkowy odlicza się 10 proc.

z ogólnych wpłat członkowskich; fundusz ten przeznaczony jest na zapomogi dla zagrożonych gniazd opieki w kraju z powodu miejscowej klęski.

§ 15.

Fundusze specjalne powstają:

- a) z ofiar, darowizn i legatów, przyjętych przez T-wo ze ściśle oznaczonym celem;
- b) części dochodów T-wa na fundusze te przeznaczonych przez ogólne zebranie.

§ 16.

Kapitał obrotowy powstaje:

- a) ze wszystkich wpływów T-wa, nie przeznaczonych i nie podlegających zachowaniu na kapitał żelazny i fundusze specjalne;
- b) z procentów od kapitału żelaznego.

§ 17.

Kapitał żelazny i fundusze specjalne umieszczone być winny w papierach publicznych, przez rząd gwarantowanych, listach zastawnych T-wa Kredytowego Ziemskiego i Towarzystw Kredytowych miejskich Królestwa Polskiego lub też składane być winny na lokatę procentową w Banku Państwa. Na hypotekach kapitał i fundusze, o jakich mowa, będą mogły być lokowane tylko bezpośrednio po pożyczce Towarzystwa i do wysokości, nieprzewyższającej połowy tejże pożyczki.

UWAGA. Listy zastawne Towarzystw Kredytowych Ziemskich i Miejskich w Królestwie Polskiem powinny być przechowywane w Dyrekcji odnosnych Towarzystw, jako depozyt Towarzystwa Opieki nad dziećmi, bądź też w Banku Państwa.

§ 18.

Kapitał obrotowy i kapitał ratunkowy Towarzystwa umieszczony być winien na rachunku bieżącym T-wa w Banku Państwa lub w bankach akcyjnych prywatnych, lecz tylko przez Walne Zgromadzenie wskazanych.

IV. Organizacja Towarzystwa.

§ 19.

Sprawami Towarzystwa kierują:

- a) Walne Zgromadzenie;
- b) Rada Nadzorcza;
- c) Zarząd Główny.

V. Walne Zgromadzenie.

§ 20.

Walne Zgromadzenie jest instancją najwyższą T-wa, wybierającą członków Zarządu Głównego i członków Rady Nadzorczej, jakoteż rozstrzygającą ostatecznie wszelkie sprawy T-wa.

§ 21.

Walne Zgromadzenia T-wa składają się:

- a) z członków Rady Nadzorczej;
- b) z członków Zarządu Głównego;
- c) z delegatów okręgów miejskich, po 3-ch z każdego okręgu;
- d) z delegatów okręgów wiejskich po 3-ch z każdego okręgu;
- e) z delegatów gniazd miejskich;
- f) z delegatów gniazd wiejskich;

Uwaga I. Gniazdo miejskie lub wiejskie wybiera jednego delegata od każdego trzydziestu członków.

Uwaga II. Osoby, wybrane do udziału w Walnych Zgromadzeniach T-wa nie mogą swego mandatu przekazywać innym osobom.

§ 22.

Walne Zgromadzenia bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Zgromadzenia zwyczajne zwołuje Zarząd Główny corocznie w pierwszy kwartał roku kalendarzowego w Warszawie. Zgromadzenia nadzwyczajne zwołuje Zarząd Główny stosownie do własnego uznania, albo na skutek uchwały Rady Nadzorczej, lub wreszcie uchwały, przynajmniej trzech okręgów miejskich czy wiejskich. O zwo-

łaniu Walnych Zgromadzeń, Zarząd ogłasza w dwóch podług swego uznania, pismach warszawskich, przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem Zgromadzenia.

§ 23.

Walne Zgromadzenie jest władne do decydowania bez względu na ilość obecnych. Jednakże do rozstrzygania kwestji zmiany statutu, rozwiązania T-wa i postanowienia o jego majątku w razie rozwiązania, wymagana jest obecność przynajmniej $\frac{1}{3}$ części liczby osób, mających prawo udziału w Walnem Zgromadzeniu (§ 21). W ogłoszeniach o takim zgromadzeniu podany będzie jego porządek dzienny, w razie nie zebrania się takiego zgromadzenia w pierwszym terminie odbędzie się we dwa tygodnie później Zgromadzenie powtórne, którego uchwały będą obowiązujące bez względu na liczbę obecnych a w ogłoszeniach, zwołujących Walne Zgromadzenie, powinno być to wyraźnie zastrzeżone. Na takim Zgromadzeniu powtórne mogą być rozstrzygane i rozstrzygane te tylko sprawy, które były objęte porządkiem dziennym pierwszego niedoszedłego do skutku zgromadzenia.

§ 24.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają prostą większością oddanych głosów. W sprawach zaś dotyczących zmiany statutu, rozwiązania T-wa i postanowienia o majątku T-wa w razie jego rozwiązania—większością $\frac{2}{3}$ oddanych głosów.

§ 25.

Do zakresu działalności Walnego Zgromadzenia należą przedmioty następujące:

- a) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania i bilansu za rok ubiegły, oraz preliminarzu dochodów i wydatków na rok następny;

- b) wybór członków Rady Nadzorczej i Zarządu Głównego;
- c) decydowanie kwestji nabycia lub sprzedaży nieruchomości;
- d) rozstrzyganie kwestji zmiany i uzupełnienia statutu lub rozwiązania T-wa;
- e) mianowanie członków honorowych;
- f) decydowanie, w jakich instytucjach bankowych prywatnych Zarząd Główny ma prawo umieszczać kapitał obrotowy i ratunkowy Towarzystwa;
- g) decydowanie wszelkich wniosków Rady Nadzorczej, Zarządu Głównego i członków T-wa.

Uwaga. Wnioski członków powinny być przedstawione Zarządowi Głównemu piśmiennie przynajmniej na miesiąc przed terminem Walnego Zgromadzenia i mają być opatrzone podpisami przynajmniej piętnastu członków.

B. Rada Nadzorcza.

§ 26.

Rada Nadzorcza składa się z dziewięciu członków, obieranych przez Walne Zgromadzenie na lat trzy.

Uwaga I. W pierwszym trzyleciu wylosowana zostaje corocznie $\frac{1}{3}$ część wybranych członków i uzupełniana drogą nowych wyborów w latach następnych ustępować będą ci, którym się ukończy trzylecie.

Uwaga II. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie.

§ 27.

Rada Nadzorcza; a) czuwa nad wprowadzeniem w życie zadań T-wa w myśl §§ 1, 2, 3 i 4 niniejszego statutu i kontroluje zgodność działalności Zarządu Głównego oraz wszystkich innych organów T-wa z przepisami statutu i instrukcyj; b) sprawdza stan kasy w charakterze komisji rewizyjnej, co najmniej dwa razy do roku; c) ma prawo przeglądać księgi i protokoły posiedzeń

Zarządu Głównego i innych organów T-wa d) ma prawo zażądać, aby Zarząd Główny nie później, jak w ciągu trzech tygodni od daty otrzymania uchwały zwołał Walne Zgromadzenie i postanowił na porządku dziennym sprawy i wnioski, poleczone przez Radę; e) ma prawo zawiesić każdą uchwałę władz T-wa. sprzeczną z zasadniczymi przepisami statutu lub z zadaniami T-wa, żądając jednocześnie zwołania Walnego Zgromadzenia dla ostatecznego orzeczenia w sprawie spornej; f) przedstawia Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie roczne ze swych czynności i swoje wnioski; g) nadto członkowie Rady Nadzorczej mogą z głosem doradczym brać udział w zebraniach Zarządu Głównego i wszelkich organów T-wa.

§ 28.

Rada Nadzorcza wybiera z grona swoich członków na rok jeden prezesa, wiceprezesa i dwóch sekretarzy.

§ 29.

Posiedzenia Rady odbywają się w razie potrzeby, a przynajmniej raz na kwartał. Do ważności uchwał Rady niezbędny jest udział w posiedzeniu przynajmniej pięciu członków Rady, a w tej liczbie prezesa lub wice-prezesa. Uchwały zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

C. Zarząd Główny.

§ 30.

Zarząd Główny T-wa składa się z dwunastu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na lat trzy.

Walne Zgromadzenie wybiera ponadto na rok jeden czterech zastępców, którzy wchodzić w obowiązki członków Zarządu w kolei otrzymanych głosów, w razie ustąpienia członka przed

upływem kadencji, lub niemożności przez czas dłuższy pełnienia przez niego swych obowiązków.

§ 31.

Członkowie Zarządu Głównego wybierają ze swego grona na rok jeden prezesa, dwóch wiceprezesów, dwóch sekretarzy i skarbnika.

Członkowie Zarządu pełnią swe obowiązki bezpłatnie. Corocznie ustępuje czterech członków Zarządu; w ciągu pierwszych dwóch lat przez losowanie, następnie zaś w kolejnym porządku starszeństwa wyboru. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie.

§ 32.

W zakres czynności Zarządu Głównego wchodzi:

- a) Zarządzanie majątkiem i funduszami T-wa.
- b) Kupno i sprzedaż nieruchomości, papierów procentowych i wszelkich ruchomości.
- c) Podnoszenie kapitałów Towarzystwa hypotekowanych i niehypotekowanych z wszelkiego rodzaju instytucji i od osób prywatnych.
- d) Przyjmowanie darowizn i zapisów testamentowych warunkowych i bezwarunkowych.
- e) wykreślanie i wykluczanie członków w wypadkach, przewidzianych w §§ 9 i 10 niniejszego statutu.
- f) układanie sprawozdań rocznych i projektów budżetów.
- g) zawieranie wszelkiego rodzaju umów w imieniu T-wa, prowadzenie jego spraw w sądach, urzędach i instytucjach administracyjnych, oraz ustanawianie pełnomocników do prowadzenia spraw i zawierania umów.
- h) przyjmowanie i uwalnianie wszelkiego rodzaju pracowników płatnych w instytucjach T-wa i wyznaczanie im wynagrodzenia.
- i) zawiadamianie władz o nadużyciach wzglę-

dem dzieci, obrona ich w sądach i urzędach przez osoby do tego upoważnione, oraz zwoływanie rad rodzinnych dla sierot i dzieci opuszczonych.

- k) tworzenie poszczególnych sekcji, specjalnych delegacji i wydziałów Towarzystwa i powiększanie lub zmniejszanie ich liczby, oraz wybór i mianowanie osób, stanowiących zarządy rzeczonych wydziałów, z pośród członków Towarzystwa.
- l) kontrolowanie czynności poszczególnych wydziałów; wspieranie ich radami i wskazówkami; jednocześnie harmonizowanie ich pracy;
- m) organizowanie w rozmaitych miejscach kraju gniazd opieki nad dziećmi, nadawanie im ustroju, tworzenie z nich okręgów oraz tworzenie związków i zrzeszeń instytucji, opiekujących się dziećmi, jak również określanie stosunku, w jakim one mają pozostawać do Towarzystwa;
- n) układanie i przedstawianie do zatwierdzenia Walnego Zgromadzenia instrukcyj dla Zarządu Głównego, oraz zatwierdzanie regulaminów opracowanych i przedstawianych przez wydziały, okręgi i gniazda;
- o) wybór członków honorowych Towarzystwa i przedstawianie ich Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia, jak również członków czynnych (§ 7);
- p) rozpoznawanie i decydowanie wszelkiego rodzaju skarg, zwróconych przeciwko działalności poszczególnych osób i wydziałów, gniazd i związków należących do Towarzystwa;
- r) przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu wniosków członków Towarzystwa;
- s) wogóle kierownictwo wszystkimi sprawami Towarzystwa na podstawie niniejszego statu-

tu i w zakresie kompetencji udzielonej przez Walne Zgromadzenie.

§ 33.

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywać się powinny przynajmniej raz na miesiąc. Do ważności uchwały potrzeba obecności prezesa lub wiceprezesa i przynajmniej sześciu członków Zarządu Głównego. Uchwały zapadają prostą większością głosów.

§ 34.

Szczegółowy podział czynności Zarządu Głównego określa instrukcja, zatwierdzana przez Walne Zgromadzenie.

§ 35.

Prezes lub wiceprezes Zarządu Głównego reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz, a wraz z jednym z sekretarzy podpisuje imieniem Towarzystwa wszelkie papiery i dokumenty, czeki oraz upoważnienia do podnoszenia wszelkich funduszy, będących własnością Towarzystwa, podpisuje prezes lub wiceprezes Zarządu Głównego i skarbnik.

§ 36.

Zarząd Główny ma prawo w razie uznanej przez siebie potrzeby zapraszać na posiedzenia swe z głosem doradczym osoby, których głos w danej kwestji poczytuje za użyteczny.

§ 37.

T-wo posiada własną pieczęć ze swoją nazwą.

§ 38.

W razie gdyby Towarzystwo Opieki nad dziećmi z jakichkolwiek bądź przyczyn zostało rozwiązane lub samo się rozwiązało, cały jego majątek ruchomy i nieruchomy przechodzi na rzecz

polskiej instytucji wychowawczej, prowadzonej w duchu narodowym polskim i religijnym stosownie do uchwały Walnego Zgromadzenia.

VI. Założyciele Towarzystwa.

§ 39.

Założycielami T-wa Opieki nad dziećmi są:
pp. *Karol Biernacki, Marja Chabielska, Ignacy Chabielski, dr. Władysław Chodecki, Marja Dehnel, dr. Julian Gawroński, ks. Stanisław Gąssowski, ks. Jan Gralewski, Stanisław Gralewski, Natalja Janowska, Kazimierz Jeżewski, mec. Stanisław Kijeński, Natalja Kowalska, dr. Franciszek Kowalski, Bronisław Krakowski, Wanda hr. Krasieńska, Kazimierz Krzymuski, Marja Malinowska, Kazimierz Malagowski, Stefania Marciszewska, Janina Mazuraki, Aleksander Moldenhawer, Ludwika hr. Moriconi, Konstanty Paprocki, dr. Józef Tchórzewski, Teresa Wołowska-Prażmowska.*

Drukarnia i Litografja „SATURN”
Marszałkowska 91.

Projekt ustawy
„Towarzystwa Opieki nad dziećmi”

Projekt Ustawy

Tow. Opieki nad Dziećmi

§ 1. Celem T-wa Opieki nad dziećmi jest niesienie pomocy materialnej, moralnej i umysłowej ubogim i opuszczonym dzieciom od niemowlęstwa do lat 16-tu, oraz kobietom ciężarnym, rodzącym i karmiącym.

UWAGA I. T-wo otacza swą opieką dzieci zdrowe, jako też chore i fizycznie lub umysłowo upośledzone (idiotów, obłąkanych, padaczkowych i t. p.) wreszcie dzieci moralnie zaniedbane i występne.

UWAGA II. Zupełne sieroty, oraz idjoci i nieletni upośledzeni korzystają z opieki T-wa do pełnoletności prawnej.

§ 2. Towarzystwo stoi poza wszystkimi stronnictwami; jedynym jego zadaniem jest opieka nad dziećmi w duchu narodowym i religijnym.

§ 3. Działalność T-wa rozciąga się na Królestwo Polskie.

§ 4. Dla urzeczywistnienia celów, oznaczonych w § 1 T-wo w miarę posiadanych środków materialnych:

— 2 —

- a) Powołuje do życia zakłady i instytucje poświęcone opiece, wychowaniu i nauczaniu ubogich dzieci, oraz popiera w tym względzie inicjatywę stowarzyszeń i osób prywatnych;
- b) Szerzy wśród ogółu wiadomości z dziedziny wychowania i opieki nad dziećmi i w tym celu urządza zjazdy, rozpowszechnia broszury, wydaje czasopisma, urządza pogadanki, odczyty it. p.;
- c) Tworzy okręgi miejskie i tworzy lub dopomaga do tworzenia w rozmaitych punktach kraju miejscowych gniazd opieki nad dziećmi, oraz organizuje związki i zrzesza instytucje, opiekujące się dziećmi.
- d) W celu utworzenia odpowiedniego personelu wychowawczego powołuje do życia szkoły dla wychowawców obojga płci.
- e) Zwraca się w miarę potrzeby z odpowiednimi skargami lub wnioskami do władz rządowych, samorządnych i do władzy sądowej;
- f) Spełnia swoje zadania środkami własnymi i we własnych zakładach, lub też przez poruczenie opieki nad dziećmi osobom prywatnym, instytucjom i zakładom postronnym już istniejącym, bądź też nowopowstającym, z którymi wchodzi w stosunek stały na odpowiednim układzie oparty.

UWAGA. Nauczanie i czynności biurowe w instytucjach Towarzystwa odbywają się w języku polskim.

§ 5. Członkami T-wa mogą być instytucje i osoby fizyczne bez różnicy płci, którym przysługuje prawo należenia do stowarzyszeń.

§ 6. Członkowie towarzystwa dzielą się na:

- a) członków honorowych, obieranych przez Walne

Zgromadzenie, na przedstawienie Rady Nadzorczej z osób, które położyły szczególne zasługi na polu opieki nad dziećmi;

- b) członków protektorów, wnoszących na rzecz T-wa w 5-ciu bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych po 100 rb. lub jednorazowo rb. 500 i więcej;
- c) członków rzeczywistych przyjętych przez T-wo, którzy wnieśli jednorazowo na rzecz T-wa rb. 100 lub też obowiązują się wносить przynajmniej 3 rb. rocznie.
- a) członków zwyczajnych, którzy obowiązują się wnieść na rzecz Towarzystwa przynajmniej po 60 k. rocznie;

UWAGA 1. Członkowie rzeczywisci i zwyczajni po 10 latach należenia do Towarzystwa bez przerwy otrzymują tytuł członka dożywotniego.

UWAGA 2. Wszyscy członkowie mają prawo uczestniczenia w dyskusji na walnem zgromadzeniu.

UWAGA 3. Członkowie honorowi, protektorzy i rzeczywisci mają prawo głosowania, wyboru i wybieralności.

§ 7. Każdy członek T-wa ma prawo wykreślić się w każdym czasie, zawiadomiwszy piśmiennie o swoim postanowieniu Zarząd Główny T-wa i po uiszczeniu zaległych należności.

§ 8. Członkowie rzeczywisci i zwyczajni w razie nieopłacenia składki w ciągu roku, uważani będą za wykreślonych z listy członków z prawem ponownego wstąpienia do T-wa po zapłaceniu zaległych składek.

II. Fundusze Towarzystwa.

§ 9. Fundusze Towarzystwa tworzą się:

- a) z jednorazowych i rocznych składek członków;
- b) z jednorazowych ofiar w pieniądzu i w naturze;
- c) z darowizn i legatów, przyjętych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- d) z dochodów z urządzanych przez T-wo zabaw, przedstawień, loteryi, koncertów, odczytów i t. p.
- e) z ofiar ze skarbonek, jakie T-wo ma prawo umieszczać w instytucjach i u osób prywatnych,
- f) z dochodów, otrzymywanych od kapitałów i majątków T-wa.

§ 10. Fundusze T-wa dzielą się na:

- a) kapitał żelazny,
- b) kapitał ratunkowy,
- c) fundusze specjalne,
- d) kapitał obrotowy,

§ 11. Kapitał żelazny powstaje:

- a) ze składek członków protektorów,
- b) z ofiar odręcznych, darowizn i legatów przewyższających sumę rb. 500 lub mniejszych, lecz specjalnie na kapitał żelazny przeznaczonych,
- c) z przewyżki dochodu nad rozchodem z u bieżącego roku, przeznaczonej na kapitał żelazny przez Walne Zgromadzenie.

§ 12. Na kapitał ratunkowy odlicza się 10% z ogólnych wpłat członkowskich fundusz ten przeznaczony jest na zapomogi dla zagrożonych gwałtami opieki w kraju z powodu miejscowej klęski;

§ 13. Fundusze specjalne powstają:

- a) z ofiar darowizn i legatów, przyjętych przez T-wo ze ściśle oznaczonym celem,
- b) części dochodów T-wa na fundusze te przeznaczone przez ogólne zebranie.

§ 14. Kapitał obrotowy powstaje:

- a) ze wszystkich wpływów T-wa, nie przeznaczonych i nie podlegających zarachowaniu na kapitał żelazny i fundusze specjalne,
- b) z procentów od kapitału żelaznego.

§ 15. Kapitał żelazny i fundusze specjalne umieszczone być winny w papierach publicznych, przez rząd gwarantowanych, listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i Towarzystw Kredytowych miejskich Królestwa Polskiego lub też składane być winny na lokatę procentową do Banku Państwa. Na hypotekach kapitał i fundusze, o jakich mowa, będą mogły być lokowane tylko bezpośrednio po pożyczce Towarzystwa i do wysokości, nieprzewyższającej połowy tejże pożyczki.

UWAGA: Listy zastawne Towarzystw Kredytowych Ziemskich i Miejskich w Królestwie Polskiem powinny być przechowane w Dyrekcji odnośnych Towarzystw, jako depozyt Towarzystwa Opieki nad dziećmi, bądź też w Banku Państwa.

16. Kapitał obrotowy i kapitał ratunkowy Towarzystwa umieszczony być winien na rachunku bieżącym T-wa w Banku Państwa lub w bankach akcyjnych prywatnych, lecz tylko przez Walne Zgromadzenie wskazanych.

III. Władze Towarzystwa.

§ 17. Sprawami Towarzystwa kierują:

- a) Walne Zgromadzenie,
- b) Rada Nadzorcza,
- c) Zarząd Główny.

§ 18. W walnem zgromadzeniu mają prawo przyjmować udział wszyscy członkowie Towarzystwa. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne. Walne Zgromadzenie zwyczajne, zwoływane być winno corocznie w miesiącu marcu.

Walne Zgromadzenie nadzwyczajne w razie potrzeby, na skutek uchwały Rady Nadzorczej, bądź jednej dziesiątej części ogólnej z pośród liczby Członków Towarzystwa, mających prawo głosowania na Walnem Zgromadzeniu.

§ 19. Zebranie Ogólne zagaja Przewodniczący Rady nadzorczej, a pod jego nieobecność wice prezes, prezyduje zaś osoba każdorazowo przez Walne Zgromadzenie do przewodniczenia powołana.

§ 20. Dla prawomocności uchwał Walnego Zgromadzenia koniecznym jest udział przynajmniej $\frac{1}{10}$ wszystkich członków Towarzystwa. O ile w oznaczonej ilości członkowie T-wa na Walne Zgromadzenie nie przybędą, wyznaczonym być winien drugi ostateczny termin Walnego Zgromadzenia nie wcześniej niż za 2 tygodnie, uchwały którego będą prawomocne bez względu na ilość członków, przyjmujących w niem udział.

UWAGA: O czasie, miejscu i przedmiotach obrad Walnych Zgromadzeń powinny nastąpić przynajmniej

na dwa tygodnie przed terminem ogłoszenia w dwóch codziennych pismach warszawskich, ze wzmianką w jakim dniu odbędzie się powtórne zebranie, na wypadek, gdyby pierwsze, dla braku prawem wymaganej ilości członków Towarzystwa, do skutku dojść nie mogło.

§ 21. Sprawy na Walnych Zgromadzeniach są rozstrzygane prostą większością głosów, oprócz spraw, dotyczących nabycia lub sprzedaży nieruchomości, zmiany lub dopełnienia niniejszej ustawy i wreszcie rozwiązania T-wa dla uchwalenia których jest wymagana zgoda przynajmniej $\frac{2}{3}$ obecnych na zgromadzeniu Członków, mających prawo głosowania. Uchwały Walnego Zgromadzenia są wciągane do protokołu, który podpisywać winni: przewodniczący zebraniu, sekretarz i przynajmniej dwóch z pośród obecnych na zebraniu Członków Towarzystwa.

§ 22. Do zakresu działalności Walnego Zgromadzenia należą przedmioty następujące:

- a) rozpatrzenie i zatwierdzenie opatrzonych wnioskami Komisji Rewizyjnej, sprawozdania i bilansu za rok ubiegły oraz preliminarza dochodów i wydatków na rok następny,
- b) wybór Członków Rady Nadzorczej oraz członków Komisji Rewizyjnej,
- c) decydowanie kwestyi nabycia lub sprzedaży nieruchomości,
- d) rozstrzyganie kwestyi zmiany i uzupełnienia ustawy lub rozwiązania Towarzystwa,
- e) mianowanie członków honorowych.

f) decydowania, w jakich instytucjach bankowych prywatnych Zarząd Główny ma prawo umieszczać kapitał obrotowy i ratunkowy Towarzystwa,

g) decydowanie wszelkich wniosków Rady Nadzorczej, Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i członków Towarzystwa.

UWAGA: Wnioski członków powinny być przedstawione Radzie piśmiennie przynajmniej na miesiąc przed terminem Walnego Zgromadzenia i mają być podpisane nie mniej, jak przez 30-tu członków.

§ 23. Rada Nadzorcza składa się:

a) z 45 osób, wybranych na lat 3 przez Walne Zgromadzenie z pośród członków T-wa;

UWAGA 1. W pierwszym trzechleciu wylosowana zostaje corocznie $\frac{1}{3}$ wybranych członków i uzupełniana drogą nowych wyborów. W latach następnych ustępować będą ci, którym się ukończy trzechlecie.

UWAGA 2. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie.

- b) z przedstawicieli ludności m. Warszawy i przedmieść, obieranych na przewodniczących po jednym z każdego okręgu;
- c) z obieralnych przedstawicieli autonomicznych gniazd powiatowych po jednym z każdego powiatu.
- d) z członków honorowych.

§ 24. W zakres czynności Rady Nadzorczej wchodzi:

- a) wybór z pośród swego grona członków Zarządu Głównego.

UWAGA. Do Zarządu Głównego Rada Nadzorcza wybiera po jednym z członków zarządu każdego wydziału.

- b) Decydowanie potrzeby tworzenia poszczególnych wydziałów Towarzystwa i powiększenia lub zmniejszania ich liczby, oraz wybór i mianowanie osób, stanowiących zarządy rzeczonych wydziałów, z pośród członków Towarzystwa,
- c) organizowanie w rozmaitych punktach kraju lokalnych gniazd opieki nad dziećmi oraz tworzenie związków i zrzeszeń instytucyj, opiekujących się dziećmi, jak również określanie stosunku, w jakim pozostawać one mają do Towarzystwa,
- d) wybór członków honorowych T-wa i przedstawianie ich Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia,
- e) zatwierdzenie regulaminów dla Zarządu Głównego poszczególnych wydziałów i wogóle osób, w Towarzystwie pracujących,
- f) przyjęcie darowizn i zapisów testamentowych warunkowych,
- g) tworzenie sekcji oraz specjalnych delegacji jako to: pedagogicznej, lekarskiej, statystycznej i t. p.,
- h) rozpoznawanie i decydowanie wniosków przedstawionych pod decyzję Rady Nadzorczej przez Zarząd Główny, poszczególne wydziały, gniazda, związki, bądź poszczególnych członków Towarzystwa,
- i) rozpoznawanie wszelkiego rodzaju skarg i zażaleń zwróconych przeciwko działalności po-

szczególnych osób i wydziałów, Zarządu Głównego lub też gniazd i związków, będących w stałym stosunku z Towarzystwem,

- l) przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu wniosków Członków Towarzystwa, złożonych w myśl uwagi do § 22.

§ 25. Rada Nadzorcza wybiera z pośród siebie większością głosów przez tajne balotowanie prezydium, złożone z prezesa, dwóch vice-prezesów, sekretarza, skarbnika i 2 członków.

§ 26. Prezes zaprasza członków na zebrania Rady Nadzorczej, przewodniczy i kieruje obradami na posiedzeniach, czuwa nad wykonaniem postanowień Rady, Zarządu Głównego, Walnych Zgromadzeń a także ma pieczęć nad ogólnym biegiem interesów Towarzystwa.

§ 27. Podczas choroby i nieobecności Prezesa zastępuje go starszy z wyboru wice-prezes, później młodszy wice-prezes, a w razie choroby lub nieobecności tych ostatnich jeden z członków Zarządu Głównego, ad hoc obranego.

§ 28. Protokoły posiedzeń Rady sporządza sekretarz, a w razie jego nieobecności, członek Rady powołany do tej czynności przez Przewodniczącego w Radzie.

26. Posiedzenia Rady bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Posiedzenia zwykłe winny mieć miejsce przynajmniej raz na kwartał. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje Prezes Rady na żądanie Zarządu Głównego lub $\frac{1}{2}$ członków Rady. Do zawiadomień powinien być dołączony porządek dzienny zebrania. Dla prawomocności postanowień Rady koniecznym

jest udział w posiedzeniu przynajmniej $\frac{1}{5}$ części ogólnej liczby członków Rady.

Postanowienia zapadają prostą większością głosów.

§ 30. Zarząd Główny składa się z osób, wybieranych corocznie przez Radę z grona członków Rady.

UWAGA I. Do Zarządu Głównego Rada wybiera po jednym z członków zarządu każdego wydziału.

UWAGA II. Prezes Rady Nadzorczej z urzędu wchodzi do składu Zarządu Głównego.

§ 31. W zakres czynności Zarządu Głównego wchodzi:

- a) wykonywanie postanowień Walnego Zgromadzenia i Rady;
- b) rozwijanie starań o jaknajszersze urzeczywistnienie celów Towarzystwa i o powiększenie jego funduszków;
- c) zarządzanie mieniem Towarzystwa i wykazywanie i sprawdzanie ich stanu;
- d) wypracowanie i przedstawianie do zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie rocznego budżetu oraz rocznych sprawozdań z działalności T-wa;
- e) zawieranie wszelkiego rodzaju umów w imieniu Towarzystwa, prowadzenie jego spraw w sądach, urzędach i instytucjach administracyjnych oraz ustanawianie pełnomocników do prowadzenia spraw i zawierania umów;
- f) przyjmowanie na rzecz Towarzystwa wszelkiego rodzaju wpływów, ofiar oraz zapisów testamentowych bezwarunkowych;

- g) nabywanie i sprzedawanie zgodnie z postanowieniem Walnego Zgromadzenia nieruchomości; nabywanie i umieszczanie w instytucjach papierów procentowych, lokowanie kapitałów Towarzystwa;
- h) podnoszenie kapitałów Towarzystwa hipotekowanych i niehypotekowanych z wszelkiego rodzaju instytucji i od osób prywatnych;
- i) reprezentowanie Towarzystwa w stosunkach z władzami i osobami prywatnymi;
- k) przyjmowanie i uwalnianie wszelkiego rodzaju pracowników płatnych w instytucjach Towarzystwa i wyznaczanie im wynagrodzenia w granicach ustanowionych budżetem, i o ile regulaminy poszczególnych wydziałów nie będą im nadawać tego prawa, wreszcie zwalnianie nie członków od czynności w Towarzystwie w razie potrzeby;
- l) zwoływanie nadzwyczajnych posiedzeń Rady i zgodnie z postanowieniem tegoż Walnego Zgromadzenia;
- ł) kontrolowanie czynności poszczególnych wydziałów, wspieranie ich radą, wskazówkami, jednoczenie i harmonizowanie ich pracy;
- m) zawiadamianie władz o nadużyciach spełnionych względem dzieci, obrona ich w sądach i urzędach przez osoby do tego upoważnione, oraz zwoływanie rad familijnych dla sierot i dzieci opuszczonych;
- n) prowadzenie wszelkich czynności kasowych i buchalteryjnych;

- o) informowanie prasy o głównych przejawach działalności Towarzystwa, zamieszczanie stosownych artykułów ogłoszeń i t. p.

UWAGA: Czeki i przekazy pocztowe powinny być dla ważności swej podpisywane przez dwóch członków Zarządu Głównego, upoważnienia zaś do podnoszenia kapitałów hipotekowanych oraz listów zastawnych, będących własnością Towarzystwa, mają być podpisywane przez 3 członków Zarządu Głównego.

§ 32. Zarząd Główny wybiera z pośród siebie większością głosów przez tajne balotowanie prezesa, wice-prezesa, sekretarza.

UWAGA: Wszelkie papiery wychodzące od Zarządu Głównego Towarzystwa podpisuje Prezes i Sekretarz.

§ 33. Prezes Zarządu Głównego zaprasza członków na zebranie Zarządu, kieruje obradami na posiedzeniach i czuwa nad wykonaniem postanowień Zarządu Głównego.

§ 34. W razie choroby lub nieobecności Prezesa zastępuje go wiceprezes Zarządu, a pod nieobecność tego ostatniego jeden z członków, ad hoc obrany.

§ 35. Protokoły posiedzeń Zarządu Głównego sporządza Sekretarz, a w razie jego nieobecności członek Zarządu, powołany do tej czynności przez Przewodniczącego w Zarządzie Głównym. Protokoły te podpisują wszyscy obecni na posiedzeniu członkowie Zarządu.

§ 36. Posiedzenie Zarządu Głównego odbywać się powinny przynajmniej raz na tydzień. Dla prawomocności postanowień koniecznym jest udział w posiedzeniu przynajmniej połowy ogólnej liczby Członków Zarządu. Postanowienia Zarządu zapadają prostą większością głosów, w razie równości przewagę ma głos Przewodniczącego.

UWAGA. Zarząd Główny ma prawo w razie uznanej przez siebie potrzeby zapraszać na posiedzenia swe z głosem doradczym osoby, których głos w danej kwestyi byłby poczytywanym przez Zarząd Główny za użyteczny dla T-wa:

§ 37. Członkowie Rady i Zarządu Głównego pełnią obowiązki swe bezinteresownie i odpowiadają za całość mienia T-wa.

UWAGA. Członek Zarządu Głównego poświęcający całkowicie czas swój sprawom Towarzystwa, może otrzymywać stałe wynagrodzenie, przewidziane budżetą.

§ 38. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków Towarzystwa, wybieranych co rok przez Walne Zgromadzenie.

§ 39. Do obowiązków Komisji Rewizyjnej należy rewizja przynajmniej raz do roku kapitałów i mienia Towarzystwa, sprawdzanie księgi i dowodów jak również rocznego sprawozdania i projektów budżetu sporządzonych przez Zarząd Główny. W tym celu Zarząd doręcza Komisji sprawozdanie i budżet

wydatków przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

UWAGA I. Rewizya może być dokonana w każdym czasie na skutek żądaniu $\frac{1}{10}$ części wszystkich członków Towarzystwa oraz na żądanie Zarządu Głównego.

UWAGA II. Członek Komisji Rewizyjnej nie może być jednocześnie członkiem Rady, Zarządu Głównego ani też członkiem zarządu żadnego z poszczególnych wydziałów Towarzystwa.

§ 40. Główne Władze Towarzystwa mają siedzisko swoje w Warszawie, gdzie też odbywać się mają Walne Zgromadzenia.

§ 41. Towarzystwo posiada własną pieczęć ze swoją nazwą.

§ 42. Towarzystwu wolno jest sposobami dozwolonemi przez prawo nabywać i sprzedawać nieruchomości.

§ 43. W razie gdyby Towarzystwo Opieki nad Dziećmi z jakichkolwiek bądź przyczyn zostało rozwiązane lub samo się rozwiązało, cały jego majątek ruchomy i nieruchomy przechodzi na rzecz polskiej instytucji wychowawczej, prowadzonej w duchu narodowym, — stosownie do uchwały Walnego Zgromadzenia.

§ 44. Założycielami T-wa są:

LISTA

Kandydatów do Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa Opieki nad dziećmi.

Zakres działalności Tow. Opieki nad Dziećmi jest bardzo szeroki.

Tymczasem z powodu kierunku centralistycznego w dotychczasowym zarządzie rezultaty są wielce ujemne.

W opiece nad dziećmi potrzeba szybkiej orientacji i czynu najbardziej celowego, zaś członkowie zarządu traktują sprawy zbyt biurokratycznie i przewlekłe.

W stosunkach na zewnątrz Zarząd czyni zobowiązania, których nie dotrzymuje, czem drażni wielu gorących zwolenników, a zriechęca czynnych członków towarzystwa, zmuszając ich do masowego usunięcia z szeregu działaczy!

Zasadniczy kierunek prac tegoż zarządu nie zadawalniał tak pod względem religijnym, jak społecznym szerokich mas, dla których Towarzystwo było założone!

Z tych powodów niniejsza lista kandydatów przyszłego nowego Zarządu zawiera nazwiska osób, dających gwarancję uniknięcia wyżej wskazanych błędów w kierowaniu nawią Towarzystwa!

Zarząd:

Dr. Anders;
Inż. Karol Ozajkowski;
Ks. Adam Pyzowski (prefekt);
Mecenas Ochimowski;
D-rowsa Natalia Kowalska;
Robotnik Żbikowski;
Kazimierz Krzymuski;
Natalia Janowska;
Dyrektor Węgliński;
Stefania Marciszewska;
Róża Woroniecka;
Hr. Adamowa Krasińska.

Zastępcy:

Krakowski Bronisław;
D-rowsa Malinowska;
Profesor Heilpern;
D-r Heine (profesor).

Rada Nadzorcza:

Sędzia Moldenhawar;
Paprocki Konstanty;
D-r Tehórznicki;
Kazimierz Sobański;
Witold Żukowski;
D-r Kowalski;
Helena Kowalewska (przeł. pensyi);
Adolf Daab;
Józefa Szebeko.

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości

m. Warszawy

Warszawa, d. 14 Października 1909 r.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości m. Warszawy, ma zaszczyt zawiadomić, że w Sobotę dnia 23 Października r. b., o godzinie 2-ej po południu, w lokalu Stowarzyszenia (Miodowa 3), będzie miał miejsce odczyt Prezesa Zarządu *A. Suligowskiego* p. t. **Nowy projekt rządowy samorządu dla miast Królestwa, jego podstawowe zasady i urządzenia.**

Zaproszenie niniejsze służy za kartę wejścia.

Wielmożny Pan

146
Warszawa, d. 18 Listopada 1909 r.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości m. Warszawy,
ma zaszczyt zaprosić W. pana na posiedzenie odbyć się mające w d.
22 Listopada r. b., w poniedziałek, o godz. 8-ej wieczorem, w lokalu
Stowarzyszenia (Miodowa 3), celem wysłuchania sprawozdania prezesa
Zarządu **A. Suligowskiego w sprawie Samorządu miejskiego.**

Zaproszenie niniejsze służy za kartę wejścia na posiedzenie

Wielmożny Pan

59

d. 11 marca 1916

Włodzimierz Powichrowski

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY

Włodzimierska 14.

TEL. 20-25.

Szanowny Pomie Radco.

Posiedzenia publiczne w Stowarzyszeniu
Młodzieńców Dawido odbywają się w lokalu
Stowarzyszenia ul. Miodowa N° 3
na I piętrze przy domu Grabawskiego
o czym proszę szanownego Radcę
poinformować na skutek listu jego daty
drugaższej. —

Proszę mi wyrazić w imieniu Stowarzyszenia serdecznie podziękować
szanownemu Radcy za jego życzliwość
dla Stowarzyszenia i osobistości ledzińskiej
szanownego Radcy z d. 19 marca r. b
o godz. 8 wieczorem. — Z prawdziwym poważaniem
i koleżeńskim pozdrowieniem
Pomietrowski

Middl.

118

Włodzimierz Paw Rada Smoleński.

WŁODZIMIERZ POWICHIROWSKI

ADWOKAT PRZYSIĘGLY

Prostytutu na Tarasowa obedienc, maui przy-
jemność zaprosz' af ciz termn 19 Marca
Pracota ogud 8cy wieczorem będzie

WŁODZIMIERSKA 14.

59
dogodny dla francuzskogo Rodu, shazho
nadryz, i v Roda zasobnyje
ten Komit o so nadluc' pruz, i shazh
vè yètem v vèchom grozodum' co
do publyser poudreasa. Ushazh
poudreasa poudreasa. Poud

Włodzimierz Pawłowicz

Włodzimierz Pawłowicz

Włodzimierz Pawłowicz

Włodzimierz Pawłowicz

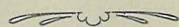
59

WŁODZIMIERZ POWICHROWSKI

ADWOKAT PRZYSIĘGLY

WŁODZIMIERSKA 14.

TELEF. 20-25.

d. 13 Listopada 1911

Szanowny Panie Radco.

Wzrostyliwej gotowosci Szanownego Radcy
porozumiew sie wyznaczajac termin publicznego
posiedzenia Rady II^{ej} a mianowicie ogólnego zebrania
sejmu wydziału na 21 Listopada r.b. godz.

8 wieczorem, w lokalu Stowarzyszenia Aljo
dowa 3. -

Diskusja jest nad rozprawami
Rady, porostaje z prowadzeniem prawa
ziemniem i wyrokiem stowarzyszenia

Poradek dzienny

Debert jako prezydent Warszawy.

Powichrowski

U właścicieli nieruchomości.

Wczoraj wydział II Stow. właścicieli nieruchomości pod przewodnictwem adw. Włodzimierza Powichrowskiego dał pierwszy znak życia po kilkumiesięcznej przerwie w działalności zewnętrznej Stowarzyszenia.

W dziale komunikatów od zarządu wydziału zawiadomiono o zmianach w ograniczeniach budowlanych w pasie fortecznym. Dla udogodnienia i jasności—zarząd wydziału zaprojektował wydanie mapek, szczegółowo zmiany te uwytłaczających. Znany z wydawnictw kartograficznych p. Bazewicz podjął się tego zadania.

Dalej rozważano sprawę obliczeń podatkowych od nieruchomości przy dokonywanej lustracji. Komisje podatkowe w wielu razach, zamiast średniego dochodu z ostatnich lat pięciu, biorą za podstawę dochód z r. 1910. Ponieważ dochód w tym roku był podwyższony, przeto podatek wypada wyższy z krzywdą dla właścicieli i pośrednio dla lokatorów. Członkowie komisji ze strony właścicieli domów, oponowali przeciw tej nieprawidłowości, lecz głosy ich nie były przez inspektorów uwzględnione. Na wniosek dr. Landsberga zalecono omówienie sposobów przeciwdziałania.

W dziale pogadanek p. Władysław Smoleński wygłosił bardzo piękną rzecz „Dekert prezydent Warszawy“.

Prelegent przedstawił barwnie epokę, w której się rozwijała działalność Dekerta, wybranego na godność prezydenta w r. 1788 i—wbrew przepisom utrzymanego na tem stanowisku za specjalnem zezwoleniem królewskiem i na r. 1789.

Za jego to prezydencji odbył się w Warszawie zjazd przedstawicieli wszystkich miast polskich i litewskich w liczbie 282—na którym to zjeździe uchwalono równouprawnienie mieszczan.

Nie wątpimy, że piękna praca p. Smoleńskiego będzie ogłoszona drukiem, samorządowi „nowemu“ przypominając tradycje pięknej przeszłości samorządu „dawnego“.

— Pogadanka w kole buchalterów.

Kole buchalterów przy Tow. wz. pomocy prac. handl. i przemysłowych m. Warszawy, urządza w d. 2 grudnia, wieczorem, w siedzibie Tow. pogadankę, na której p. Władysław Kon opowie o rachunkowości towarzystw akcyjnych. Po wykładzie odbędzie się dyskusja.

Członkowie Tow. mają na odczyt wstęp wolny.

— Z Saskiej Kępy.

Za rok otwarcie trzeciego mostu, a dotychczas jednak wcale nie postąpiła sprawa wykupu gruntów włościańskich na Saskiej Kępie, należących do kategorii ukazowych, których nie wolno sprzedawać osobom innego stanu, oprócz włościańskiego.

Osiem lat temu przy zatwierdzaniu projektów budowy trzeciego mostu, opracowano plany uczynienia z Kępy terenu dla nowych dzielnic miasta, których centrum miało być na tak zw. rondzie. — placu okrągłym przy załamie grobli mostowej, nieopodal brzegu. Od tego ronda we wszystkich kierunkach, na wzór placu Gwiazdy w Paryżu, miały się rozbiegać szerokie ulice-aleje, aż do granic Kępy pod Gocławkiem. Rondo owe, po rozpoczęciu robót przy sypaniu grobli mostowych, oznaczone wiechami i pokazywano gronu obywateli miejskich i przedstawicielom prasy podczas uroczystości poświęcenia.

Teraz o powyższych projektach jest cicho. Czyżby o nich zapomniano?

ROZPORZĄDZENIA I ZAWIADOMIENIA.

— Dowódca wojska warszawskiego okręgu wojskowego, generał-adjutant Skalon, jak donosi *Warsz. dziennik*, wczoraj zrana powrócił z wyjazdu na uroczystości jubileuszowe 24-go sybirskiego pułku piechoty.

— Dr. Bronisław Kađer, profesor uniwersytetu krakowskiego, prosi nas o zaznaczenie, iż nie tylko nie myślał o porzuceniu wszechnicy Jagiellońskiej, jak o tem doniosły dzienniki, lecz nie otrzymał zaproszenia do objęcia katedry w Kijowie.

Warszawa, d. 18 listopada 1911 r.

Prezes Wydziału II-go Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości m. Warszawy, ma zaszczyt zaprosić na posiedzenie pełnego Wydziału, odbyć się mające w nadchodzący wtorek 21 listopada r. b., o godzinie 8-ej wieczorem, w lokalu Stowarzyszenia (Miodowa 3).

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu ostatniego Zebrania.
2. Komunikaty Prezydium.
3. Władysław Smoleński „Dekert jako prezydent Warszawy“.

Zaproszenie niniejsze służy za kartę wejścia na posiedzenie.

Wielmożn..... Pan.....

59
w Warszawie

ul..... №.....

Rada Narodowa

Plenarne zebranie Rady Narodowej.

W niedzielę odbyło się plenarne zebranie Rady Narodowej. W obradach wzięło udział około sześćdziesięciu członków, zarówno z Warszawy jak z prowincji. Stosunkowo mała liczba członków przybyła z okupacji austriackiej, ponieważ zaproszenia, z przyczyn niezależnych od Wydziału Wykonawczego, nie zostały im doręczone.

Ranne zebranie zajął p. Stefan Krzywoszewski, witając przybyłych, poczem przewodnictwo objął prof. Władysław Smoleński, zaprosiwszy do stołu prezydialnego pp. Targowskiego, Kamińskiego, Kaczyńskiego i dr. Ant. Natansona, oraz na sekretarza — p. Stan. Śliwińskiego.

P. Thugutt zdał sprawę z prac Wydziału Wykonawczego, przyczem dał exposé sytuacji politycznej.

Na zebraniu popołudniowym p. Popieł w imieniu Wydziału Wykonawczego przedstawił projekt nowej organizacji prowincjonalnej. Nad projektem tym wywiązała się ożywiona dyskusja, w której wzięli udział pp. Zbrowski, Perl, Lypacewicz, Thugutt, Wacław Makowski, Życki i inni.

Projekt Wydziału Wykonawczego został przyjęty wszystkimi głosami przeciw jednemu.

Cały przebieg obrad cechowała powaga, zgodność myśli i wysoki poziom dyskusyjny.

Według relacji „Nowej Gazety“ onegdajsza narada Centralnego Komitetu Narodowego wypowiedziała się większością 50 przeciw 5 głosom za utrzymaniem C. K. N. Narodowy Związek Robotniczy i Związek Niepodległości oświadczyły, że pod firmą C. K. N. działać nadal nie mogą. P. P. S. zaś złożyła oświadczenie, że stosunek jej do C. K. N. uległ musi rewizji. Uznano konieczność reorganizacji C. K. N.

nie ostrzeżeni. Ezis i inne patroli pancerne piechoty Nr. 73 przyprowadziły z wyprawy przeciwko nieprzyjacielskim pozycjom na wschód od Monte Zebio i północ od Astago 22 jeńców.

Po udnie o-wschodnia widownia wojny.

Nad Vojsa nic ważnego.

Zastępca szefa sztabu generalnego
von Hoefer feldmarszałek-porucznik.

DEPESZE

ZATOPIONE OKRETY.

LUGANO, 19.2 (WAT). Według informacji pism medjolańskich, otrzymanych z Palmy na Malorcie, austriacka łódź podwodna zatopiła włoski parowiec „Oceanic” (4217 t.). Załogę uratowano.

HAGA, 19.2 (WAT). Donoszą o zatopieniu parowca angielskiego „Worcestershire” (7175 t.) i parowca „Waldes” z Liverpool (2233 t.).

LONDYN, 19.2 (WAT). Lloyds donosi: Parowiec angielski „Romsdalen” (2558 t.) został zatopiony.

BERN, 19.2 (WAT). Włoska agencja Nationale zapewnia, że parowiec amerykański „Lyman Law” zatopiony został przez austriacką łódź podwodną, o czym bezzwłocznie powiadomiono rząd waszyngtoński.

BERLIN, 19.2 (WAT). Na obszarach blokady na morzu Śródziemnym zatopły w dniach ostatnich niemieckie łodzie podwodne większą ilość bardzo cennych okrętów nieprzyjacielskich, a w tej liczbie: jeden włoski parowiec ze znacznym transportem wojsk, 2 parostatki uzbrojone (3000 t. i 4500 t.) z bardzo ważnym ładunkiem, przeznaczonym do Salonik, włoski parowiec „Oceania” (4217 t.), francuski parowiec „Mont Vantaux” (3233 t.), oraz żaglowiec francuski „Aphrodite” (600 t.) z ładunkiem 735 ton żelaza przeznaczonego do Włoch.

BRAK ZAŁOGI I OPAŁU.

KOPENHAGA, 19.2 (WAT). Parowiec duński „United States” nie może wypłynąć z portu wobec niemożności otrzymania materiału opałowego i załogi. Z tych sa-

RADA NARODOWA
WYDZIAŁ WYKONAWCZY.

Warszawa, d. 30 marca 1917r.

616/57

Szanowny Panu Profesore!

Przytaczam przy uroczym protokół zebrań, w którym
Pan przewodniczył i pragnę ostateczne podziękowanie go.

Z poważaniem

Stan. Pierucki

646/57 125

KARTA WSTĘPU

dla

członka Rady Narodowej

na zebrania plenarne R. N. dn. 2 i 3 maja r. 1917.

648/57

REGULAMIN ZJAZDU RADY NARODOWEJ

w dniach 2 i 3 Maja 1917 r.

1. W Zjeździe uczestniczą z prawem głosu i głosowania: *a)* delegaci wybrani na prawomocnych Zjazdach powiatowych i Zgromadzeniach obywatelskich miejskich w myśl regulaminu Rady Narodowej z 18 lutego b. r. *b)* z okręgów i miast, gdzie dotąd wybory nie miały miejsca mężowie zaufania R. N., zamianowani przez Wydział Wykonawczy, *c)* członkowie warszawscy R. N., zasiadający w niej bądź z tytułu przedstawicielstwa stronnictw, współdziałających w R. N., bądź na zasadzie kooptacji Wydziału Wykonawczego.

2. Zjazd wybiera większością głosów przewodniczącego obrad, który powołuje asesorów i sekretarzy.

3. Obrady Zjazdu odbywają się na zebraniach plenarnych i w komisjach: *a)* prowincjonalnej, *b)* skarbowej, *c)* wnioskowej. Wyboru Komisji dokonywa Zjazd.

4. Każdy wniosek, o ile nie jest wnioskiem Komisji lub Wydz. Wyk. R. N., musi być uprzednio zgłoszony na piśmie do Prezydium Zjazdu. Komisja wnioskowa zaleca do głosowania 1 wniosek z równoczesnym wymienieniem innych. Poza komisją można stawiać jedynie wnioski nagłe. Nagłość musi znaleźć poparcie prostej większości członków Zjazdu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

5. Udzielanie głosu należy wyłącznie do atrybucji przewodniczącego. Jedna i ta sama osoba nie może przemawiać więcej niż 2 razy w jednej i tej samej sprawie.

6. Zebranie może większością głosów uchwalić dyskusję skróconą, wtedy przemawiać może tylko jeden głos za i 1 przeciw.

7. W sprawach formalnych przemawia 1 za, 1 przeciw.

8. Zjazd dokonywa wyborów w tajnym głosowaniu: *a)* przewodniczącego R. N., *b)* zastępcy, *c)* 5 członków Wydz. Wyk.

9. Quorum stanowi połowa prawomocnych uczestników Zjazdu.

6819/51

Warszawa, dnia 5 Czerwca 1917 r.

Szanowny Panie.

W myśl uchwały ZJAZDU RADY NARODOWEJ z dnia 3 Maja r.b., mamy zaszczyt zwrócić się do Szanownego Pana, jako do członka RADY NARODOWEJ, o łaskawe zadeklarowanie sumy, jaką Szanowny Pan, tytułem składki obowiązuje się wpłacać rocznie do kasy RADY NARODOWEJ, bądź jednorazowo, bądź też w ratach miesięcznych lub kwartalnych.

Z wysokiem poważaniem

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO

RADY NARODOWEJ

SKARBNIK

Mortim Actewgundis
Mukharashev

803/57

**Prezydium Rady miasta stołecznego
Warszawy ma zaszczyt prosić J.W.P.
o przybycie na uroczyste posiedzenie
Rady w dniu 15 października 1917 r.,
o godzinie 11^{1/2} rano.**

WEJŚCIE NA SALĘ POSIEDZEŃ

Z polecenia członków Wydziału Wykonawczego Rady Narodowej mam zaszczyt prosić Szanownego Pana o przybycie jutro, we wtorek, dn. 20 marca, o godz. 8-ej wieczorem na nadzwyczajne zebranie Rady Narodowej (gmach Tow. Kredyt. m. Warszawy, ul. Czackiego 25).

Z poważaniem

Stefan Krzyżowski

759/57

Wielmożny Pan

profesor Władysław Smoleński

ul.

Hoza

№ 26.

w/m.

№

RADA

m. stoł. Warszawy.

70913

59

434
RADA NARODOWA.

497

W^{an} Pan Wład Smoleński

Wł. Hota 26.

494

132

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić W.Pana, że
posiedzenie plenarne Rady Narodowej rozpocznie się
w środę d. 2 maja o g. ¹¹~~10~~ rano w Sali Techników przy
ul. Czackiego (Włodzimierskiej 3/5.

Sekretariat R. N.

Komitet Obywatelski m. Warszawy

Wydział Oświecenia

KOMITET OBYWATELSKI m. WARSZAWY
WYDZIAŁ OŚWIATOWY

L.

Odp. na l. z d.

WARSZAWA, dnia 16/VIII 1915
Mazowiecka 22, tel. 20-09.

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński.

Łoża 22/24

Wydział Oświecenia Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy
postanowił zaprosić Szanownego Pana do udziału w Sekcji
Szkół Wyższych.

Pierwsze posiedzenie Sekcji odbędzie się we wtorek
17 / VIII o godz. 3 $\frac{1}{2}$, Mazowiecka 22, I p.

Z poważaniem

J. M. Pan.

Przewodniczący Wydziału.

Pomorski

Miel. Wiel.

Czopowski

Jędrzejko

Bródowski

Jędrzejko

Bordowski

Migueli 22

Karlajewski Bil.

K. S.

KOMITET OBYWATELSKI m. WARSZAWY
WYDZIAŁ OŚWIECENIA.

WARSZAWA, dnia 25/III 1915
Marszałkowska 154.

308/51

Nr.

Odp. na l. z d.

Szanowny Panie
Profesore.

Upnieżmie zaniadaniem Szanownego
Pana, ie p. Krzyżski (Polska 46 m 4) po-
wroci.

Prosił mnie o zaniadanie o le-
ż. Pana p. Tomorski, powołani, zdaje
się, p. Profesor miał się porozumieć
z p. Krzyżskim, jako referentem polskości
uniwersyteckiej do spraw Wydziału
filozoficznego.

Z przewodniczącym

A Tomorski.

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

214/57.

Warszawa, d. 19/X 1915.

N° 4392

Do Szanownych Członków Sekcji Szkół Wyższych
Rektorów i Dziekanów Uniwersytetu i Politechniki

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński

-----w miejscu.-----

Wobec już wynikłego niezadowolenia u władz niemieckich z powodu przedwczesnego ogłoszenia w pismach nazwisk kandydatów na rektorów i dziekanów, co zresztą zostało odpowiednio wytłomaczone i przez władze niemieckie zrozumiane, najusilniej proszę Szanownych Panów zgodnie z prośbą zanesioną do Nich na posiedzeniu wczorajszem o zachowanie tajemnicy co do wyborów na wykładowych, aż do czasu zamianowania kandydatów.

Najuprzejmiej proszę również o niezgadanie się na umieszczanie życiorysów, fotografii i t.d. aż do czasu ogłoszenia o oficjalnem otwarciu Uniwersytetu i Politechniki.

Przewodniczący Wydziału Oświecenia

J. L. Ponski

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić W. g Pana a o przybycie
w dniu 24. 4 / we czwartek / 191 5 r. na posiedzenie
Sekcji Skośt Wyiszyn Początek
posiedzenia o g. 8 wieczor

Wielmożn *y* Pan.....

prof. Wład. Smoleński

w miejscu.

59

Grzecz

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić Wgo Pana o przybycie
w dniu 26/X (we wtorek) 1915 r. na posiedzenie
Sekcji Szkół Wyrznych. Początek
posiedzenia o g. 6 1/2 wiecz.

482

Wielmożny Pan.....

prof. W. Smolenski.

w miejscu.

59
Liza 26

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

Warszawa, d. 9/XI 1915.

№ 4127

2194/21

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński,

w m i e j s c u .

Hoża 26 .

Znając chlubną działalność W. Pana na polu pedagogicznym, Wydział Oświecenia z uznaniem przychyła się do Jego prośby i niniejszym potwierdza Mu prawo nauczania historii polskiej w szkołach średnich.

Członek W. O. Referent

Przewodniczący Wydziału Oświecenia

J. H. Pomorski

Naczelnik Biura:

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

Warszawa, d. 13/XI 1915

322/51

Nr 6233

Wielmożny Pan

Władysław Smoleński

w m i e j s c u . -

- 1) 22 stycznia - ogłoszenie przez
Min. i wydział ośw. o obchodach w szk.
 - 2) 24 marca - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 3) 18 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914; po-
słanie do Warszawy z 1914.
 - 4) 3 maja - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 5) 1 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 6) 15 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 7) 5 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 8) 24 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
 - 9) 26 kwietnia - przesłanie do Sz. Pana z 1914.
- Kłk. 115.

Na posiedzeniu Zarządu W. O. omawiano sposób obchodzenia pamiętnych dni narodowych w szkołach i wskutek tego postanowiono zwrócić się do Sz. Pana z prośbą o przedstawienie propozycji co do tego, jakie święta narodowe i w jaki sposób, zdaniem Sz. Pana, winny być przez szkoły obchodzone.

Przewodniczący Wydziału Oświecenia

J. H. Pamiński

Naczelnik Biura

A. Pamiński

342/57. 141

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić W. go Pan a o przybycie
w dniu 11/III (w sobotę) 1915 r. na posiedzenie
Sekcji V-tej Początek
posiedzenia o g. 5 p. p.

1041

Wielmożn. y Pan.....

prof. W. Smolński

w miejscu.

59 Hoza 26

310/57

142

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić Wgo Pana o przybycie
w dniu 20/xi (w sobotę) 1915 r. na posiedzenie
Sekcji Szkół Wyzirych Początek
posiedzenia o g. 4 1/2 po poł.

183 /
Wielmożny Pan

Wł. Smoleński

59

w miejscu.

Łoia 26

326/57.143

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić W go Pan a o przybycie
w dniu 26/XI (piątek) 1915 r. na posiedzenie
Komisji dla korekty mapy histo- Początek
rycznej Polski.
posiedzenia o g. 6 po poł.

879

Wielmożny Pan

Władysław Lwowski

59

w miejscu.

Łoza 26

144

335/37

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

Warszawa, d. 28/XII 191 5

N^o /2191

Wielmożny Pan

Wł. Smoleński

Członek Sekcyi Szkół Wyższych

w m i e j s c u .

Hoża No.26.

Z polecenia p. Przewodniczącego J. M. Pomorskiego mam zaszczyt przesłać W Panu listy do podpisu i zadeklarowania składki w myśl załączonej odezwy Komitetu.

Oddawca niniejszego jest upoważniony do przyjęcia składki.

Z poważaniem

Sekretarz Przewodniczącego W.O.

Thodszeloh

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy
Marszałkowska № 154.

Mamy zaszczyt prosić W^ogo Pana o przybycie
w dniu 6 b. m. (środa) 1915 r. na posiedzenie
nadręcyjne Sekcji Złot Wyższych Początek
posiedzenia o g. 8 1/2 wieczorem

68

Wielmożn y Pan

Włod. Smoleński

59

w miejscu.

Joia 26

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

389/51

Warszawa, d. 2 marca 1916

№ 630 / 9398.

Wielmożny Pan

Profesor Smoleński

w m i e j s c u

Szanowny Panie Profesorze

Sekcja szkół średnich Wydziału Oświecenia wraz z Panami Delegatami Uniwersytetu i Politechniki, opracowuje dyrektywy do ułożenia programu szkół średnich.

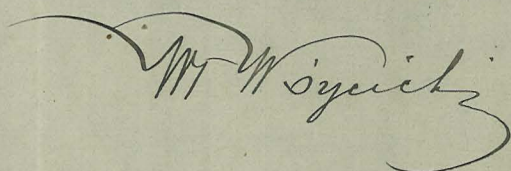
Sekcja ta omawiała między innymi, sprawę programu historii i, ustalwszy pewne dezyderaty, postanowiła zwrócić się do kilku profesorów wykładających ten przedmiot, z prośbą o szczególne rozpatrzenie tej sprawy, mianowicie do Szanownego Pana Profesora, do P. Bojasińskiego i do p. Kreczmara.

Pan Michał Kreczmar jest proszony przez nas o szczególne porozumienie się w tym względzie z Sz. Panami.-

Mamy nadzieję, że Sz. Pan Profesor przychyli się do naszej prośby i, nie odmówi swych cennych wskazówek.

Załączamy wyrazy Poważania

Za Członek W.O. Referent Sekcyi III-ej

/2684.

147

WYDZIAŁ OŚWIECENIA

Warszawa, d.

14/III

1916

No 9336

330/51

Sekcja V - a.

Wielmożny Pan

Wł. Smoleński

w m i n e j s c u .

Zapraszam Sz. Pana na posiedzenie Sekcji V-ej, które się odbędzie w sobotę d. 18 b.m. o godz. 4¹⁵ p.p. w Wydziale Oświecenia.

Na porządku dziennym sprawa Stowarzyszeń młodzieży akademickiej z inicjatywy profesora W. Miklaszewskiego.

z poważaniem

J. H. Pomorski

Przewodniczący Wydziału Oświecenia.

399/57 148

WYDZIAŁ OŚWIECENIA
przy Komitecie Obywatelskim m. Warszawy

~~Marszałkowska No 154.~~

Krak. przedm. 36.

Mamy zaszczyt prosić W *go* Pan *a* o przybycie

w dniu *7. IV (piątek)* 191*6* r. na posiedzenie

Komisji, opracowującej program szkoły Początek
średniej.

posiedzenia o g. *6 1/2 pp.*

Poniedziałek decydujący.

Programu historii.

La Referente Sek. III
Wojciech

Wielmożny Pan

Prof. W. Smoleniski

w miejscu.

Łoża 26

1091

237/51

Wielmożny Pan

Prof. Władysław Smoleński

Wydział Oświecenia Stołecznego m. Warszawy na ostatniem swem posiedzeniu w dniu 10 maja r. b., w uznaniu dobrej woli i pracy, której tyle ofiarowali sprawie naszej oświaty wszyscy współpracownicy Wydziału Oświecenia i jego Sekcyi, uchwalił wyrazić wszystkim serdeczne „Bóg zapłać“.

Wyrażając Wielmożne *mu* Panu te słowa podzięk, pozostajemy z poważaniem.

Komisya Likwidacyjna Wydziału Oświecenia.

P. Smoleński
A. Ponski

Warszawa, 13 Maja 1916 r.

REGULAMIN SEKCJI SZKÓŁ WYŻSZYCH.

Art. 1.

Sekcja Szkół Wyższych w Wydziale Oświecenia Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy składa się z członków, mianowanych przez tenże Wydział z pośród osób wchodzących w jego skład, oraz stojących poza nim. Liczba członków zależy od uznania Wydziału.

Art. 2.

Na czele Sekcji stoi referent obrany przez Wydział z pośród osób, należących do jego składu i zatwierdzony na swoim urzędzie przez Komitet Obywatelski. Referent reprezentuje Sekcję w Wydziale, referuje na jego posiedzeniach wnioski Sekcji, przewodniczy zebraniom Sekcji, przygotowuje sprawy do załatwienia na tych zebraniach i, nadając wogóle bieg pracom Sekcji, jest za kierunek i owość tych prac odpowiedzialny.

Art. 3.

Sekcja wybiera z pomiędzy siebie sekretarza, który prowadzi protokoły Sekcji, a nadto pomaga referentowi w przygotowywaniu interesów na zebrania Sekcji i wogóle w czynnościach wykonawczych.

Art. 4.

Wszystkie należące do Sekcji interesy załatwiane są albo wprost gremjalnie przez komplet Sekcji na jej zebraniu, albo też oddane ^{wa}uprzednio do opracowywania komisjom, złożonym z jednego lub kilku członków Sekcji oraz osób, stojących poza nią w ilości przez Sekcję określonej. Komisje te mogą być albo powoływane od czasu do czasu do załatwiania pewnych czynności, albo też stałe do opracowywania jednego jakiegoś działu prac sekcyjnych - jakoto np. Komisja Uniwersytecka dla pośredniczenia pomiędzy Uniwersyte-tem a Sekcją i przygotowania spraw szkoły głównej dotyczących, Komisja Politechniczna i t.p. Komisje w razie uznanej przez Sekcję potrzeby dzielą się na podkomisje.

Art. 5.

Sekcja Szkół Wyższych ma następujące główne zadania:

- a/ zadanie przechodnie, ale w obecnej chwili najważniejsze t.j. objęcie w posiadanie, zorganizowanie i rozpoczęcie działalności publicznych szkół wyższych w Warszawie, a następnie jako zadania stałe:
- b/ ogólne kierownictwo szkołami wyższymi, będącymi bezpośredniem zawiadywaniem Komitetu Obywatelskiego i
- c/ ogólny nadzór nad szkołami wyższymi, należącemi do instytucji prywatnych, jakoto nad kursami rolniczemi, handlowemi i t.p.

Art. 6.

Organizując szkoły wyższe, t.j. pracując nad wykonaniem zadania, wskazanego w ust. a poprzedzającego art., Sekcja mając wciąż na względzie potrzebę jaknajszybszego otwarcia zakładów, powinna z drugiej strony baczyc^a odrazu na to, aby nowootwierane szkoły wyższe odpowiadały powyższ^{ym} wymaganiom naukowym. Celem pogodzenia powyższych dwóch momentów Sekcja nie będzie dążyć do obsadzenia odrazu wszystkich katedr, a nawet koniecznie do otwarcia wszystkich wydziałów, ale utworzy te tylko katedry, które będą mogły ^{być} zaraz zajęte przez dec^{entów} posiadających odpowiednie poważne kwalifikacje naukowe. Jeżeli będzie można odrazu utworzyć chociażby kilka katedr jednego choćby fakultetu, to daną uczelnię Sekcja niezwłocznie po otrzymaniu na to zezwolenia Wydziału Oświecenia ogłosi za otwartą. Sekcja dążyć będzie do tego, aby możliwie utworzyć katedry tych przedmiotów, które na danym wydziale słuchane są zazwyczaj na początku studjów, tak, aby słuchacze, rozpoczynając kurs, mogli odrazu rozpocząć naukę systematyczną. Oczywiście o ile znajdą się odpowiedni kandydaci na inne katedry to również należy wykłady ich zorganizować. Jeżeli się znajdzie się dwóch odpowiednich wykładowców jednego przedmiotu i warunków miejsca na to pozwolą, to utworzonych będzie dwie katedry, przyczem wykładowcy podziela między sobą dany przedmiot, lub też jeden z nich obejmie przedmiot główny.

inni zaś wykłady monograficzne z tej dziedziny. Wykładowcy nie otrzymają stanowiska profesorów zwyczajnych, ale będą decentami. Kwestja zatwierdzenia ich w charakterze stałych profesorów lub też usunięcia ich od wykładów rozpoznawaną będzie po upływie pierwszego semestru. Otwarcie zakładu i rozpoczęcie wykładów nie oznacza zamknięcia okresu organizacyjnego; nowe katedry powstawać mogą i później w biegu semestrów akademickich w miarę tworzącej się możności powoływania nowych wybitnych sił nauczycielskich.

Art. 7.

Sekcja opracuje organizację wyższych szkół, statuty i regulaminy każdej z nich i programy nauk na wszystkich wydziałach. Wszystkie te prace wymagać będą zatwierdzenia Wydziału Oświecenia.

Art. 8.

Sekcja Obejmuje naczelny zarząd gospodarczy wszystkich szkół wyższych, będących w zawiadywaniu Komitetu Obywatelskiego, a między innymi także administrację gmachów publicznych na szkoły te przeznaczonych. Przed otwarciem szkół pomieszczenia ich będą musiały być doprowadzone do należytego porządku, tak aby odpowiadały wymaganiom zdrowotnym. Po objęciu w posiadanie lokali szkół wyższych Sekcja zajmie się sporządzeniem spisu inwentarza, przechodzącego w jej rozporządzenie majątku.

Art. 9.

Stosownie do punktu b. art. 5 Sekcja po otwarciu szkół czuwać będzie nad należytem ich funkcjonowaniem i wszechstronnem rozwojem. Do niej należeć będzie udoskonalanie programów, otwieranie nowych katedr i fakultetów oraz zakładów pomocniczych, zatwierdzanie przedstawionych przez rady naukowe poszczególnych szkół kandydatów na stanowiska nauczycielskie i rozpoznawanie wszelkich wniosków tychże rad naukowych i zarządów zakładów, dotyczących organizacji szkół, programów wykładów, działu gospodarczego, a to stosownie do statutów i regulaminów, które w myśl art. 7 będą opraco-

Centralny Demokratyczny Komitet Wyborczy

BILET na Zebranie w sprawie
Wyborów do Rady Miejskiej
w gmachu Filharmonii w Nie-
dziełę d. 2 Lipca r. b. o 2 po poł.
Wejście tylko dla Wyborców.

**CENTRALNY DEMOKRATYCZNY
KOMITET WYBORCZY.**

Nowy-Świat 23.

Warszawa, d. 30 Czerwca 1916 r.

272/57

155

BILET na Zebranie w sprawie
Wyborów do Rady Miejskiej
w Tow. Hygienicznem w Czwartek
dnia 29 b. m. o 12 w poł.
Wejście tylko dla Wyborców.

**CENTRALNY DEMOKRATYCZNY
KOMITET WYBORCZY.**

Nowy-Świat 23.

Warszawa, d. 24 Czerwca 1916.r.

Centralny Narodowy Komitet Wyborczy

BILET WEJŚCIA

na zebranie wyborców 6 grupy

III kurji

W Sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa

w Niedzielę 9 Lipca 1916 r.

o godz. 2¹/₂ po poł.

UWAGA. Przy wejściu prócz biletu wymagane będzie
okazanie paszportu niemieckiego.

288/51

Centralny Demokratyczny Komitet Wyborczy—Nowy Świat 23

Upraszamy Sz. P. o przybycie na zebranie *J. G. K. D. S.*
mające się odbyć dnia *7/7* o godzinie *5 1/2 pop.*
w lokalu *Klubu Literacko-Naukowego M. Świecia 4.*

Biuro Centralnego Demokratycznego
Komitetu Wyborczego
Nowy-Świat 23.

Wielmożny Pan

Sinobelski W.

ul.

Można 20.

w miejscu.

59
KRYWIZYSTWO NARODOWE
P. Z. O. C. K. I. E. N. D. A.
Piotr, Plac Karłowicza Nr. 8

285/57.

Szanowny Panie!

Mamy zaszczyt prosić Sz. Pana na zebranie przedwyborcze VI grupy III Kurji, które odbędzie się w Teatrze Nowoczesnym (róg Jasnej i Siennej) dnia 2 lipca b. r. o godz. 11 $\frac{1}{2}$ w południe. Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie ^{zadań}~~zadań~~ politycznych i społecznych pierwszej Rady Miejskiej st. m. Warszawy, oraz omówienie Kandydatów do Rady Miejskiej z wyżej wymienionej grupy.

Zawiadomienie to służy, jako karta wstępu jedynie dla osoby zaproszonej.

KOMISJA AGITACYJNA
Centralnego Demokratycznego
Komiteu Wyborczego.

Nowy Świat 23.

TOWARZYSTWO NAUKOWE
PŁOCKIE
Płock, Plac Narutowicza Nr. 8

DRUK.

Wielmożny

Wł. Sułkowski,

131

w miejscu.

Kwiecień 26.

159

284/57

RODACY!

W chwili ciężkich klęsk, ale i wielkich nadziei, jakie wojna obecna Narodowi Polskiemu przyniosła, Warszawa, stolica Polski, ma stanąć do wyborów swojej Rady Miejskiej, czyli ma wybrać swoich gospodarzy, szafarzy grosza publicznego, opiekunów ludności, obrońców jej potrzeb.

Wiedźmy z góry, że położenie Rady będzie niezwykle trudne, ponieważ wojna wielce uszczupliła dochody miasta, natomiast znacznie zwiększyła jego potrzeby i obowiązki, a przede wszystkim obowiązek wspomagania zubożałej ludności.

Krzepmy się nadzieją, iż te ciężkie warunki przemina, wierzymy, że je przetrwamy, a w tej chwili we własnym naszym interesie, powołajmy taką Radę Miejską, której charakter zapewniałby nam należyte spełnienie przez nią tak trudnych zadań.

Baczmy też, że to ma być Rada stolicy Polski, na którą zawsze zwrócone są oczy Narodu.

Jakaż więc musi być ta Rada? Musi być polską nie tylko z nazwy i języka, ale przede wszystkim polską z ducha, z pragnień i z tego przyrodzonego instynktu narodowego, który staje się mądrym doradcą w rzeczach największej wagi; musi składać się z ludzi do trudnej pracy uzdolnionych, rzeczy publicznej świadomych, z charakteru prawych, w dojrzałym postanowieniu niezłomnych, niedołę współbraci czujących, a jednocześnie to nasze miasto i Ojczyznę tak miłujących jako synowie matkę.

Taka tylko Rada zjedna sobie zaufanie u swoich a poszanowanie u obcych.

Taka tylko Rada potrafi stać na straży narodowego honoru Warszawy, a gdy dla Ojczyzny wybije godzina wolności, bez której dobrobyt Narodu byłby tylko sytością więźnia—taka tylko Rada może stać się godną stolicy Niepodległej Polski.

Pod temi hasłami zespolicili się przedstawiciele organizacji zawodowych, społecznych i politycznych, tworząc wspólnie

Centralny Narodowy Komitet Wyborczy.

RODACY!

Zadaniem tego Komitetu jest przeprowadzić wybory w zgodzie i jedności, oraz zalecić kandydatów na radnych, wśród których nie zbraknie przedstawicieli żadnej warstwy społeczeństwa polskiego.

Praca Komitetu już się rozpoczęła, ale będzie ona daremną, jeżeli Wy, Rodacy, nie skorzystacie z Waszych praw wyborczych.

Śpieszcie do Biur Wyborczych i zapisujcie się na listy wyborcze!

Zachęcajcie obojętnych!

Uświadamiajcie nieświadomych!

Jest to wasz obowiązek narodowy i obywatelski. Spełnijcie go!

Pamiętajcie, że **żaden głos polski** nie może być utracony!

Pamiętajcie, że **każdy głos polski** jest potrzebny dla dobra naszej stolicy, dla chwały naszej Ojczyzny!

**Centralny Narodowy
Komitet Wyborczy.**

CENTRALNY DEMOKRATYCZNY

KOMITET WYBORCZY

Nowy-Świat № 23.

Warszawa, d. 191... r.

Szanowny Panie

W imieniu komisji organizującej Wiec 6-tej grupy, 3-ciej kurji, mamy zaszczyt prosić Sz. Pana o łaskawe zasiadanie w prezydjum wiecu, w charakterze asesora. Przewodniczyć będzie redaktor Lorentowicz, w prezydjum zasiada między innemi pp. redaktor Krzywoszewski, art. mal. Wierusz Kowalski, prof. E. Wittig, M. Frenkiel, A. Zelwerowicz, T. Grużewski, dr. fil. B. Bornstein, inż. K. Pawłowicz, i inni. Licząc, że Sz. Pan przychyli się do naszej prośby, przesyłamy Mu zaproszenie na wiec i pozostajemy z głębokim szacunkiem

Vice-prezes Komisji Agitacyjnej C. D. K. W.

Delegowany Członek C. D. K. W.

H. Pietrzyk

Towarzystwo Biblioteki Publicznej

903/51

Warszawa, d. 22 Maja 1908 r.

TOWARZYSTWO
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJw WARSZAWIE,
ul. Rysia 1, róg Jasnej.

✱

Do Wielmożnego Pana
Władysława Smoleńskiego
w miłej

Biblioteka publiczna w Warszawie, zgodnie ze swemi zadaniami, powinna być inwentarzem całej bieżącej produkcyi piśmienniczej polskiej, a zwłaszcza powinna posiadać wszystkie bez wyjątku dzieła i wydawnictwa bieżące.

Jako instytucja użyteczności publicznej, Biblioteka publiczna ma prawo liczyć na współudział Wydawców i Autorów w usiłowaniach, skierowanych w celu za-
dośćuczynienia zadaniom przez Ustawę jej nakreślonym.

Z tego powodu Komitet Towarzystwa Biblioteki publicznej pozwala sobie zwrócić się do H. P. z uprzejmą prośbą o nadsyłanie do zbiorów Biblioteki po egzemplarzu wszystkich z wydawnictwa H. P.

Wszelkie dary Komitet przyjmie z wdzięcznością i zarejestruje w katalogach Towarzystwa.

W nadziei, że H. P. spełnić raczy prośbę naszą, piszemy się

Z wysokim szacunkiem

KOMITET TOWARZYSTWA
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ w WARSZAWIE.

Prezes S. H. i. k. t. y

Członek Komitetu,
i Sekretarza F. Czerwinski

Шановны Пані Павел!

З паводлу рэгеjestравання
Уставы Бібліятэкі публічнай
на гэтай жа мум расчыт прасіць
С. Пана о Таварыстве інтэлектуальнае
прыбыццё на нараду з'явіцца
на Імёце І. І. Сістэма о годзі-
ні 8^й вераснем.

З процудзівым сэрцавіем

С. С. С. С.

Вашаго ўваж-
наго прасіць.

Масквы 29. Верасня

Ордынака 8

Stanisław Leszczyński

Adwokat Przysięgły

Ordynacka 8.

163
Warszawa, d. 16. Listopada 1906

Cham zaszczyt uprzejmie prosić
Sz. Pana o łaskawe przybycie do
mego mieszkania w d. 16. b. m. o godzinie
7 wieczorem na zebranie założycieli
Biblioteki publicznej.

Z wysokim szacunkiem

St. Leszczyński

Dotęgam exemplarz
ustawy.

*Hielmorz
Władysław
Smoleński*

Stanisław Leszczyński

Adwokat Przysięgły

Warszawa.

Flora 24.

59

Warszawa, d. 12 Listopada 1906

Stanisław Leszczyński
Adwokat Przysięgły
Ordynacka 8.

Szanowny Panie.
Ktorem Leszczyński uprzejmie pro-
sić Szanownego Pana o łaskę
przysięgę do niego miłoś-
karnie w dn. 23 b.m. (Piątek)
o godzinie 7 wieczorem na zeb-
raniu Zatrzymania Biblioteki
Publicznej.

Wystokim Szanunkiem
S. Leszczyński

Szpiełmo Lony Pan
Władysław
Smoleński
Wron
Łódź A 24.

Stanisław Leszczyński

Adwokat Przysięgły

Warszawa.

59

Warszawa, d. 13 grudnia 1906

Stanisław Leszczyński
Adwokat Przysięgły
Ordynacka 8.

Branżowy Panie
Mam zaszczyt uprzejmie prosić
Sr. Pana o łaskawe przybycie na naradę
założycieli Biblioteki Publicznej odbyć się ma-
jącą w lokalu Cyklistów Naukowej przy ulicy
Łódzkiej № 41 w Niedzielę dn. 16 b. m. o godz. 4¹⁵
godz. po południu. Poniżej
Wyrany znacznik i powołanie

Łódź
Leszczyński

*Wielmożny
Smoleński*

Stanisław Leszczyński

Adwokat Przysięgły

Warszawa.

59

TOWARZYSTWO
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

w Warszawie

W. P.

Założyciele Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Warszawie mają zaszczyt prosić W. P. o łaskawe przybycie na zebranie organizacyjne Towarzystwa, mające się odbyć w Sali Stowarzyszenia Techników przy ul. Włodzimierskiej № 5, w Sobotę d. 2 Lutego 1907 r., o godz. 11-ej przed południem.

*Samuel Dickstein, Stanisław Krzemiński, Ludwik Krzywicki,
Stanisław Leszczyński, Stanisław Michalski,
Rafał Radziwiłłowicz, Józefa Sawicka, Władysław Smoleński,
Seweryn Smolikowski, Stefan Żeromski.*

Porządek dzienny:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego.
3. „O zadaniach Biblioteki Publicznej“.
4. Wybór członków Komitetu i Komisji rewizyjnej.

Zaproszenie niniejsze służy za bilet wejścia.

Osoby pragnące wstąpić do grona *członków Towarzystwa* zechcą napisać swe imię i nazwisko na dołączonym kuponie i doręczyć go przy wejściu na zebranie lub przesłać tenże kupon do **Antykwaryatu polskiego** przy ul. **Berga 8**, gdzie zasięgać można bliższych objaśnień.

Niniejszem zapisuję się na członka Towarzystwa *Biblioteki Publicznej w Warszawie.*

Imię

Nazwisko

Adres

Warszawa, d. 190... r.

(Podpis)

Warszawa, wielkie miasto kulturalne, dobiegające 800 tysięcy mieszkańców, **nie posiada dotąd biblioteki publicznej**, dla wszystkich dostępnej, zasobnej i wciąż bogacącej się w dzieła i czasopisma naukowe wszelkich specjalności i we wszystkich językach świata cywilizowanego.

Potrzebę takiej biblioteki, jako niezbędnego środowiska wiedzy i samokształcenia, **odezuwano u nas oddawna**, to też w ciągu całego szeregu lat czyniono usilne starania w celu stworzenia takiej instytucji społeczno-naukowej. Ale starania te rozbijały się o niechęć władz miejscowych, które urzeczywistnieniu tej myśli stawiały nie dające się pokonać przeszkody.

Dopiero w roku ubiegłym nowe prawo o związkach i stowarzyszeniach pozwoliło pomyśleć o powołaniu do życia Biblioteki Publicznej. Opracowano ustawę Towarzystwa i podano ją do rejestracji, która nastąpiła w d. 17 października r. z.

Pierwszy krok został uczyniony, ale **jest to dopiero podstawa prawna**, na której możemy rozpocząć prace nad działem pierwszorzędnej potrzeby. **Inicjatorowie Towarzystwa nie wątpią**, że projekt ich odezwie się szerokiem echem wśród wszystkich warstw społeczeństwa, że zamiary ich **pozyskają zwolenników gorących**. Idzie tu bowiem o **stworzenie skarbnicy** najszczytniejszych płodów myśli ludzkiej, mogącej oddziaływać ożywiająco i zapładniająco na umysły żądne wiedzy i na rozwój nauki i oświaty w kraju naszym. **Byliśmy** dotąd wbrew woli i aspiracyom naszym, od tych skarbów **dalecy**, ale dłużej tak trwać nie może bez widocznej krzywdy społecznej. **Musimy** stworzyć taką instytucję, która zbliży nas z potęgą myśli twórczej świata cywilizowanego.

Pragniemy, aby Biblioteka nasza stała się świątynią wiedzy dla najszerszych kręgów, aby była otwarta przez wszystkie dni roku od ranka do wieczora, aby gromadziła w sobie wszystko, co może być potrzebne dla osób pracujących nad wykształceniem własnem, dla adeptów nauki, dla ludzi wszelkich zawodów i specjalności.

Stworzenie takiej biblioteki wymagać będzie wielkich środków materyalnych, natychmiastowych i stopniowo gromadzonych. **Książnica nasza** powinna bowiem **posiadać gmach własny**, odpowiednio wybudowany i urządzony, **wielką czytelnię**, **zastęp pracowników fachowych**, gotowych w każdej chwili na usługi publiczności; powinna posiadać bogaty zasób dzieł informacyjnych, encyklopedyi, słowników, atlasów, wielką kolekcję pism naukowych. Do tego zaś potrzebne są znaczne fundusze oraz bardzo poważny budżet roczny na nieustające powiększanie zbiorów najpoważniejszymi dziełami z zakresu wszelkich nauk.

Mamy głęboką wiarę, że **społeczeństwo nasze potrafi o własnych siłach bibliotekę taką stworzyć i utrzymać**, że ludzie dobrej woli i szczodrej ręki łączą się z nami, aby wspólnymi siłami dźwignąć trwałe podwaliny instytucji, mającej dla sprawy kulturalnego rozwoju naszego społeczeństwa znaczenie pierwszorzędne.

865/51

TOWARZYSTWO BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

w Warszawie,

Plac Zielony (Rysia) 1. Telefonu № 48 75.

Czytelnia Naukowa Towarzystwa Biblioteki Publicznej zaopatrzona jest w bardzo znaczną liczbę czasopism naukowych polskich i obcych, treści ogólnej i specjalnej, z dziedziny językoznawstwa, literatury, filozofii, historii, nauk społecznych, matematyczno-fizycznych, przyrodniczych i t. d.

Abonament miesięczny kop. 50; wejście jednorazowe kop. 5.

Warunki przyjęcia na Członka T. B. P. do przejrzenia na miejscu.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО.

Wielmożny Pan
W. Smoleński

Hoja 24

Odezwa.

168

957/51

„Światła, więcej światła!” wołał wielki poeta na łożu śmierci, światła wołają wszystkie duchy szczytne, aby po rozjaśnionej drodze dążyć do prawdy, dobra i piękna.

Niech ten, co może, pochodnię roznieci,
Kogo na nią nie stać, niech kagankiem świeci.

Ale razem wszyscy, dłoń przy dłoni!

A rozjaśni się ścieżka do krainy ogólnego szczęścia.

Temi powodowany hasły, oddział Towarzystwa Kultury Polskiej w Łodzi pragnie w tem naszym mieście, które pomawiają zawsze o chęć zysków tylko, ufundować

BIBLIOTEKĘ PUBLICZNĄ.

Wzrok nasz sięga szeroko, ale do czynu środków potrzeba.

O te środki, o tę dźwignię Archimedes, która ma poruszyć z posad gmach ciemnoty, przesądów i nienawiści, zwracamy się do wszystkich myślących i miłujących ludzi. Niech każdy złoży na ołtarzu wiedzy grosz swój lub książkę, a dar ten będzie jednym z ogniw, które, splecione w jeden wielki łańcuch, połączą kiedyś ludzi w bratniej pracy o lepsze jutro.

1. Oddział Towarzystwa Kultury Polskiej uzyskał pozwolenie Władz na otwarcie w Łodzi biblioteki i czytelnia
2. Art. 32 ustawy Towarzystwa pozwala na zbieranie ofiar dobrowolnych i darowizn.
3. Biblioteka będzie obejmowała dzieła i pisma we wszystkich językach do wypożyczania oraz czytania na miejscu.
4. Czytelnia pism i książek w sali biblioteki będzie bezpłatną, za wypożyczanie do domu będzie pobierana niewielka opłata miesięczna.
5. Do biblioteki będzie otwarty wstęp dla wszystkich bez żadnych różnic ani ograniczeń.
6. Aż do chwili wynalezienia odpowiedniejszego lokalu, biblioteka mieścić się będzie przy biurze Towarzystwa Kultury Polskiej — Dzielna 13
7. O dniu otwarcia biblioteki nastąpią osobne zawiadomienia.
8. Ofiary w gotówce i książkach przyjmuje biuro Towarzystwa Kultury Polskiej (Dzielna Nr. 13, od 7-ej do 9-ej wieczorem), Oddział Łódzki Banku Handlowego w Warszawie (Dzielna 17), Dom Bankierski A. Goldfedera (Piotrkowska 50) oraz osoby, zaopatrzone w specjalne upoważnienie Zarządu.

Łódź, d. 24 lutego 1909 r.

TOWARZYSTWO KULTURY POLSKIEJ
ODDZIAŁ ŁÓDZKI.

Przewodniczący A. Mogilnicki.

Sekretarz T. Kamiński.

BIBLIOTEKA PUBLICZNA

DRUK.

Wielmożn..... Pan.....

w miejscu.

B I B L I O T E K A P U B L I C Z N A W W A R S Z A W I E .

„Nazywam tragedią gdy chociaż jeden jedyny czło=
wiek, mający zdolności do kształcenia siebie umiera
nieoświeconym”|Carlyle|.

Największe z miast polskich z ludnością dosięgającą miljo=
na niema publicznej biblioteki, instytucji, bez której normal=
ny bieg życia umysłowego społeczeństw cywilizowanych staje się
dziś niemożliwym. Uwydatni się to jaskrawo jeżeli uprzytomnimy
sobie krótki zarys najnowszych dziejów biblioteki. Mówimy „naj=
nowszych,” gdyż odróżnić należy dwa typy bibliotek publicznych
dawniejszy, którego powstanie odnieść należy do epok bardzo
odległych, i typ nowy, który jest wytworem wieku XIX go.

Biblioteki publicznego starego autoramentu ciasniej poj=
mowały swe zadanie, służąc wyłącznie prawie osobom wybranym,
pracującym na polu naukowym: biblioteki nowe, t zw. w Anglii
„Public library,” które rozwinęły się niezależnie od starych
z bibliotek ludowych, rozszerzały swe zadania i służą dla wszy=
stkich warstw społeczeństwa, nie tracąc jednocześnie charakteru

naukowego i zalet bibliotek typu starego. Przytoczone niżej wiadomości czerpane są w znacznej części z książki profesora Wiedeńskiego Reyer'a, słynnego dziś propagatora bibliotek powszechnych i najpoważniejszego specjalisty w tym względzie na kontynencie.

Już około r. 1840 w prasie angielskiej ukazał się szereg artykułów o potrzebie powiększenia liczby bibliotek publicznych. Humanisci i politycy, jak Carlyle, Kingsley, lord Beaconsfield i inni zaczęli nawoływać do pracy kulturalnej nad ludem, a to w celu „łagodzenia antagonizmów klasowych”. W r. 1850 uchwalony zostaje bil Ewarta, na mocy którego gminy miejskie prostą większością głosów mogą ustanawiać podatek na urządzenie bibliotek i muzeów.

Pierwszą biblioteką założoną na mocy tego bilu była biblioteka powszechna w Manchesterze, otwarta w r. 1852 w obecności między innymi Dickens'a, Thackeray'a i Bulwera.

W pierwszym roku po założeniu biblioteka posiadała 23,000 tomów, które były w obiegu 138000 razy w ciągu roku, dziennie wydawano 461 tomów: liczby te stale z roku na rok wzrastały, i w sprawozdaniu za rok 189 3/4 widzimy, że księgozbiór składał się już z 251,000 tomów i rocznie wypożyczano około 2.000.000 tomów.

Z biegiem czasu prawo biblioteczne stopniowo się doskonaliło i rozszerzało na coraz to większą liczbę miast i miasteczek, Dziś na żądanie 10 obywateli, opłacających podatki [nie zaś jak dawniej, zebrania gminnego] odbywa się głosowanie nad założeniem biblioteki, przyczem roztrzyga zwykła większość głosów,

Przed rokiem 1870 Anglja posiadała zaledwo 52 biblioteki. Obecnie ma ich około 700 z 5.000.000 tomów, które obiegają rocznie do 30 milionów razy, Jaką opinią i zaufaniem cieszą się biblioteki angielskie u ogółu widzimy np. z tego, że z chwilą powstawania biblioteki publicznej, korporacje zwykle oddają jej

swe księgozbiory dla użytku publicznego. Często bardzo biblioteka korporacyjna ofiarowana miastu, bywa bodźcem do uchwalenia przez gminę podatku bibliotecznego. Charakterystycznym rysem ruchu bibliotecznego w Anglii jest rozproszenie bibliotek po całym kraju, nie tylko miasta większe, lecz i mniej ludne zaopatrują się w biblioteki, a te mieszczą się w gmachach okazałych, nieraz najpiękniejszych w mieście. = Cyfry powyższe malują wzrost bibliotek, i kosztów na ich utrzymanie.

„Powszechnie mniemają, powiedział John Lubbock, że szkoły angielskie kosztują drogo, że wydatki na nie stale się powiększają. Sądzę jednak, co łatwem jest do wykazania, że ciemnota kosztuje nas drożej, niż oświata.” Na poparcie swojego twierdzenia Lubbock przytacza kilka cyfr: około 1870r. pauperyzm Anglii kosztował rocznie prawie 8 1/2 milionów funtów st. więzienia zaś 4 miliony. Wziąwszy pod uwagę wzrost zaludnienia, powinniśmy dla chwili obecnej cyfry te powiększyć wdwójnasób, w rzeczywistości jednak wydatki spadły do połowy. Liczba przestępców w więzieniach angielskich z 20,800 w r. 1877 spadła po upływie lat 20 do 14700, pomimo że ludność powiększyła się o 1/3. Liczba przestępców nieletnich z 14000 w r. 1856, spadła w r. 1881 do 6,000 i stale się obniża.”

Przytoczyliśmy odezwanie się Lubbocka, jakkolwiek wywody jego tylko w drobnej części uznajemy za słuszne. Wzrost bibliotek bowiem jest objawem współrzędnych tych samych przyczyn, które wywołały zmniejszenie się pauperyzmu.

Biblioteki stały się obecnie w Anglii potrzebą nieodzowną, a jej zaspokojenie uważa się za sprawę równie pilną, jak zaspokojenie wymagań sanitarnych.

Niesłusznie sędzono, że rozpowszechnienie się bibliotek bezpłatnych zmniejszy klientelę księgarń. Praktyka wykazała rezultaty wręcz odwrotne. Fundusze, obracane na zakup książek dla bibliotek, stale wzrastają. Biblioteki stworzyły nowe i liczne zastępy klienteli dla księgarń: ludzi, obywających się dawniej

bez książki. Księgarze mają dziś możność wydawania tanich książek w dziesiątkach i setkach tysięcy egzemplarzy i otrzymują pomimo zniżki cen znaczniejsze nieraz zyski, niż dawniej.

Za przykładem Anglii poszła i Ameryka.

Rozwój bibliotek w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej datuje się mniej więcej od roku 1850. W roku 1891 liczone w Ameryce wszystkich bibliotek łącznie z korporacyjnymi, uniwersyteckimi i szkolnymi 3803 z 31,167,354 tomami. Przeciętnie wypadało po 1½ tomu na mieszkańca, a w stanie Massachusetts [gdzie najwcześniej wprowadzono podatek biblioteczny] = 1 1½ tomu na 1 mieszkańca [w Anglii tylko 1 tom na 8 mieszkańców]. W r. 1891½ wydano tam [t.j. w Massachusetts] na ten cel z górami 100,000 rubli, czyli pół rubla na mieszkańca rocznie. Nie jedna z tych instytucji otrzymuje hojne dary od osób prywatnych. Dary na ten cel dosięgają w Ameryce rozmiarów olbrzymich. Wspomniemy tu o kilku największych. Biblioteka publiczna w Chicago otrzymała od W. Newberrego i J. Crerara do 5,000,000 rubli. Aby mieć wyobrażenie o rozmiarach biblioteki dość powiedzieć, że budowa gmachu kosztowała 4,000,000 rubli. Personel administracyjny składa się ze 118 osób i biblioteka wypożycza rocznie około 3,000,000 tomów. Tildens zapisał 12,000,000 rub. z których po zwołaniu testamentu ocalała trzecia część tylko. Król przemysłu stalowego, milioner Andrew Carnegie wydał na biblioteki z górami 30 milionów rubli... Kładł przytem zawsze za warunek aby gmina, której bibliotekę ofiarował zobowiązała się z podatków nadal instytucję utrzymać.

W r. 1893-4 ofiary prywatne wyniosły 2 1½ miliona rubli.

Techniczna i administracyjna strona urządzenia bibliotek angielskich i amerykańskich stoi na wysokim szczeblu rozwoju. Jak wielką wagę Amerykanie przywiązują do należytego urządzenia bibliotek, widać ze słów słynnego bibliotekarza Devey'a: „najwibitniejsi ludzie naszego kraju twierdzą jednoznacznie,

ze książki same przez się nie są jeszcze biblioteką, lecz za-
 ledwo materiałem surowym dla niej. Pod tą dewizą Anglicy i
 Amerykanie pracują usilnie nad udoskonaleniem swych bibliotek.
 Wewnętrzne ich urządzenie odpowiada przedewszystkiem wygodzie
 czytelnika. Chodzi o to, aby lokal biblioteki był nie tylko znoś-
 nym, lecz i pociągającym; dalej: aby czytelnik w jaknajkrót-
 szym czasie mógł otrzymać żadaną książkę lub ją odszukać bez
 obcej pomocy. Ze swej strony biblioteka angielska stawia czy-
 telnikowi, według słów Greenwooda, trzy tylko wymagania: „czys-
 te ręce, zachowanie ciszy i niewprowadzanie psów.” [cleanhands,
 silence, and no dogs” | do których dołączana jest w Ameryce 4-a
 pochodzenia miejscowego prośba zdejmowanie kapeluszy w lokalu
 biblioteki. Każdy opłacający podatki ma prawo wstępu; nie op-
 łacający podatków przynoszą poręczenia, podpisane przez paru
 obywateli gminy; zresztą wszelkie formalności skasowano. Prze-
 konano się przytem, że ten sposób postępowania, z czytelnikiem
 nie tylko strat w książkach nie przyczynia, lecz przeciwnie
 liczbę zagubionych tomów doprowadza do minimum, nie osiąganego
 dotąd w bibliotekach dla szerokiego ogółu niedostępnych, jak
 na przykład biblioteki uniwersyteckie.

Biblioteki i czytelnie otwarte są przez cały dzień i w go-
 dzinach wieczornych; od roku 1888 na skutek żądań ogółu otwie-
 rane są i w niedzielę.

Pewien duńczyk zwiedzając w r. 1897 biblioteki kilku miast
 angielskich, temi słowy opisuje wrażenie odniesione: „Wieczór,
 pracę dzienną ukończono, niezliczone tłumy mężczyzn i kobiet
 płyną do czystych pomieszczeń biblioteki, promieniejącej elek-
 trycznością. Sale odczytowe zapełniają się. Sale czytelniane
 zajęte. Tłum, przebywający w tym wspaniałym gmachu, zapomina
 o trudach i uroku dnia, spędzonego przy warsztacie pracy,
 przeniesionego do bogatego państwa myśli, pokazano wielkość
 i piękność świata, i każdy wie że nie tylko dziś, lecz codzien-

nie, co wieczór, sale te otworzą swe podwoje przed każdym, kto szuka zaspokojenia głodu umysłowego.

Dla odleglejszych dzielnic miasta biblioteki centralne mają filje, przytem na latarniach ulicznych podany jest adres najbliższej biblioteki. Są nawet biblioteki t. zw. „parkowe”, aby spacerujący w parkach mogli na zawołanie mieć książkę żadaną. W jednym z parków miasta Brooklyna wypożyczano z takiej biblioteki w ciągu 7 miesięcy około 17000 tomów. Podobnie umieszczane są biblioteki w wagonach kolei żelaznych, a na prowincye wysyłane bywają komplety książek, podróżujące po kraju z miejsca na miejsce. Postęp techniki bibliotekarskiej, Ameryka zawdzięcza w znacznej mierze działalności zbiorowej związku bibliotekarzy amerykańskich pod nazwą: „American Library Association”, istniejącego już od lat 19-tu. Co miesiąc wychodzi „Library Journal”, organ związku, poświęcony praktyce bibliotekarstwa i sprawozdaniu z konferencyi dorocznych. Bibliotekarz Cutter opracował nawet specjalny kodeks prawideł, dotyczących katalogowania. Inny bibliotekarz Melvil Devey opracował t. zw. dziesiętną klasyfikację praktyczną zastosowaną obecnie w kilkuset bibliotekach publicznych. W Londynie w r. 1897 odbył się już drugi z kolei kongres międzynarodowy, poświęcony sprawom bibliotek publicznych: udział wzięło około 600 przedstawicieli różnych narodowości.

Jeżeli dodamy do tego, że w Stanach Zjednoczonych istnieje już sześć szkół bibliotekarstwa z kursem 2 letnim [Library School], to będziemy mieli w ogólnym zarysie obraz dzisiejszego stanu bibliotek. Do największych należy biblioteka w Bostonie, założona w r. 1852 i posiadająca obecnie | oprócz broszur, nut muzycznych, fotografii, map, sztychów i t. p. | około 800,000 tomów. Liczba obsługujących urzędników [269] przewyższa personel administracyi Muzeum Brytańskiego. Biblioteka ma salę czytelnianą na 300 osób, osobną kolejkę do przewożenia książek,

własną drukarnię i zakład introligatorski; budynek biblioteczny zaopatrzony w 23 stacje telefoniczne. Biblioteka główna ma w mieście 10 filii z salami czytelnianemi, oraz 20 stacyi do wydawania zamówionych dzieł i przyjmowania zwracanych. Koszty utrzymania rocznego wynoszą około 500,000 rubli. Bardzo często biblioteki prowincjonalne, stosując się do potrzeb miejscowych specjalizują się i składają w znacznej mierze z dzieł, traktujących o archeologii, etnografii, stosunkach przemysłowych danej okolicy i t. p. Są nawet biblioteki uwzględniające potrzeby czytelników ociemniałych [np. jedna z filii biblioteki w Chicago ma zbiór około 500 tomów dzieł odpowiednio dla ociemniałych drukowanych.] Budowanie gmachów bibliotecznych oraz wewnętrzne ich urządzenie jest dziś odrębną specjalnością.

Widzimy z powyższego, że biblioteka angielska i amerykańska nie jest martwym składem książek, bibliotekarze — specjaliści oddzielnych działów nie spełniają w niej mechanicznych czynności subiektów handlowych, lecz pracują w żywej, kształcącej instytucji.

Na lądzie stałym Europy liczba i zamożność bibliotek powszechnych w porównaniu z Anglią i Ameryką jest o wiele skromniejsza. Nie tworzą one jeszcze zcentralizowanych i należycie zarządzanych instytucji, a co najważniejsza, pod względem zawartości księgozbiorów i stosunku biblioteki do czytelników, nie wyrosły jeszcze z przesadnej w tym względzie tradycji. W Stanach Zjednoczonych zrezygnowano z opieki nad dorosłym czytelnikiem; natomiast otwarto dostęp w s z y s t k i m d o w s z y s t k i c h d z i e ł w a r t o ś c i o w y c h dążąc przy tem do udoskonalenia mechanizmu administracyjnego i udzielania na żądanie pomocy informacyjnej. Przykład ten oddziaływa na Europę, gdzie coraz poważniej zaczęto zajmować się bibliotekami; jeszcze więcej zdziaływały wymagania samego życia. Ostatnimi czasy biblioteki powstawać zaczęły w różnych krajach

Europy; powołała je do życia inicjatywa prywatna, a podtrzymują najrozmaitsze stowarzyszenia, instytucje, gminy, niemówiąc już o filantropii jednostek, natomiast bardzo nieznaczne są zapomogi państwowe. Równolegle odbywa się ewolucja dawnego typu bibliotek ludowych, które dziś nie mogą już zaspokoić potrzeb umysłowych ludności miejskiej. Pod wpływem nacisku opinii i polemiki w prasie peryodycznej zaczęły już w Niemczech powstawać biblioteki z czytelniami, zorganizowane na szerszą skalę podług wzorów angielskich^X pod nazwą: „Freie öffentliche Bucher und Lesehalle.” Profesor Reyer i Schultze uderzają w struny patryotyczne. „Gdyby w Niemczech, powiada pierwszy, roczny obrót książek wypożyczanych dosięgnął 40 milionów tomów, dopiero wtedy moglibyśmy się mierzyć na tem polu z Anglikami, dopóki tego nie mamy, niech dobrzy patryoci — Niemcy nie prawią zbyt wiele o oświacie niemieckiej, gdyż spotkać nas może to, co francuzów w roku 1870.” Zdaniem Schultzego Niemcy powinni więcej zazdrościć Anglikom ich bibliotek i innych instytucji kształcących, niż obszernych i bogatych kolonii, i. t. p. Niekiedy obrońcy tej sprawy zajmują stanowisko nieużyteczne przemawiają jedynie w imię uczuć ludzkich słowami Carlyl'a: „nazywam tragedią, gdy chociaż jeden jedyny człowiek, mający zdolności do kształcenia siebie, umiera nieoświeconym.”

Jednocześnie z zakładaniem bibliotek nowych robione są usiłowania, aby uprzystępnąć dla szerokiego ogółu istniejące biblioteki przy różnych instytucjach i korporacjach. W Szwecji już w roku 1856 i 1859 wyszło postanowienie, mocą którego każda szkoła wyższa ma być zaopatrzona w bibliotekę, nie tylko dostępną dla uczniów i nauczycieli, lecz i dla mieszkańców miasta i okolicy.

X |

Np. Biblioteka z fundacji Offendorfera w Zwittan na Morawach [Switaw] największa dziś na lądzie Europy.

Podobnież francuskie biblioteki szkolne otwarto dla użytku publicznego; w Niemczech dają się słyszeć często nawoływania, aby zamknięte dotąd dla szerokiego ogółu biblioteki miejskie t. z. „Stadtbibliotheken” otworzyć dla wszystkich.

W myśl opinii wyżej przytoczonych praca kulturalna na tym polu w społeczeństwach europejskich wre gorączkowo i na wielką skalę. Powstało mnóstwo pism fachowych i towarzystw. Jedni prześcigają drugich. W R. 1893 w Saksonii było z górą 1000 bibliotek w r. 1899 pruskie ministerium oświaty miało w etacie pozycję 50.000 marek na biblioteki powszechne, nie licząc uniwersyteckich. Berlin oprócz głównej biblioteki publicznej ma przeszło 30 bibliotek bezpłatnych na które wydaje 30.000 rubli rocznie: w Wiedniu na ten cel wydaje 40.000 rub. w Paryżu 112.000 rubli, a nawet w Kopenhadze, dwa razy mniejszej od Warszawy około 13.000 rub. Dodać należy, że w tych wydatkach nie mieszczą się koszty utrzymania bibliotek korporacyjnych, uniwersyteckich, bibliotek głównych, które istnieją w każdym większym mieście, niezależni od zakładanych obecnie bibliotek powszechnych. Praca na tym polu w Rosyi np. przybrała rozmiary imponujące, niezliczone mnóstwo bibliotek, towarzystw oświatowych, szkół niedzielnych wykładów uniwersyteckich dla dorosłych a przede wszystkim wydawnictw, tłumaczeń najwibitniejszych dzieł obcych, których liczba drukowanych egzemplarzy da się obliczyć na dziesiątki milionów rocznie.

Oprócz Europy i Ameryki, biblioteki powstały ostatnimi czasy i w innych częściach świata. Najwięcej posiada ich Australia. Podatek biblioteczny został wprowadzony [w południowej Australii,] już w roku 1870. W roku 1898 liczono w Australii razem 1359 bibliotek, z 2.434.000 tomami, przy ludności 3 1/2 mil. Biblioteki rozpowszechniły się w Afryce południowej [angielskiej], gdzie zaopatrzone w nie przeszło 70 miast.

W Chinach, w Kantonie powstała z zapomogi rządowej biblio-

teka ludowa, a w Japonii wprowadzono podatek biblioteczny.—

Jakże w obec danych powyższych wygląda bilans pracy naszej na gruncie swojskim? Niestety mniej niż skromnie we wszystkich dzielnicach w ogóle, a w Królestwie w szczególności.

Wprawdzie liczby bibliotek różnych kategorii [w Galicyi i w Poznańskim] są bardzo poważne, ale niestety tylko liczby.

Biblioteki bezpłatne polskie już to pojmują zbyt ciasno swe zadania, lub są dopiero w stadyum rozwoju zaczątkowego, lub też są powstrzymywane w swym wzroście przez przyczyny zewnętrzne.

Zatrzymajmy się bliżej nad potrzebami w tym względzie Warszawy.

Największe w świecie miasto polskie, największe ognisko życia społecznego nie ma dotąd księgozbioru dostępnego w ciągu całego dnia dla wszystkich bez różnicy stanowiska społecznego, rodzaju zatrudnienia i wieku. Jeżeli zagranicą gdzie prawie każdy niezależnie od miejsca swego zamieszkania ma ułatwione kształcenie siebie już to przez rozgałęzione filje uniwersytetów ludowych już to przez biblioteki i muzea, a także tanie wydawnictwa naukowe, to cóż dopiero powiedzieć o Warszawie, której brak najniezbędniejszych instytucji, znaczenia kulturalnego^x. Na tle takiego ubóstwa potrzeba biblioteki publicznej staje się tem widoczniejszą. Atoli przyszła biblioteka siłą konieczności spełniać będzie musiała szersze zadania. Obok uczonych przychodzić do niej będą literaci, którzy z obcej im dziedziny zasięgnąć muszą, od czasu do czasu, informacji źródłowych, dalej publicyści i dziennikarze,

X|

Nawiasem dodajmy tu, że nasza produkcja literacka pozostaje w takim stosunku do niemieckiej, że gdy w r. 1900 ogółem wydano 1557 książek polskich, to w tym że roku wyszło 24792 dzieł niemieckich w tej liczbie z literatury pięknej około 3000 tytułów.

którzy z tytułu zajęć swoich muszą szperać po różnych rzeczach, ludzie różnych fachów nauczyciele i nauczycielki, wreszcie szeroki ogół samouków, ludzi dorosłych z wykształceniem mniej niż średnim, którzy nie zdobyli wyższej nauki i jedynie w wolnych od zajęć zarobkowych chwilach mogą oddać się pracy nad sobą.

Niepodobna nawet przewidzieć wszystkich kategorii ludzi, którzy dążyć będą do biblioteki publicznej, niepodobna wyliczyć wszystkich wyłaniających się z życia potrzeb jakie biblioteka zaspokoić potrafi. Wpływ jej będzie doniosły, acz nieuchwytny i nie dający się w cyfry ująć. Kregi wpływu tego rozchodzić się będą w coraz szerszych sferach społeczeństwa, coraz dalej, coraz głębiej. Jak wielka potrzeba czytelnictwa istnieje u nas, dowodem tego dziesiątki tysięcy czytelników ze wszystkich sfer społeczeństwa w warszawskich czytelniach bezpłatnych, w czytelni naukowej, i. t. p. nielicznych „przysłuchach” raczej, niż instytucjach dla szerzenia wiedzy.

Stałe niezaspokajanie wzmagających się pod naciskiem rozwoju społecznego naszych potrzeb umysłowych wywołuje chroniczne w życiu narodowym deficyty, które gromadząc się, grożą nam obniżeniem naszego życia kulturalnego.

Może ktoś powie, że mamy potrzeby pilniejsze od bibliotek, otóż śmiemy twierdzić, że dobra publiczna biblioteka, należy już dzisiaj u nas do potrzeb najpilniejszych, które winny być zaspokojone niezależnie od innych, i równolegle z nimi, jeśli organizm społeczny ma się rozwijać prawidłowo.

Ale mógłby kto zarzucić, że nie wspomnieliśmy ani jednym słowem o istniejących w Warszawie poważnych księgozbiorach Krasin-
skich, Zamoyskich, biblioteki Uniwersteckiej, innych korporacyjnych bibliotek, jak przy towarzystwie popierania przemysłu, u subje-
któw handlowych, w Towarzystwie higienicznem, lekarskiem, w pałacu sztuki, w Synagodze i innych, wreszcie o upa-

dających dziś czytelniam bezpłatnych. Nie chcemy bynajmniej obniżać pożytku tych księgozbiorów, lecz żaden z nich nie spełnia zadania biblioteki publicznej, w dzisiejszem pojmowaniu, otwartej w ciągu całego dnia i zastosowanej do rozmaitego rodzaju i poziomowi potrzeb umysłowych.

Wielkie biblioteki prywatne mogą być zbiorami bardzo cennych rzeczy, ale nie mogą zaspakajać potrzeby czytania wśród ogółu.

Biblioteka Uniwerstecka służy przede wszystkim dla profesorów uniwersytetu, nie są w niej uwzględniane potrzeby społeczeństwa, dzieła nie są nabywane w należytej ilości egzemplarzy, sale czytelniane zamknięte są w godzinach poobiednich i wieczornych, wydanie książek do domu wymaga wysokiej kaucyi i uciążliwych formalności, książki nowe pozostają stale w ręku profesorów, nie mówiąc już o pozostawiającej wiele do życzenia administracyi, na którą społeczeństwo żadnego wpływu mieć nie może. Całe działy wiedzy nie są uwzględniane zupełnie, np. technika, geografia rolnictwo i t. p. Nie ma zupełnie biblioteki informacyjnej, gdyż za takową nie można uważać obecność paru encyklopedyi i słowników. Co zaś do bibliotek korporacyjnych, te zwykle są bardzo ubogie i uwzględniają przeważnie dzieła z danego fachu, lub literaturę piękną.

Książek źródłowych w językach obcych, [jak np. wydawnictw amerykańskiej fundacyi Smitszońskiej], pism fachowych w Warszawie nie znaleźć ani za lekarstwo. Niema u nas zdaje się ani jednego kompletnego egzemplarza słynnej w świecie Encyklopedyi Brytańskiej. U paru zaledwie osób znaleźć można cenną encyklopedyę nauk prawno-politycznych, pod tytułem: Wörterbuch der Staatswissenschaften, i to w starym wydaniu. Przykładów mnożyć moglibyśmy bez końca, każdy je zresztą dopowie, kto tylko zagłębiał się w jakiegokolwiek dziedzinie wiedzy teoretycznej lub stosowanej, kto strawił nieprodukcyjnie masę czasu w pogoni

za tym lub innym dziełem, które tylko u „amatorów” przypadkowo znaleźć można by to, kto wreszcie dla opracowania jednej książki, [dla napisania jednego artykułu nawet] sprowadzać musiał całą bibliotekę dzieł odpowiednich.

Poprzestając na tych uwagach, zwróćmy się do pytania jak tej rosnącej wciąż potrzebie czytania zaradzić? Wiadomo jest, że biblioteka publiczna „dochodów w znaczeniu handlowem” nie daje opłaty abonentów zazwyczaj nie są w stanie pokryć kosztów administracyi, wydatków na zakup dzieł nowych, na prenumeratę pism, na oprawę i t. d. nie mówiąc już o takim nakładzie, jak wybudowanie gmachu i należyte jego wewnętrzne urządzenie. Jest to więc przedsięwzięcie wymagające ofiary kilkuset tysięcy rubli, z których lwia część poszłaby na wybudowanie oddzielnego gmachu i skompletowanie księgozbioru, mniejsza zaś część stanowiłaby fundusz, od którego odsetki szłyby na utrzymanie biblioteki.

Biblioteka publiczna w Warszawie musiałaby zjednoczyć w sobie dokładne zbiory dzieł z różnych dziedzin wiedzy w różnych językach, zbiór klasyków literatury pięknej, czytelnię pism naukowych, czytelnię dzienników, księgozbiór podstawowych dzieł jakoto encyklopedye, atlasów geograficznych, i statystycznych, słowników e t c. [dzieł takich jest do 5000 w języku polskim i kilku obcych].

Co się tyczy książek polskich, biblioteka musiałaby mieć możliwe wszystkie książki polskie, i pisma peryodyczne bez różnicy treści i kierunku, t. j. być inwentarzem kompletnym naszej produkcyi literackiej bez względu na jej wartość. W bibliotece winny by z czasem znajdować się książki i druki polskie, poczynając od senników, a kończąc na wydawnictwach Akademii Umiejętności. Z obcych zaś wybitniejsze rzeczy w kilku przy=
X|

Liczba tytułów wszystkich druków polskich wydanych w XIX wieku wynosi podług tablicy statystycznej Rutkowskiego i „Przewodnika Bibliograficznego” Wisłockiego około 100.000.

najmniej językach: francuskim, niemieckim, angielskim, włoskim, czeskim, rosyjskim i t d. Przytem biblioteka musiałaby być otwartą dla wszystkich bez żadnych ograniczeń i wyróżnień od godziny 9tej rano, do godziny II wieczór, za drobną tylko opłatą przy wejściu. Potrzeby miejscowe pobudziły by zapewne do stworzenia w bibliotece nie jednej sekcji specjalnej, jak np. sekcji dzieł, dotyczących stosunków ekonomicznych kraju krajoznawstwa w ogóle i t d. jak również do otworzenia oddziału bibliograficznego, w którym każdy czytelnik na zawołanie mógłby dostać wykaz dzieł zwłaszcza w języku polskim, traktujących o danej kwestyi, Gmach przyszłej biblioteki powinien być poważną monumentalną budowlą wzniesioną zdala od zgiełku najruchliwszych punktów, w odosobnieniu od innych budowli dla zabezpieczenia od pożarów.

Nie rozszerzając się zbytnio nad tą kwestyą, gdyż będzie to rzeczą specjalisty— architekta, pozwolimy sobie naszkicować wewnętrzne urządzenie, opierając się na istniejących wzorowych bibliotekach publicznych.

Parter najwłaściwiej byłoby przeznaczyć na skład główny książek, powszechnie zwany w bibliotekach europejskich „magazynem”. Osobną sekcję w tym magazynie powinna mieć wypożyczalnia książek do domów, łącząc się z nim bezpośrednio dla łatwiejszej obsługi czytelników. Na parterze również powinnyby znajdować się sala odczytowa [na 800 osób] a przy niej dwa pokoje dla prelegenta i dla przygotowania doświadczeń, dalej szatnia, pokój do palenia, jedyne miejsce w gmachu, gdzie wolno byłoby palić, oraz ustępy, na parterze wreszcie znaleźć się powinno parę pokoi na t. zw. sekretaryat i ekspedycję, dokąd przybywają posyłki, książki i listy i po rozsegregowaniu odchodzą do dalszych pomieszczeń bibliotecznych.

Pierwsze piętro z natury rzeczy służyłoby dla sal czyteln-

nianych związanych z niemi pomieszczeń. Sala główna na 200 osób obok niej zaś mniejsze, z przeznaczeniem a| na czytelnię pism peryodycznych |miesięczniki naukowe, kwartalniki, tygodniki i t d.| b| na czytelnię dzienników, c| na podręczną bibliotekę dzieł podstawowych, informacyjnych, jako to: słowników, encyklopedyi atlasów i t d. |t zw. reference library, po niemiecku Nachschlagebibliothek.| d| na czytelnię dzieciinną, e| na czytelnię rzadkich druków i rękopisów nie wydawanych do domu, f| na wystawę nowości g| na pokój dla katalogu h| na kancelaryę głównego bibliotekarza, i| na instytut bibliograficzny.

Niektóre z tych pomieszczeń, mogłyby znajdować się na drugim piętrze gdzie też należałoby urządzić i mieszkania dla głównego bibliotekarza i jego pomocników.

Byłoby pożądanem, aby wejście do wypożyczalni książek było zupełnie oddzielne od wejścia głównego, prowadzącego do sal czytelnianych. Przez wejście główne żadne książki nie powinny być przenoszone przez czytelników. Wypożyczalnia powinna mieć osobne wejście przy magozyinie książek.

Całość projektu musiałaby być tak obmyślana, aby przy rozroście instytucyi budynek mógł być swobodnie powiększany według planu, z góry ułożonego, co będzie nieuniknionem w tak wielkiem ognisku, jak Warszawa. Przy obliczaniu rozmiarów gmachu należałoby określić zasobność biblioteki na 500 tysięcy tomów, z których 100 tysięcy dla wypożyczalni i 400 tysięcy |w liczbie tej 100,000 polskich| dla samej biblioteki.

We wszystkich sferach społeczeństwa istnieje gorące odczucie potrzeby biblioteki. Projekt przyjęto by prawdopodobnie z entuzjazmem, a imiona pierwszych ofiarodawców, zapisałyby się złotemi głoskami w historii naszego cywilizacyjnego rozwoju. Prasa popierała by tak ważną dla kraju instytucję, ze wszystkich stron posypały by się datki, zapisy testamentowe, ofiary w książkach od osób prywatnych, od księgarzy, wydawców, autorów,

redakcyi pism peryodycznych; Warszawa ozdobiłaby swe mury w krótkim czasie jednym z najwspanialszych i najtrwalszych pomników samopomocy społecznej, na jaką zdobyć się powinniśmy.

Potrzeba biblioteki publicznej staje się jeszcze widoczniejszą, jeśli się zważy, że Warszawa posiada już takie instytucye, jak Filharmonija i Pałac Sztuki. Instytucye te są bezprzecznie też potrzebne lecz zaspakajają one że tak powiem, subtelniejsze pragnienia społeczeństwa, biblioteka zaś przeznaczoną jest dla zaspokojenia potrzeb podstawowych, koniecznych dla rozwoju, dla życia społecznego, korzystać z niej będą nie wybrani lecz wszyscy.

Krótko mówiąc mamy w naszym obecnym dorobku, rzeczy wykwintniejsze, brak zaś nam najkonieczniejszej.

Społeczeństwo powinno ją stworzyć'''

Towarzystwo Kursów Naukowych

8157/57 177
TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH

W WARSZAWIE.

Warszawa w grudniu 1905 r.

*Założyciele Towarzystwa Kursów nau-
kowych w Warszawie mają zaszczyt zaprosić
W. Pana..... na pierwsze Zebranie ogólne,
mające odbyć się we czwartek, dnia 28 grudnia
r. b., o godzinie 8-ej wieczorem, w gmachu Stó-
warzyszenia Techników (Włodzimierska 5).*

W imieniu Założycieli

S. Wicks

W. Pan.....

W. Smoleński

ANTONI OSUCHOWSKI

Warszawa, Senatorska 8.

179
Warszawa, d. 13 czerwieca 1906 roku.

198/51

Szanowny Panie!

Z polecenia Zarządu Towarzystwa
Kursów Naukowych, mam zaszczyt uprzej-
mie prosić Szanownego Pana o łaskawe przy-
bycie na zebranie, odbyć się mające w d. 17 b.m.
o g. 12 w południe w sali № 4 w gmachu Sto-
warzyszenia Techników (Włodzimierska 5)
w celu zorganizowania wykładów z dziedziny
 nauk historycznych, filozoficzno-filoso-
ficznych i społecznych, oraz wyboru w tym celu
komisji.

Z wyrazami pozdrowienia i szacunkiem

Antoni Osuchowski

Wielmożny Pan Profesor
Władysław Smoleński
Kościelna 24
w/l.

Towarzystwo Bankowe Płockie

59

8/11/51

BIBLIOTEKA ORD. HR. KRASIŃSKICH

KRAKOWSKIE PRZEDM. 5

WARSZAWA.

15. XII. 907

Szanowny Panie Profesore!

Jako gospodarz lokalu mam zaszczyt za-
prosić Szanownego Pana na posiedze-
nie w sprawie wykładu historycznych
urzędzanych przez Towarzystwo Naukowe
naukowych.

Posiedzenie odbyć się w najbliższym tygodniu
tj. 17. b. m. o godz. 12 w poł. w Bibliotece
ord. hr. Krasińskich.

Łączę wyrazić mego prawdziwego i szczerego
mego pozdrowienie

z poważaniem

Stenista Petyjczuk.

K312212.27 AM 000-281611316

K312212.27 AM 000-281611316

59

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

WYŻSZYCH KURSÓW NAUKOWYCH.

Instytut Pedagogiczny.

343/51

183
Warszawa, d. 7 I 1916r.
ul. Kaliksta № 8.
Telefon 201-66.

Szanowny Panie Profesorze!

Wykłady na Kursach Wzrastających
dla nauczycieli szkół początkowych zaczynamy
w poniedziałek dn. 9 I na razie na Mokotow-
skiej w gmachu szkoły Mawelberga i Potwanda.

Z prawdziwym szacunkiem

S. Stolep.

Wm. P. Prof. Wł. Smoleński

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

ZARZĄD.

184
Warszawa, d. 6 listopada 1916 r.
ul. Kaliksta № 8.

393/41

Szanowny Panie
Profesore

Donoszę uprzejmie, iż dziś na Kur-
sach Naukowych wykładów nie będzie.

Z poważaniem
Inspektor.

Bolesław Pruszyński

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

ZARZĄD.

Warszawa, d. 28 listopada 1916 r.
ul. Śniadeckich № 8.

433/51

Szanowny Panie
Profesore

Donoszę szanownie, że jutro, dnia
29 bież. mies., wykładów nie będzie.

Z poważaniem

Bohumir

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

WYŻSZYCH KURSÓW NAUKOWYCH.

Warszawa, d. 1. grudnia 191 r.
ul. Kaliksta № 8.
Telefon 201-66.

443/57

Szanowny Panie Profesorze!

Wskutek ciągłych reklamacji Studentów Instytutu Pedagogicznego na Kursov Uniwersyteckich, i t. p. powołanie było tylko okazem wykładu, lub też skrótem, i nie wolno jest mi najuprzejmie prosić Szanownego Pana Profesora o imienne zaniechanie Instytutu Pedagogicznego, aby jednak zawiadomić mnie dość wcześnie za pośrednictwem Kancelarii o zamiarze opuszczenia wykładu, bym mógł osobicie w miarę możliwości zajęć jego godzinę, aby uniknąć choć w ten sposób czegoś, a nieestetycznego, i t. p. pretensji Studentów.

Z prawdziwym szacunkiem

Dyrektor Instytutu Pedagogicznego
N. Stankiewicz

Ref. 111

1916 r.

467/51

Shirley Lane
Exeter

So power & truth & suffering, I am
 distinct, yet I am one, I am
 mine & all mine. -

Spisok a prečítaním obli 187.50, ktoro to
suma zľada uz a gotovki u chetia na
zlaty uaušauke (ob. 10). -

Упрение против Коммуны Сан-про-
фито о предоставлении на обл. 187.50
и выдаче ссуды, а также о предоставлении
на обл. 22.50 - для покупки земли в бан-
ке с отсрочкой.

Будь самым счастливым

Bar. Koberger.

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

ZARZĄD.

Warszawa, d. 20 stycznia 1917 r.
ul. Śniadeckich № 8.

Szanowny Panie
Profesore

Donoszę uprzejmie Szanownemu
Panu, że na zarządzie postanowienia Senatu
Akademickiego T. K. N. w poniedziałek dnia
22 b. m. na wszystkich wydziałach naszej
instytucji wykłady odbywać się nie będą.
Z poważaniem
Bolesław Winiarski

T. K. N.

Warszawa, d. 28. IV 1917 r.
ul. Śniadeckich 8.TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.DYREKTOR
Instytutu Pedagogicznego.

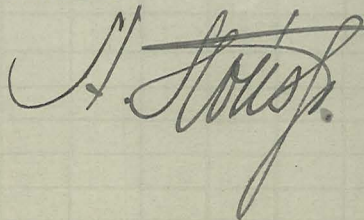
Szanowny Panie Profesorze,

powołując się na rozmowę z Szanownym Panem,
proszę uprzejmie o łaskawe zarezerwowanie dla
Instytutu Pedagogicznego na rok akad. 1917/18
trzech godzin tygodniowo w semestrze zimowym
na wykład pod tyt.

Polska w okresie reform XVIII wieku.
(dla słuchaczy VII semestru grupy historycznej)

Honorarium wynosić będzie mar. 150 (sto
pięćdziesiąt) semestralnie za jedną godzinę tygo
dniową i połowę czesnego od słuchaczy, zapisan
ych na ten przedmiot oddzielnie.

Z prawdziwym szacunkiem

Wny P. Prof. Władysław Smoleński.

Proszę o wybaczenie za niewłaściwą formę papieru: powoduje mną oszczędność.

T. K. N.

Warszawa, d. 191 r.
ul. Śniadeckich 8.TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.

INSPEKTOR.

654/51

P. P.

Mam zaszczyt zakończyć, że na zasadzie postanowienia Zarządu i Senatu naszej instytucji, powyższego na posiedzeniu w dniu dzisiejszym wykładu na wszystkich wydziałach T.K.N. winno być wrócone we wtorek, dnia 19 Maja r.b.

z poważaniem

Bolesław

Wykłady zakończone zostają
31 Maja, proszę o wrócenie
maga na ogólnym zjazdzie
jsz na 30 i 31

T. K. N.

—
TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.

—
DYREKTOR
Instytutu Pedagogicznego.

675/57 2. Czerwca 1911 r.
Warszawa, d.....
ul. Śniadeckich 8.

Szanowny Panie
Profesore

Proszę najuprzejmiej A. Pana
Profesora o łaskawe niewłóczenie na-
destanie do Szancelarzi Kursów ogło-
szenia o terminach przedmiotowych
kolokwjiów względnie egzaminów dla
studentów Instytutu Pedagogicznego
i Kursów Uzupełniających dla wywie-
szenia na tablicy w lokalu Kursów przy
ul. Mokotowskiej 46, gdzie co ponie-
odbydą się kolokwja i egzaminy.

Z poważaniem

H. Stokfi.

T. K. N.

==
TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.

—
INSPEKTOR.

687/51
Warszawa, d. 13 Czerwca 1917 r.
ul. Śniadeckich 8.

192

odp. 17 czerwca 1917.

Szanowny Panie

Profesorze

Uprzejmie proszę Szanownego Pana o łaskawe nadesłanie do Kancelarji listy egzaminacyjnej słuchaczy Kursów Uzupełniających

193

Warszawa, d. 2. X. 1917 r.
ul. Śniadeckich 8.

T. K. N.

TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.

DYREKTOR

Instytutu Pedagogicznego.

771/51

Szanowny Panie
Profesore,

proszę uprzejmie o wyznaczenie terminu egzaminów porównawczych i przedmiotów wykładanych przez Szanownego Pana w Instytucie Pedagogicznym i na Kursach Uzupełniających i zakomunikowanie o tym Kancelarji dlaawiadomienia słuchaczy Instytutu Pedagogicznego.

Z szacunkiem.

Dyrektor Instytut. Pedag.

H. Hołst.

Proszę o wybaczenie za niewłaściwą formę papieru: powoduje mną oszczędność.

Warszawa, d. 2. X. 1917 r.
ul. Śniadeckich 8.

T. K. N.

TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH.

DYREKTOR

Instytutu Pedagogicznego.

771/51

Kanoniczny Panie
Profesore,

proszę uprzejmie o wyznaczenie terminu egzaminów porokowych i przedmiotów wykładowych przez Kanonicznego Pana w Instytucie Pedagogicznym i na Kursach Uzupełniających i zakomunikowanie o tym Kancelarii dlaawiadomienia słuchaczy Instytutu Pedagogicznego.

Z szacunkiem.

Dyrektor Instytut. Pedag.

H. Hołysto

Wielmożny Pan,

W. Smolenki

Kasa 26

3005

T. K. N.

TOWARZYSTWO

Kursów Naukowych

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

WYŻSZYCH KURSÓW NAUKOWYCH.

Warszawa, d. 22. października 1914 r.
ul. Śniadeckich № 8.
Telefon 201-66.

P. P.

Szanowny Panie Kolego!

Upraszam najuprzejmiej o Farkawę

- 1) nadesłanie listy książek, polecających przez szanownego Pana swoim studentom, w celu nabycia ich dla Biblioteki Wydziału, o ile ich nie posiada,
- 2) ofiarowanie Biblioteczce Wydziału egzemplarzy swych prac drukowanych, o ile Biblioteka jeszcze ich nie posiada.

Nadmieniam, że Biblioteka, mieżąca się w korytarzu w lokalu przy ul. Śniadeckich 8, jest otwarta w pon., wtorek, środ., czwart. i soboty 6-8 godz., a w piątki 11-1 godz.

Z poważaniem

J. Halpern

Przewidn. Kom. Bibliotek

Waa & K

W. Jankowski

W. Jankowski

Fadous Korzon

uprzejmie zaprasza Krzewow-
nego Pawa we wtorek dn. 4go
wrzesnia ^(9.45.1) o godzinie 8ej wiecz-
nem do uczestniczenia swego na
masadę w sprawie Kursów Nauko-
wych dr. iatki humanistycznej
Wrazie nie uowności przybycia
uprasza o nadesłanie wykazu
dni i godzin popołudniowych
(4-9) uowliwych do wyruce-
nia na wyklad przez niego
zapowiedziany.

59

TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH

Warszawa, d. 191 r.
Kalksta Nr. 8. Telefon 201.66.

335/51

Mam zaszczyt uprzejmie prosić
WPana o łaskawe przybycie w dniu
3 października r. b. (we środę)
do lokalu Towarzystwa Kursów Na-
ukowych o g. 8^y na posiedzenie
Red. pedagogicznego Kurso- wiczek
Przedmiotem obrad będzie:

- 1) Porozumienie w Któw
- 2) Roklety jada
- 3) Sprawy skargi

H. Stankiewicz
Z powrotem
Aniela Szczęsna
Sekretarka Zarządu Pedagogicznego

WPan Władysław Smoleński

TOWARZYSTWO
KURSÓW NAUKOWYCH

Warszawa, d. 191 r.
Katiksta Nr. 8. Telefon 201-66.

351/51

Mam zaszczyt uprzejmie prosić
WPana o łaskawe przybycie w dniu
28 października r. b. (w *sobotę*)
do lokalu Towarzystwa Kursów Nau-
kowych o g. *8¹⁵ wieczna* na posiedzenie.
Rady pedagogicznej Kursów uzupełniających
Przedmiotem obrad będzie:

*Sprawa utworzenia Oddziału równoległego
Kursów uzupełniających*

Z poważaniem
Antela Pryczkwa
Sekretarka Instytutu Pedagogicznego

WPan

T. K. N.

481/51

Towarzystwo Kursów Naukowych
w Warszawie.

KURSA UZUPEŁNIAJĄCE

dla nauczycieli i nauczycielek szkół początkowych m. st. Warszawy

Rok 1916/17.

	Ponie- dzialek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
G R U P A I.						
1. Język polski, p. <i>St. Słoński</i>	—	—	6—7	—	—	6—8
2. Historia Polski, p. <i>W. Smoleński</i>	7—8	—	7—8	—	—	—
3. Geografia Polski, p. <i>B. Rydzewski</i>	6—7	7—8	—	—	—	—
4. Metodyka naucz. początkowego, p. <i>A. Szycówna</i> .	—	—	—	6—8	—	—
5. Logika, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	6—7	—	—	—	—
6. Psychologia, p. <i>J. Segal</i>	—	—	—	—	6—8	—
G R U P A II.						
<i>Wykłady rozpoczęte 7 listopada 1916</i>						
1. Język polski, p. <i>St. Słoński</i>	8—9	7—8	—	—	—	8—9
2. Historia Polski, p. <i>W. Smoleński</i>	6—7	—	—	7—8	—	—
3. Geografia Polski, p. <i>B. Rydzewski</i>	—	8—9	—	—	8—9	—
4. Metod. naucz. początkowego, p. <i>W. Borowski</i> .	—	—	—	—	—	6—8
5. Logika, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	—	—	7—8	—
6. Psychologia, p. <i>J. Segal</i>	7—8	—	—	8—9	—	—

Informacje i zapisy w kancelarii Zarządu Towarzystwa Kursów Naukowych przy ul. Śniadeckiego N-r 8 (d. Kaliksta). Opłata za całokształt jednej grupy rb. 4 rocznie. Wykłady w gmachu szkoły technicznej przy ul. Moko-towskiej N-r 6.

T. K. N.

TOWARZYSTWO KURSÓW NAUKOWYCH W WARSZAWIE.

Wolna Wszechnica Polska

KURSY UZUPEŁNIAJĄCE

dla nauczycieli i nauczycielek szkół początkowych m. st. Warszawy

Rok 1917/18.

	Ponie- dzialek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
K U R S I.						
*1. Język polski, p. <i>St. Saski</i>	—	—	—	7—8	6—7	6—7
*2. Historia Polski, p. <i>W. Smoleński</i>	6—7	—	6—7	—	—	—
*3. Geografia Polski, p. <i>B. Rydzewski</i>	7—8	—	—	—	—	7—8
*4. Metodyka naucz. początkowego, p. <i>A. Szycówna</i>	—	6—8	—	—	—	—
*5. Logika, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	—	6—7	—	—
*6. Psychologia, p. <i>J. Segal</i>	—	—	7—8	—	7—8	—
K U R S II.						
A. Grupa naucz. języka polskiego.						
1. Pedagogika i dydaktyka, p. <i>W. M. Borowski</i>	—	6—8	—	—	—	—
*2. Hygiena szkolna, p. <i>M. Stefanowska</i>	—	—	6—8	—	—	—
3. Język polski z metodyką jęz. polsk., p. <i>S. Szober</i>	6—7	—	—	8—9	6—7	7—8
4. Historia Polski wraz z metodyką hist., p. <i>N. Gąsiorowska</i>	—	—	—	—	7—8	6—7
B. Grupa naucz. arytmetyki.						
1. Pedagogika i dydaktyka, p. <i>W. M. Borowski</i>	—	6—8	—	—	—	—
*2. Hygiena szkolna, p. <i>M. Stefanowska</i>	—	—	6—8	—	—	—
3. Matematyka, p. <i>H. Lombardo</i>	—	—	—	6—8	—	—
4. Fizyka, p. <i>J. Chełmiński</i>	—	—	—	—	6—8	—
C. Grupa naucz. przyrody.						
1. Pedagogika i dydaktyka, p. <i>W. M. Borowski</i>	—	6—8	—	—	—	—
*2. Hygiena szkolna, p. <i>M. Stefanowska</i>	—	—	6—8	—	—	—
3. Przyrodoznawstwo, p. <i>J. Dobek</i>	—	—	—	6—8	—	6—8
4. Fizyka, p. <i>J. Chełmiński</i>	—	—	—	—	6—8	—
D. Grupa naucz. geografii.						
1. Pedagogika i dydaktyka, p. <i>W. M. Borowski</i>	—	6—8	—	—	—	—
*2. Hygiena szkolna, p. <i>M. Stefanowska</i>	—	—	6—8	—	—	—
3. Geografia powszechna i metodyka geografii, p. <i>A. Sujkowski</i>	6—8	—	—	6—8	—	—
4. Geografia Polski, p. <i>A. Sujkowski</i>	—	—	—	—	6—8	—

Wykłady oznaczone gwiazdką odbywać się będą w szkole technicznej im. Wawelberga i Rotwanda przy ul. Mokotowskiej № 6,—wykłady fizyki w szkole miejskiej przy ul. Hożej № 27—wszystkie pozostałe w gimnazjum im. Staszica przy ul. Polnej № 60,—wprost wejścia do głównego pawilonu Politechniki.

Zapisy w kancelarii Wolnej Wszechnicy Polskiej przy ul. Śniadeckich (d. Kaliksta) № 8 w godzinach od 10-ej do 2-ej i od 5-ej do 7-ej.

Rozpoczęcie wykładów 20 października 1917 r.

207
480/57
T. K. N.

Towarzystwo Kursów Naukowych

W WARSZAWIE

ul. Kaliksta Nr. 8,

KURSY UZUPEŁNIAJĄCE DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ POCZĄTKOWYCH

zorganizowane przez

INSTYTUT PEDAGOGICZNY WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO
WYŻSZYCH KURSÓW NAUKOWYCH.

Podniesienie szkoły polskiej zależy przede wszystkim od przygotowania dla niej odpowiednich pracowników. Zanim jednak seminarja polskie, kursy pedagogiczne i powołany przed rokiem do życia Instytut pedagogiczny zdołają przygotować zastęp nauczycieli, wykształconych dostatecznie zarówno pod względem ogólnym, jak zawodowym, pragniemy przyjść z pomocą nauczycielom, którzy dziś już pracują w szkołach, a wychowani w innych warunkach — w gimnazjach lub seminarjach rosyjskich, sami najsilniej odczuwają te braki, które nie pozwalają im pełnić swych obowiązków tak, jak tego dobro szkoły polskiej wymaga, tak, jakby pełnić je należało, aby szkołę tę postawić na poziomie współczesnego postępu pedagogiki. Dla takich nauczycieli przeznaczają się kursy dopełniające. Licząc się z warunkami ich pracy, nie chcieliśmy obarczać ich zbyt wielką ilością godzin i przedmiotów wykładowych; chcąc zaś dać wiedzę gruntowną nie powierzchowną, woleliśmy raczej ograniczyć się do kilku rzeczy podstawowych, niż brać treść z rozmaitych dziedzin, nie dając słuchaczowi możliwości zgłębienia żadnej.

Kurs nasz obejmuje 2 lata. Pierwszy rok jest obowiązujący dla wszystkich uczestników, w drugim nauczyciele są podzieleni według wybranych przez siebie specjalności i każda grupa ma program nieco inny, choć przedmioty zasadnicze są dla wszystkich wspólne. Na pierwszy rok wybraliśmy następujące przedmioty: język polski, historję i geografję Polski ze względu na to, że znajomość rzeczy polskich powinna stanowić główne tło nauki w szkole polskiej, a zwłaszcza w szkole elementarnej, w szkole powszechnej t. j. dającej podstawy wykształcenia wszystkim przyszłym obywatelom kraju; ponieważ zaś skutkiem niepomysłnych warunków politycznych te przedmioty były najbardziej zaniedbane w wykształceniu dzisiejszych nauczycieli, więc w tej dziedzinie ich wykształcenie należy przede wszystkim dopełnić. Inną grupę przedmiotów w tym roku I-m stanowią: psychologja, logika i metodyka nauczania elementarnego. Psychologję, jako naukę podstawową dla pedagogiki i logikę, ze względu na jej związek

z dydaktyką, dajemy na początek, aby słuchacze znaleźli tu dostateczne umotywowanie poszczególnych zasad wychowania i nauczania, które staną się przedmiotem wykładu w roku następnym. W metodyce nauczania elementarnego uwzględniamy głównie metody nauczania na stopniu najniższym t. j. naukę o rzeczach, czytanie i pisanie, rachunki, oraz wszelkie zajęcia dzieci w pierwszym i drugim roku nauki szkolnej (oddział wstępny). Tę pierwszą naukę bowiem uważamy za fundament, na którym się opiera cała dalsza praca w szkole, tymczasem w praktyce nauka początków bywa często traktowana po macoszemu z krzywdą dla dalszego rozwoju i postępu uczniów, a nawet wśród nauczycieli rozpowszechnia się bardzo błędne a szkodliwe mniemanie, jakoby zajmowanie się dziećmi najmłodszymi było rzeczą poniżającą dla człowieka wyżej wykształconego. Chcielibyśmy wbrew tym poglądom z metodami pierwszego nauczania zaznajomić ogół nauczycielstwa i z pośród niego wytworzyć też zastęp dzielnych nauczycieli, którzy nie z musu, lecz z zamiłowania temu zadaniu się poświęcą. Ponieważ zaś na najniższym stopniu obowiązuje koncentracja nauczania i zbytńia specjalizacja jest nawet szkodliwą, wiadomości tych nie możemy włączyć do metodyk specjalnych, lecz musimy je traktować razem, aby dać pojęcie o całokształcie nauki początkowej.

W roku drugim każdy z uczestników wybiera sobie jedną z czterech specjalności: A) Język polski i historję, B) Arytmetykę, C) Przyrodoznawstwo, D) Gieografję. Bez względu na specjalność wszyscy słuchają wykładów: pedagogiki z dydaktyką i higieny szkolnej, gdyż znajomość tych przedmiotów jest konieczną dla każdego nauczyciela. Oprócz tego nauczyciele z grupy A) mają wykłady: języka polskiego i literatury, historii, oraz metodyki języka polskiego i historii; nauczyciele grupy B) wykłady matematyki, fizyki i metodyki arytmetyki; nauczyciele grupy C) wykłady przyrodoznawstwa, fizyki i metodyki nauczania przyrodniczego; nauczyciele z grupy D) wykłady gieografji Polski, gieografji powszechnej i metodyki gieografji. Wykład każdej metodyki specjalnej pozostaje w ścisłym związku z wykładem samego przedmiotu, np. nauczyciel języka polskiego przy powtórzeniu i pogłębieniu kursu gramatyki daje wskazówki metodyczne, jak uczyć gramatyki w szkole, a nadto mówi o prowadzeniu ćwiczeń praktycznych w celu wyrobienia dobrego wymawiania, poprawnego mówienia, poprawnej pisowni i t. d. przy stylistyce i teorji prozy i poezji poświęca się pewną część wykładów na metodykę czytania z objaśnieniami i ćwiczeń stylistycznych, przy literaturze wskazuje się utwory, które należy czytać z uczniami wyższych klas szkoły elementarnej, podobnież przy arytmetyce wykładający daje wskazówki metodyczne co do nauczania arytmetyki w szkole i t. p.

Na większą część przedmiotów przeznaczono po 2 godziny, które następują po sobie: pierwsza z nich jest przeznaczona na wykład, druga zaś na konferencję, do której słuchacze są obowiązani się przygotować przez czytanie rzeczy wskazanych przez wykładającego w tygodniu poprzednim. Czytania te, konferencje i referaty piśmienne mają na celu pobudzić słuchaczy do pracy bardziej samodzielnej i przygotować do dalszego samokształcenia, które obowiązuje każdego nauczyciela nietylko w początkach jej praktyki, lecz przez całe życie.

PROGRAM

kursów uzupełniających dla nauczycieli szkół początkowych.

Rok I.	Rok II.			
	Nauczyciele języka polskiego. A.	Nauczyciele arytmetyki. B.	Nauczyciele przyrody. C.	Nauczyciele geografii. D.
1. Język polski i literatura (3 godz.).	1. Język polski (2 godz.).	1. Pedagogika i dydaktyka (2 godz.).	1. Pedagogika i dydaktyka (2 godz.).	1. Pedagogika i dydaktyka (2 godz.).
2. Psychologia (2 godz.).	2. Pedagogika i dydaktyka (2 godz.).	2. Higjena szkolna (2 g.).	2. Higjena szkolna (2 g.).	2. Higjena szkolna (2 g.).
3. Logika (1 godz.).	3. Higjena szkolna (2 g.).	3. Matematyka (arytmetyka, algebrą i geometrią) wraz z metodyką matematyki początkowej (4 godz.).	3. Przyrodoznawstwo (zoologia, botanika, mineralogia) wraz z metodyką przyrodoznawstwa (4 godz.).	3. Geografia powszechna (2 godz.).
4. Metodyka nauczania elementarnego (2 g.).	4. Metodyka języka polskiego (2 godz.).	4. Fizyka (2 g.).	4. Fizyka (2 g.).	4. Geografia Polski (2 g.).
5. Historia Polski (2 godz.).	5. Historia wraz z metodyką historii (2 g.).			5. Metodyka geografii (2 godz.).
6. Geografia Polski (2 godz.).				
Razem 12 godz. tygodn.	Razem 10 godz. tygodn.	Razem 10 godz. tygodn.	Razem 10 godz. tygodn.	Razem 10 godz. tygodn.

W roku akad. 1916/17 czynny będzie tylko kurs I. Oprócz powyżej wymienionych w roku bieżącym dokończone będą wykłady Historji Polski i Literatury Polskiej zorganizowane w roku zeszłym (1915/16) przez Wydział Oświecenia. Opłata za wykłady wynosi 4 rb. rocznie*).

Cykle wykładów.

Oprócz wymienionych wykładów całorocznych będą urządzone cykle, złożone z 6 — 12 wykładów, z których na początek są projektowane:

- Metodyka nauki rysunku.
- Wychowanie estetyczne.
- Współdzielczość (kooperatywy).
- Praca oświatowa pozaszkolna.
- Ustroje polityczne i społeczne państw współczesnych.

*) Zapisy przyjmuje Kancelaria T. K. N. przy ulicy Kaliksta № 8 w godzinach od 10 do 2 i od 5 do 7.

Geprüft und freigegeben durch die Kais. Deutsche Presseabteilung
Warschau den 2. 9. 1916. T. № 2519. Dr. № 144.

Druk Rubiechewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

76/51

T. K. N.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA.

Wydział Humanistyczny.

Spis i rozkład godzin wykładów w Kolegium i na Kursach specjalnych.

Rok akad. 1917/18.

Półrocze I.

Geprüft und auch für die Ausfuhr freigegeben.
den 25. 9. 1917. T. № 7374. Dr. № 379.

Drukarnia Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

KOLEGIUM HUMANISTYCZNE.

A). Układ według dni i godzin.

Rok I.

Poniedziałek.	10—11.	Historja cywilizacji, p. <i>L. Krzywicki</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
	12—1.	Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i> .
Wtorek.	9—10.	Historja cywilizacji, p. <i>L. Krzywicki</i> .
	10—11.	Ekonomja polityczna, (kurs niższy), p. <i>L. Krzywicki</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	12—1.	Historja starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i> .
	1—2.	Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i> .
Środa.	9—10.	Historja powszechna nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i> .
	10—11.	Nauka o państwie i prawo konstytucyjne, p. <i>F. Ochimowski</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
	12—1.	Psychologja, p. <i>J. Segal</i> .
	1—2.	Logika i teoria umiejętności, p. <i>W. M. Kozłowski</i> .
Czwartek.	9—10.	Historja starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i> .
	10—11.	Ekonomja polityczna, (kurs niższy), p. <i>L. Krzywicki</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	12—1.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
	1—2.	Wstęp do językoznawstwa, p. <i>St. Słoiński</i> .
Piątek.	10—11.	Nauka o państwie i prawo konstytucyjne, p. <i>F. Ochimowski</i> .
	11—12.	Stylistyka i poetyka polska, p. <i>L. Komarnicki</i> .
	12—1.	Wstęp do psychologji, p. <i>St. Orłowski</i> .
	1—2.	Psychologja, p. <i>J. Segal</i> .
Sobota.	9—10.	Historja powszechna nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i> .
	10—11.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	11—12.	Logika i teoria umiejętności, p. <i>W. M. Kozłowski</i> .
	12—1.	Logika nauk humanistycznych, p. <i>W. M. Kozłowski</i> .
	1—2.	Wstęp do językoznawstwa, p. <i>St. Słoiński</i> .

Rok II.

Poniedziałek.	9—10.	Nauka administracji państwowej, p. <i>F. Ochimowski</i> .
	10—11.	" " " "
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
	12—1.	Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i> .
Wtorek.	10—11.	Pedagogika, p. <i>A. Szycówna</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	12—1.	Historja starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i> .
	1—2.	Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i> .
Środa.	9—10	Historja powszechna nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i> .
	10—11	Ludoznawstwo polskie i w jego oświeceniu Polska przedhistoryczna, p. <i>L. Krzywicki</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
	12—1.	Historja filozofji, p. <i>W. M. Kozłowski</i> .
Czwartek.	9—10.	Historja starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i> .
	10—11.	Sztuka nowoczesna, p. <i>E. Niewiadomski</i> .
	11—12.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	12—1.	Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
Piątek.	9—10.	Pedagogika, p. <i>A. Szycówna</i> .
	10—11.	Ekonomja polityczna, (kurs wyższy), p. <i>L. Krzywicki</i> .
	11—12.	Seminarjum krytyczno-literackie, p. <i>Ign. Matuszewski</i> .
Sobota.	9—10.	Historja powszechna nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i> .
	10—11.	Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i> .
	11—12.	Sztuka nowoczesna, p. <i>E. Niewiadomski</i> .
	12—1.	Etyka, p. <i>I. Halpern</i> .
	1—2.	Historja filozofji, p. <i>W. M. Kozłowski</i> .

Łacina (nieobowiązkowo), p. *R. Szerekowski*, wtorek 6—7, piątek 5—7.

B). Układ według przedmiotów.

Rok I-szy.	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
Wstęp do językoznawstwa, p. <i>St. Słoński</i>	—	—	—	1—2	—	1—2
Stylistyka i poetyka polska, p. <i>L. Komarnicki</i>	—	—	—	—	11—12	—
Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>Br. Chlebowski</i>	—	11—12	—	11—12	—	10—11
Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	11—12	—	11—12	12—1	—	—
Historja starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i>	—	12—1	—	9—10	—	—
Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i>	12—1	1—2	—	—	—	—
Historja powszechna nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i>	—	—	9—10	—	—	9—10
Historja cywilizacji, p. <i>L. Krzywicki</i>	10—11	9—10	—	—	—	—
Ekonomia polityczna, (kurs niższy), p. <i>L. Krzywicki</i>	—	10—11	—	10—11	—	—
Nauka o państwie i prawo konstytucyjne, p. <i>F. Ochimowski</i>	—	—	10—11	—	10—11	—
Logika i teoria umiejętności, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	1—2	—	—	11—12
Logika nauk humanistycznych, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	—	—	—	12—1
Wstęp do psychologii, p. <i>St. Orłowski</i>	—	—	—	—	12—1	—
Psychologia, p. <i>J. Segat</i>	—	—	12—1	—	1—2	—
Łacina (nieobowiązkowo), p. <i>R. Szerękowski</i>	—	6—7	—	—	5—7	—
Rok II-gi.						
Kurs syntetyczny literatury polskiej XIX w., p. <i>B. Chlebowski</i>	—	11—12	—	11—12	—	10—11
Kurs syntetyczny literatury powszechnej, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	11—12	—	11—12	12—1	—	—
Seminarjum krytyczno-literackie, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	—	—	—	—	11—12	—
Historja starożytna, p. <i>S. Ehrenkreutz</i>	—	12—1	—	9—10	—	—
Dzieje Polski porozbiorowe, p. <i>H. Mościcki</i>	12—1	1—2	—	—	—	—
Historja powszechna, nowoczesna, p. <i>M. Handelsman</i>	—	—	9—10	—	—	9—10
Sztuka nowoczesna, p. <i>E. Niewiadomski</i>	—	—	—	10—11	—	11—12
Ludoznawstwo polskie i w jego oświeceniu Polska przedhistoryczna, p. <i>L. Krzywicki</i>	—	—	10—11	—	—	—
Nauka administracji państwowej, p. <i>F. Ochimowski</i>	9—11	—	—	—	—	—
Ekonomia polityczna (kurs wyższy), p. <i>L. Krzywicki</i>	—	—	—	—	10—11	—
Historja filozofji, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	12—1	—	—	1—2
Etyka, p. <i>Ign. Halpern</i>	—	—	—	—	—	12—1
Pedagogika, p. <i>A. Szycówna</i>	—	10—11	—	—	9—10	—
Łacina (nieobowiązkowo), p. <i>R. Szerękowski</i>	—	6—7	—	—	5—7	—

Wykłady odbywać się będą przy ul. Śniadeckich № 8.

KURSY SPECJALNE.

Dział I. Językoznawstwo i literatura.

	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
† Języki indoeuropejskie ze szczególnym uwzględnieniem języków słowiańskich (pólr.) p. <i>St. Szober</i>	5-6	—	—	7-8	—	—
† Gramatyka historyczna języka polskiego: głosownia i morfologia (pólr.), p. <i>St. Stoński</i>	—	—	6-7	—	6-7	6-7
† Seminarjum z języka polskiego, p. <i>St. Stoński</i>	—	—	—	5-6	—	5-6
***Najstarsze pomniki piśmiennictwa chrześcijańskiego, p. <i>Ign. Radliński</i>	—	—	—	—	6-7	—
*Goethe, żywot i dzieła, p. <i>J. Muszkowski</i>	—	—	—	—	5-6	—
† Klasycyzm i racjonalizm czasów Stanisławowskich i pierwszej ćwierci XIX w., (pólr.), p. <i>K. Wójcicki</i>	—	—	—	—	8-9	8-9
***Rozkwit poezji polskiej w w. XVI, p. <i>Br. Chlebowski</i>	—	—	6-7	—	—	—
*Słowacki w epoce mistycznej, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	—	—	—	—	8-9	—
*Wyspiański, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	—	—	—	8-9	—	—
*Kobieta w poezji, romansie i dramacie, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	8-9	—	—	—	—	—
***Cyprian Norwid na tle epoki, p. <i>H. Galle</i>	—	—	8-9	—	—	8-9
***Język francuski, kurs niższy, p. <i>K. Karwowski</i>	—	6-7	—	—	—	6-7
***" " kurs wyższy, p. <i>K. Karwowski</i>	—	6-7	—	—	—	7-8
***Język angielski, kurs niższy, p. <i>W. Kuszell</i>	8-9	—	8-9	—	8-9	—
***" " kurs średni, p. <i>E. Kennedy</i>	—	8-9	—	—	8-9	—
***" " kurs wyższy, p. <i>E. Kennedy</i>	8-9	—	—	8-9	—	—
***Język niemiecki, kurs niższy, p. <i>J. Ochimowska</i>	6-7	—	6-7	—	6-7	—
***" " kurs średni, p. <i>J. Ochimowska</i>	7-8	—	7-8	—	7-8	—
***Łacina, kurs niższy, p. <i>R. Szerękowski</i>	—	6-7	—	—	5-7	—
***" kurs wyższy, p. <i>M. Kłosowski</i>	5-6	—	5-6	—	—	5-6
***Stenografia, p. <i>F. K. Ożarowski</i>	—	—	6-7	—	—	—

Dział II. Nauki historyczne.

† Kultura grecko-rzymska, (pólr.), p. <i>R. Szerękowski</i>	7-8	—	—	8-9	—	—
† Europa w wieku oświecenia, (pólr.), p. <i>J. Bojański</i>	—	—	—	5-6	6-7	—
† Polska średniowieczna, (pólr.), p. <i>K. Tymieniecki</i>	—	7-8	—	—	—	7-8
† Polska w okresie reform XVIII wieku, (pólr.), p. <i>Wład. Smoleński</i>	7-8	7-8	7-8	—	—	—
***Historja gospodarcza Polski niepodległej, p. <i>Ign. Baranowski</i>	—	6-7	—	6-7	—	—
***Dzieje społeczne Polski, p. <i>St. Ehrenkreutz</i>	6-7	—	—	—	—	—
*Kultura polska w XVIII i XIX w., p. <i>L. Krzywicki</i>	—	7-8	—	—	7-8	—
***Wstęp do historji religji, p. <i>Ign. Radliński</i>	—	6-7	—	—	—	—

	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
*Historja sztuki starożytnej i średniowiecznej, p. <i>W. Trojanowski</i>	6-7	—	6-7	—	—	—
*Historja sztuki w epoce Odrodzenia, p. <i>W. Trojanowski</i>	—	6-7	—	6-7	—	—
*Historja sztuki europejskiej w XIX i XX w., p. <i>W. Trojanowski</i>	7-8	—	7-8	—	—	—
*Historja sztuki polskiej, p. <i>W. Trojanowski</i>	—	7-8	—	7-8	—	—
*Sztuka XIX wieku, p. <i>E. Niewiadomski</i>	—	8-9	—	—	7-8	—
**Historja muzyki, p. <i>J. Rosenzweig</i>	—	—	—	—	—	—
*Gieografia Polski, (pólr.), p. <i>St. Lencewicz</i>	5-6	—	—	—	—	—

Dział III. Nauki społeczne i prawne.

*Socjologia, p. <i>L. Krzywicki</i>	—	6-7	—	—	6-7	—
† Ekonomia polityczna, (pólr.), p. <i>L. Krzywicki</i>	—	—	7-8	7-8	—	8-9
**Statystyka Polski, p. <i>E. Grabowski</i>	—	7-8	—	—	7-8	—
**Statystyka teoretyczna, p. <i>K. Horowicz</i>	—	—	7-8	—	—	—
**O ubezpieczeniach i ich zadaniach społecznych, p. <i>K. Horowicz</i>	—	—	—	5-6	—	—
**Seminarjum statystyczne, p. p. <i>E. Grabowski</i> i <i>K. Horowicz</i>	7-9	—	—	—	—	—
† Prawoznawstwo, (pólr.), p. <i>F. Ochimowski</i>	—	5-6	—	5-6	5-6	—
**Rys zasad prawa karnego i procedury karnej, p. <i>E. St. Rappaport</i>	—	—	6-7	—	—	—
**Prawo cywilne, p. <i>A. Mogilnicki</i>	7-8	—	—	—	—	—
**Związki państwowe wobec prawa międzynarodowego, (pólr.), p. <i>J. Makowski</i>	—	5-6	—	—	—	—
**Historja polskiej literatury politycznej w okresie przed-rozbiorowym, p. <i>W. Maliniak</i>	—	7-8	—	—	—	—
*Choroby zakaźne z punktu widzenia społecznego i walka z nimi, p. <i>A. Sokolowski</i>	—	—	—	6-7	—	—

Dział IV. Nauki filozoficzne.

Filozofja.

**Wstęp do filozofji, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	6-7	—	—	6-7	—
**Propedeutyka i encyklopedia filozofji, p. <i>Ign. Halpern</i>	—	—	5-6	—	6-7	—
**Historja filozofji ludów pierwotnych, narodów wschodnich i Greków, p. <i>Ign. Halpern</i>	7-8	—	—	7-8	—	—
**Filozofja współczesna, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	7-8	—	—	—	—
**Kierunki filozofji idealistycznej, (pólr.), p. <i>B. Borstein</i>	—	7-8	—	—	6-7	—
**Teoria poznania w rozwoju filozofji, p. <i>Ign. Halpern</i>	—	7-8	—	—	7-8	—
**Seminarjum filozoficzne (Pojęcie socjologii Comte'a i jego rozwój w późn. kier. socjol.), (pólr.), p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	—	—	7-8	—
**Seminarjum filozoficzne (Filozofja Bergsona w związku z psych. Jamesa), p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	6-7	—	—	—
**Seminarjum filozoficzne (Czyt. i obj. Kanta Krytyki czystego rozumu), p. <i>Ign. Halpern</i>	—	—	6-8	—	—	—

	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
**Seminarjum filozoficzne (Czyt. i objaśn. Pragmatyzmu Jamesa), (pólr.), p. B. Bornstein	—	8—9	—	—	7—8	—
**Seminarjum filozoficzne (Czyt. i objaśn. Krytyki prakt. rozumu Kanta), p. B. Bornstein	6—7	—	—	—	—	—
*Wstęp do ogólnej nauki o życiu, p. R. Minkiewicz	—	—	—	6—7	6—7	—
Psychologia.						
**Psychologia, p. J. Segal	—	6—7	—	6—7	—	—
*Psychologia indywidualności, (pólr.), p. W. Radecki	7—8	—	—	7—8	—	—
*Ewolucja i twórczość a zjawiska psychiczne, p. W. Radecki	—	5—6	—	—	5—6	—
*Psychologia tłumy i społeczeństwa (pólr.), p. W. Radecki	—	—	—	—	—	6—7
*Prace z psychologii eksperymentalnej, p. W. Radecki, (po porozumieniu się z profesorem)	—	—	—	—	—	—
Estetyka						
**Estetyka, (pólr.), p. J. Segal	6—7	—	6—7	—	6—7	—
**Estetyka muzyczna, p. J. Rosenzweig	—	—	—	—	—	—
**Akustyka muzyczna, p. J. Rosenzweig	—	—	—	—	—	—
Pedagogika.						
† Psychologia dziecka, (pólr.), p. A. Szyćówna	—	—	6—7	—	—	5—6
† Historia pedagogiki ze szczeg. uwzględn. pedagog. w Polsce, (pólr.), p. Ign. Halpern	6—7	6—7	—	6—7	—	6—7
† Seminarjum z historii pedagogiki, (pólr.), p. Ig. Halpern	—	—	—	—	—	7—9
† Dzieci anormalne, (pólr.), p. E. Lublinerowa	—	5—6	—	—	5—6	—
† Lektura polska w szkole średniej (ćwiczenia praktyczne), p. J. Kleiner	—	—	—	—	5—7	—
† Metodyka historii, (pólr.), p. H. Mościcki	6—7	—	—	—	—	6—7
† Metodyka matematyki, (pólr.), p. St. Kwietniewski	—	7—8	—	—	7—8	—
† Metodyka nauk przyrodniczych, (pólr.), p. A. Dobrowolski	8—9	—	8—9	—	—	—
*Kurs ogólny księgoznawstwa, p. M. Rulikowski	—	—	8—9	—	—	8—9
*Zasady bibliotekoznawstwa, p. J. Muszkowski	5—6	—	—	—	—	—
*Zasady bibliografii, p. J. Muszkowski	—	—	5—6	—	—	—
**Dziennikarstwo, p. W. Kosiakiewicz	—	—	—	6—7	—	6—7
**Organizacja redakcyjna dziennika, p. St. A. Kempner	6—7	—	—	—	—	—

Kursy, przy których jest zaznaczone: (pólr.), są półroczne, pozostałe są roczne.

Kursy oznaczone *) odbywać się będą przy ul. Śniadeckich (Kaliksta) 8, oznaczone **) w Szkole im. Staszica przy ul. Polnej № 60 (wprost głównego pawilonu Politechniki), oznaczone †) w Szkole im. Wawelberga i Rotwanda przy ul. Mokotowskiej № 6 (za kościołem Zbawiciela).

Półroczce I trwa od 1 października do 31 stycznia, półroczce II od 1 lutego do 31 maja.

Czesne wynosi Mk. 14 rocznie lub Mk. 7 półrocznie za godzinę wykładu na tydzień. Prócz tego pobiera się Mk. 1 lub fen. 50 na rzecz Biblioteki i od słuchaczy rzeczywistych Mk. 3 na Kasę pomocy lekarskiej.

Informacji udzielają i zapisy przyjmują Dziekan i Sekretarz w ogłoszonych godzinach przyjęć, a opłaty przyjmuje Kancelaria przy ul. Śniadeckich № 8 w godz. 10—2 i 5—7.

Instrukcja dla słuchaczy i słuchaczek wydrukowana jest w Programie, który otrzymać można w Kancelarii.

T. K. N.

TOWARZYSTWO KURSÓW NAUKOWYCH

Rok 1917/18.

w Warszawie.

Półrocze I.

INSTYTUT PEDAGOGICZNY WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ

Wszystkie wykłady w Instytucie Pedagogicznym odbywają się w godzinach popołudniowych. Wykłady oznaczone gwiazdką odbywają się w gmachu szkoły technicznej im. *Wawelberga i Rotwanda* przy ul. Mokotowskiej N. 6, wszystkie inne prócz Psychologii w gimnazjum im. *Staszica* przy ul. Polnej N. 60, wprost głównego pawilonu politechniki. Wykłady psychologii odbywać się będą w pracowni psychologicznej w lokalu T. K. N. przy ul. Śniadeckich Nr. 8.

Roczna opłata za całokształty (Sem. I i II, S. III i IV, S. V i VI, S. VII i VIII) wynosi 160 marek, za oddzielne przedmioty marek 14, za godzinę tygodniowo *). Na oddzielne przedmioty wykładane na sem. I i III zapisy nie są przyjmowane.

Informacji udzielają w godzinach przyjęć: dyrektor Instytutu, prof. *St. Słoński*, wicedyrektor prof. *W. M. Borowski* i sekretarka prof. *A. Szycówna*.

Zapisy w kancelarii Zarządu T. K. N. przy ul. Śniadeckich N. 8, w godzinach od 10-ej do 2-ej, i od 5-ej do 7-ej.

Rok wykładowy rozpoczyna się 1 października i trwa do 31 maja.—Półrocze zimowe liczy się od 1 października do 31 stycznia, letnie zaś od 1 lutego do końca maja.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
Semestr I.						
*1. Wstęp do językoznawstwa, p. <i>St. Słoński</i>	—	—	5—6	6—7	5—6	—
*2. Literatura powszechna, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	—	8—9	8—9	—	—	8—9
*3. Literatura polska w XIX w., p. <i>K. Woycicki</i>	—	—	—	—	6—8	6—8
*4. Historia starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i>	6—7	6—7	6—7	—	—	—
*5. Psychologia, p. <i>J. Segal</i>	5—6	5—6	—	5—6	—	5—6
*6. Logika, cz. I, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	7—8	—	7—8	—	—	—
*7. Język francuski, p. <i>K. Karwowski</i>	8—9	—	—	8—9	—	—
8. Język niemiecki, p. <i>J. Ochimowska</i>	8—9	—	—	—	8—9	—
Semestr III.						
*1. Literatura powszechna, p. <i>Ign. Matuszewski</i>	—	8—9	8—9	—	—	8—9
*2. Historia Polski przedrozbiorowej, p. <i>H. Mościcki</i>	5—6	—	—	5—7	—	5—6
*3. Historia starożytna, p. <i>St. Ehrenkreutz</i>	6—7	6—7	6—7	—	—	—
*4. Historia filozofji, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	5—6	7—9	5—6	—
*5. Pedagogika, p. <i>A. Szycówna</i>	—	5—6	7—8	—	—	6—8
*6. Język francuski, p. <i>K. Karwowski</i>	8—9	—	—	8—9	—	—
7. Język niemiecki, p. <i>J. Ochimowska</i>	8—9	—	—	—	8—9	—

*) Prócz czesnego zapisujący się na całokształty (rzeczywiście słuchacze) opłacają 3 marki rocznie na pomoc lekarską, — wszyscy zaś, a zatem rzeczywiście i wolni placą na bibliotekę jednorazowo od 50 fen. do jednej marki.

Semestr V Grupy językowo-literackiej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Psychologia dziecka, p: <i>A. Szycówna</i>	—	—	6—7	—	—	5—6
*2. Historia pedagogiki, p. <i>Ign. Halpern</i>	6—7	6—7	—	6—7	—	6—7
*3. Klasycyzm i racjonalizm czasów Stanisławowskich i pierwszej ćwierci XIX w., p. <i>K. Woycicki</i>	—	—	—	—	8—9	8—9
*4. Lektura polska w szkole średniej, p. <i>J. Kleiner</i>	—	—	—	—	5—7	—
*5. Języki indoeuropejskie, p. <i>St. Szober</i>	5—6	—	—	7—8	—	—
*6. Łacina, p. <i>R. Szerękowski</i>	8—9	5—6	5—6	—	—	—

Semestr V Grupy historycznej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Psychologia dziecka, p. <i>A. Szycówna</i>	—	—	6—7	—	—	5—6
*2. Historia pedagogiki p. <i>Ign. Halpern</i>	6—7	6—7	—	6—7	—	6—7
*3. Polska średniowieczna, p. <i>K. Tymieniecki</i>	—	7—8	—	—	—	7—8
*4. Kultura grecko-rzymska, p. <i>R. Szerękowski</i>	7—8	—	—	8—9	—	—
*5. Ekonomia polityczna, p. <i>L. Krzywicki</i>	—	—	7—8	7—8	—	8—9
*6. Europa w wieku Oświecenia, p. <i>J. Bojasiński</i>	—	—	—	5—6	6—7	—
*7. Łacina, p. <i>R. Szerękowski</i>	8—9	5—6	5—6	—	—	—

Semestr V Grupy filozoficzno-pedagogicznej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Psychologia dziecka, p. <i>A. Szycówna</i>	—	—	6—7	—	—	5—6
*2. Historia pedagogiki, p. <i>Ign. Halpern</i>	6—7	6—7	—	6—7	—	6—7
3. Kierunki filozofii idealistycznej, p. <i>B. Bornstein</i>	—	7—8	—	—	6—7	—
4. Seminarjum filozoficzne (Czytanie i objaśnianie Pragmatyzmu James'a), p. <i>B. Bornstein</i>	—	8—9	—	—	7—8	—
5. Psychologia indywidualności, p. <i>W. Radecki</i>	7—8	—	—	7—8	—	—
*6. Język francuski, p. <i>K. Karwowski</i>	8—9	—	—	8—9	—	—
7. Język niemiecki, p. <i>J. Ochimowska</i>	8—9	—	—	—	8—9	—

Semestr VII Grupy językowo-literackiej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Gramatyka historyczna języka polskiego, p. <i>St. Słoński</i>	—	—	6—7	—	6—7	6—7
*2. Seminarjum z języka polskiego, p. <i>St. Słoński</i>	—	—	—	5—6	—	5—6
*3. Łacina, p. <i>R. Szerękowski</i>	8—9	5—6	5—6	—	—	—

Semestr VII Grupy historycznej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Polska w okresie reform XVIII w., p. <i>Wł. Smoleński</i>	7—8	7—8	7—8	—	—	—
*2. Metodyka historii, p. <i>H. Mościcki</i>	6—7	—	—	—	—	6—7
*3. Historia sztuki w Polsce, p. <i>W. Trojanowski</i>	5—6	—	5—6	—	—	—
*4. Prawoznawstwo, p. <i>F. Ochimowski</i>	—	5—6	—	5—6	5—6	—
*5. Łacina, p. <i>R. Szerękowski</i>	8—9	5—6	5—6	—	—	—

Semestr VII Grupy filozoficzno-pedagogicznej.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota
*1. Dzieci anormalne, p. <i>E. Lublinerowa</i>	—	5—6	—	—	5—6	—
*2. Seminarjum z historii pedagogiki, p. <i>Ign. Halpern</i>	—	—	—	—	—	7—9
3. Estetyka, p. <i>J. Segal</i>	6—7	—	6—7	—	6—7	—
4. Filozofia współczesna, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	7—8	—	—	—	—
5. Seminarjum filozoficzne, p. <i>W. M. Kozłowski</i>	—	—	—	—	7—8	—
*6. Metodyka nauk przyrodniczych, p. <i>A. B. Dobrowolski</i>	8—9	—	8—9	—	—	—
7. Metodyka nauczania matematyki, p. <i>S. Kwietniewski</i>	—	7—8	—	—	7—8	—
*8. Język francuski, p. <i>K. Karwowski</i>	8—9	—	—	8—9	—	—
9. Język niemiecki, p. <i>J. Ochimowska</i>	8—9	—	—	—	8—9	—

Stowarzyszenie Sił Naukowych Polskich

20/51

3. I. 06.

208

Pharos, K. L. G.,

Lechickie przybyło do mnie do
nie w niedzielną, d. 7. stycznia o po-
łudniu 5⁰¹ po południu
perwona nasza i spowina
proszę ustawić myśli i zebrać
do nowego.

Polecam Lechickie; po-
nużę Kierę wstąpić; kłó-
nie i ichy perwona

Lechickie wiskin
dow. wyprawa zebrać
dla nich

S. Wiskin

59

Warszawa d. 29. III. 06

19/51

drogiemu kolego,

Przepraszam, że nie mogę dziś
zapisać Ci na stałe d. 3go kwietnia
o godz. 11, - ale za to po polu dnia de
przepraszam i sprawa na bieżąco.
Lubimie i tak me przybył.

I gość... fi...
Woj. S. Biskup.

59

Warszawa, d. 24. V. 1906r.

STOWARZYSZENIE SIŁ
Naukowych Polskich.

21/51

Drogi kolego.

W przyszłym tygodniu (d. 29 b.m.) o godzinie
21 po południu mamy odbyć naradę
w sprawie tworzenia Izby Gospodarczej
ogólnopolskiej. Proszę Was o osobne
przybycie.

Z pozdrowieniami koleżeńskimi
i szczerymi!

Wasz
S. H. K. K.

158/51

243

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW
W WARSZAWIE.

Warszawa, d. 1/XI 1906
Włodzimierska 3/5.

Mam zaszczyt uprzejmie prosić
WPana o łaskawe przybycie w d. 8

Czerwca r. b. (w Piątek)

do lokalu Stowarzyszenia o godz.

8 1/2 w na posiedzenie Głowa-

ryszczenia St. Naukowców polskich

Przedmiotem obrad będzie:

Posiedzenie organizacyjne

.....
.....
.....
.....
.....

Przewodniczący J. H. H. H.

WPan W. Szaleński

Hz. 24.

124/51

PROJEKT USTAWY

STOWARZYSZENIA POLSKICH SIŁ NAUKOWYCH

§ 1. Zadaniem Stowarzyszenia polskich sił naukowych jest staranie się o stworzenie polskich instytucji naukowych i wogóle zdobycie warunków, sprzyjających rozwojowi nauki polskiej.

§ 2. Członkiem Stowarzyszenia może być każdy pracujący dla dobra nauki, polecony przez dwóch członków, przedstawiony przez Zarząd, a wybrany przez Zebranie Ogólne. Zebranie Ogólne również decyduje i o wykluczeniu członka na wniosek podpisany przynajmniej przez pięciu członków.

§ 3. Obowiązkiem każdego członka jest spółdziałanie w pracach Zarządu ku pożytkowi nauki polskiej, a zgodnie z ustawą i uchwałami Zebrań Ogólnych.

§ 4. Prawa członków są: uczestniczenie w Zebraniach Ogólnych, zabieranie głosu, głosowanie przy wyborach i nad wnioskami, stawianie wniosków, wreszcie bierne prawo wyboru na urzędy Stowarzyszenia.

§ 5. Zebranie Ogólne jest instancją decydującą ostatecznie wszelkie sprawy, dotyczące Stowarzyszenia, a uchwały jego zapadają bezwzględną większością głosów, oddanych przez obecnych przy głosowaniu. Jedynie do zmiany ustawy, oraz do powzięcia uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia, niezbędną jest większość $\frac{2}{3}$ głosów oddanych przez obecnych przy głosowaniu.

§ 6. Prawomocnem jest Zebranie Ogólne przy obecności $\frac{1}{3}$ członków zamieszkałych w Warszawie, a zwołane повторно w odstępie tygodniowym, z powodu niedostatecznej liczby członków obecnych na poprzednim, jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

§ 7. Zebrania Ogólne zwołuje Zarząd, a przewodniczy im osoba, każdorazowo przez nie powoływana. Zebrania Ogólne powinny się odbywać w zasadzie co miesiąc, w razie nagłości Zarząd może zwoływać je częściej, a w braku spraw, podlegających uchwałom Zebrania Ogólnego, Zarząd ma prawo zwoływać je i rzadziej, zwłaszcza podczas lata.

§ 8. Zarząd składa się z 7-iu członków, wybranych w tym celu przez Zebranie Ogólne, a którzy rozdzielają między siebie poszczególne funkcje Zarządu. Corocznie występuje 3-ch, względnie 4-ch członków Zarządu, po raz pierwszy przez losowanie, następnie zaś w porządku starszeństwa. Na miejsce ustępujących Zebranie Ogólne wybiera nowych członków Zarządu, przyczem ponowny wybór występującego nie wyklucza się.

§ 9. Zarząd w m. październiku składa Zebraniu Ogólnemu sprawozdanie roczne ze swych czynności. Zarząd reprezentuje na zewnątrz Stowarzyszenie, zarządza wszelkimi jego sprawami, a w razie nagłości może je i decydować, jednakże z obowiązkiem przedstawienia takiej swej decyzji najbliższemu Zebraniu Ogólnemu.

§ 10. Składki roczne, w wysokości 5 rubli, powinien każdy członek wnieść w m. styczniu za bieżący rok kalendarzowy, członek zaś nowowstępujący, zaraz po przyjęciu na członka, również w wysokości 5 rubli, jako składkę za bieżący rok kalendarzowy. Członek, któryby po dwukrotnym napomnieniu składki nie uiścił, podlega wykreśleniu z listy członków.

§ 11. Wrazie rozwiązania Stowarzyszenia, fundusze jego przeznaczają się na cel związany z nauką polską, a określony bliżej przez Zebranie Ogólne, które uchwała rozwiązanie.

Towarzystwo Historyczne we Lwowie

Lwów, dnia 30 czerwca 1924

do l. 1007

492/51

Jaśnie Wielmożny Panie !

Wainie Zgromadzenie Członków Towarzystwa Historycznego odbyte
dnia 14 czerwca zamianowało Jaśnie Wielmożnego Pana członkiem honoro-
wym Towarzystwa Historycznego.

ZA

TOWARZYSTWO HISTORYCZNE:

Sekretarz :

Dr J. E. Modelski

Prezes:

Stankiewicz

Mitaniak. 2. VIII. 1924.

Do

Jaśnie Wielmożnego Pana
prof. Władysława Smoleńskiego

W a r s z a w a

Uniwersytet.

POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE

ADRES: LWÓW, UNIWERSYTET

Lwów, dnia 12 stycznia 1925.

d. 19/25

W i e l m o ż n y P a n i e !

Zarząd Towarzystwa Historycznego uchwalił zwołać Powszechny Zjazd Historyków Polskich w bieżącym roku do Poznania - z terminem na Wszystkich Świętych. W tym roku bowiem upływa 25 lat od ostatniego powszechnego zjazdu w Krakowie, a nadto przypadają dwie wielkie rocznice Chrobrego i Hołdu Pruskiego.

Zarząd uchwalił powołać w najkrótszym czasie do życia ściślejszy Komitet organizacyjny z udziałem delegatów z Krakowa, Poznania, Warszawy, Wilna i Lublina. Komitet ten odbędzie niedługo posiedzenie we Lwowie, na które zaprasza Wielmożnego Pana. Na posiedzeniu tem zostanie ustalony program Zjazdu, będzie wykonany obszerniejszy Komitet i osobny Komitet Poznański, na który spadną zadania gospodarcze. Przygotowaniem księgi referatów zajmie się ściślejszy Komitet organizacyjny z siedzibą we Lwowie.

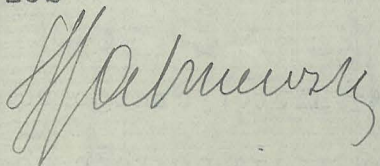
Jak dotąd zamierzone jest utworzenie następujących sekcji: 1) Historji Starożytnej, 2) Dziejów dawnego państwa polskiego (do r.1795), 3) Polski w rozbiorach i współczesnej wraz z historją wojskowości, 4) Historji ustroju i gospodarstwa polskiego, 5) Nauczania historji, 6) Nauk pomocniczych historji (wraz z historją kultury,

literatury, sztuki, oświaty). Program ten będzie oczywiście przed-
miotem dyskusji. Wkładka członkowska wynosić będzie 25 złotych.

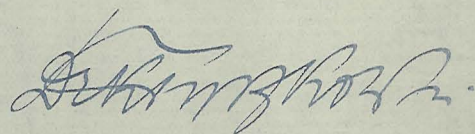
Prosząc o rychłą odpowiedź w sprawie ewentualnego
przyjazdu do Lwowa wraz z upoważnieniem podpisania na odezwie -
kreślimy z wyrazami

prawdziwego szacunku

Prezes

Sekretarz

Kasa pożyczkowa dla nauczycielek i bon

ZARZĄD KASY POŻYCZKOWEJ
DLA NAUCZYCIELEK I BON
przy W. T. D.

Ma zaszczyt prosić uprzejmie Sz. an. P *ana*
na doroczne ogólne zebranie członków dn. *27 b. m.*
mięsek. H 4 Gebelhaer
mea. o g. *12* 18 *99* r. w gmachu Towarzystwa Dobro-
*Wojtko 18*czynności odbyć się mające, w celu przedstawienia spra-
wozdania za ubiegły *lat.* rok 189*4/5* oraz obrania zarządu
na rok przyszły.

Przewodnicząca
Walerya Warunka

2
za Sekretarkę
Offeniersky

TAPYAN HAS POSYONWEL

PLA NAUCYCHIEH & BON

WYV. A. D.

THE CASE OF JAMES H. HARRIS

IN CONNECTION WITH THE SOUTHERN PACIFIC RAILROAD

IN THE MATTER OF THE ESTATE OF JAMES H. HARRIS

DECEASED, AND THE SOUTHERN PACIFIC RAILROAD COMPANY

PLAINTIFFS, VS. THE SOUTHERN PACIFIC RAILROAD COMPANY

DEFENDANT.

59

Warszawa, dn. 21/X 1906.

825/57.

Przewodnicząca oddziału Kasy pożyczkowej
dla nauczycielek i bon ma honor prosić Szanownego
Pana o przybycie na ogólne zebranie Członków
celem dokonania wyborów na następne trzecie.

Zebranie odbędzie się dn. 28 Października
punktualnie o godz. 12 i pół w mieszkaniu prze-
wodniczącej, Senatorska 11.

Ze względu na ważność zebrania i koniecz-
ność powzięcia decyzji co do ewentualnych zmian
w czynnościach Kasy prosimy Szan. Członków
o liczne zebranie się w dniu oznaczonym.

Przewodnicząca

Sekretarka

Mawukowicz.

[Signature]

Wszystko jest jak zwykle, a ja jestem
w tym samym miejscu, gdzie byłem
zawsze. Nie ma tu nic nowego,
niczego, co by zmieniło moją
myśl. Wszystko jest jak zawsze,
i ja jestem taki sam. Nie ma
tu niczego, co by zmieniło
moją myśl. Wszystko jest jak
zawsze, i ja jestem taki sam.

Wszystko jest jak zwykle

N° 58

83⁴/57

121

W. T. D.

Oddział Kasy pożyczkowej dla nauczycielek i bon.

Kwit na rs. trzy

Wydany W. Panu Smoleińskiemu

Władysławowi jako dowód złożenia

składki za rok 1907

W Warunka

Warszawa, d. 4. 11

1907 r.

59

№

88

826/51

122

W. T. D.

Oddział Kasy pożyczkowej dla nauczycielek i bon.

Kwit na rs.

trzy

Wydany W.

Panu Smoleńskiemu

Władysławowi

jako dowód złożenia

składki za rok 190

6

W. Warneka

Warszawa, d.

30
110

1906 r.

933/57

223

ZARZĄD KASY POŻYCZKOWEJ
DLA NAUCZYCIELEK I BON
przy W. T. D.

Ma zaszczyt prosić uprzejmie Sz. P.
 na doroczne ogólne zebranie członków dn. 10
 mca. ~~Grudnia~~ ^{miesiaca} 1903 r. w gmachu Towarzystwa
~~Przewodniczącej~~
 Dobroczyńności odbyć się mające, w celu przed-
 stawienia sprawozdania za ubiegły rok, ~~oraz obrania~~
~~zarządu na następne lat trzy.~~ g 4: pół w

Przewodnicząca

za Sekretarkę

J. Gebethnerówna

M. Keller
Leśna 10
 II. m. 22

59

KOMITET
Kasy Oszczędnościowo-Zapomogowej
NAUCZYCIELI I NAUCZYCIELEK

PRYWATNYCH W. CH.
w WARSZAWIE
Al. Jerozolimska № 55.
Telefon 76-60.

Warszawa, d. 19/1 1916 r.

344/51

Pranowny Panie!

Komitet Kasy na posiedzeniu
swoim w dniu 13/1 r. z. zaliczył
Pr. Pana w poczet uczestników
Kasy o czym było wystara zawi-
domienie, a ponieważ Pr. Pan
dotąd nie opłacił wpisowego,
Komitet uprzejmie prosi o za-
wiadomienie, czy towa Pr. Pan
w zamiarze należenia do Kasy,
lub też nie.

Z poważaniem
Prezes Komitetu J. Jmazyński -

59

825/51^{2.}

227

Przypomnieliśmy się wybornemu, które w dniu 28^{go} w
posiedzeniu wybornego, które w dniu 28^{go} w
Pai-dniernika, dla niedostatecznej ilości cytat
ktoś odbyć się nie mogło, odtąd się nie
odwołanie we Wtorek dn. 6^{go} b. m. o godzinie
12^{ej}, w mieszkaniu W. P. Keller Senatorska 11.

Towarzystwo Wpisów Szkolnych

1195/57.

Zarząd Kół Wpisów przy szkole
p. Wandy Dzierżwickiej zaprasza
kamilowego Pana na zebranie or-
ganizacyjne dn 5 lutego r.b. t.j.
we środę o godzinie 7mej wie-
corem w lokalu szkoły
Markatowska 56

Stronę zarządu

Wilkowiaka

1.2.08.

W-ny

Władysław Smoleński

924/57.
Warszawa d. 28 listopada 1908 r.

Dnia 7-go Grudnia r.b., tj. w poniedziałek
o godzinie 7-ej wieczorem w lokalu Szkoły
Marszałkowska 56. - odbędzie się zebranie
Szczeków 49-go koła Wpisów przy Szkole p. Wandy
Dzierzbickiej, na które najuprzejmiej zaprasza

Z A R Z A D.

Koło T.W.S.
Szkoła
W. DZIERZBICKIEJ
w Warszawie

P o r z a d e k d z i e n n y .

1. Zagajenie .
2. Odczytanie protokołu z zebrania organizacyjnego.
3. Sprawozdanie szkolne za rok ubiegły.
4. Stan obecny szkoły.
5. Sprawozdanie kasowe za rok ubiegły.
6. Budżet na rok bieżący.
7. Wnioski i interpelacje,
8. Wybór Zarządu.

P.S. Zawiadomienie niniejsze służy jako karta wstępu.

T. W. S.

958/51

Warszawa,
dn. 1 Marca 1909 r.

230

SZANOWNY PANIE!

Komitet Towarzystwa Wpisów Szkolnych, zgodnie z uchwałą Ogólnego Zgromadzenia, zamierza w roku bieżącym zarządzić wielką „KWESTĘ MAJOWĄ“ dla zasilenia funduszków Towarzystwa, przeznaczając połowę na szkoły początkowe, drugą zaś na ogólne cele Towarzystwa. W akcji tej mają Komitetowi dopomóc wszystkie Koła Towarzystwa, których istnieje przeszło 170 przy różnych zakładach szkolnych w Królestwie.

Pragnąc zachęcić ogół do ofiarności

na cel powyższy Komitet zamierza rozestąć w kilkudziesięciu tysiącach egzemplarzy małą jednodniówkę p. t. „Dajcie na Wpisy“.

Na czele tego wydawnictwa, które jako rozdawane bezpłatnie nie może obejmować więcej niż kilka stronnic druku, będą zamieszczone kilkunastowierszowe utwory łaskawie zaofiarowane Komitetowi przez: Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta; ponadto pragnęlibyśmy wydrukować kilkadziesiąt paró lub kilku-wierszowych aforyzmów ludzi najwybitniejszych na polu naszej literatury i nauki; zwracamy się do Szanownego Pana z uprzejmą prośbą o nie odmówienie swego współudziału w tem naszym przedsięwzięciu i o nadesłanie takiego aforyzmu, osnutego na tle naszej sprawy szkolnej i pobudzanej na jej cele ofiarności publicznej.

Zgóry dziękujemy jeśli prośba nasza zostanie spełniona i prosimy przyjąć wyrazy najgłębszego szacunku

KOMITET T. W. S.

Prezes: *J. Radoszewski*

Wiceprezesa:

Stanisław Lubomirski

Marja Scholtz

Członek Komitetu

za Sekretarz

Leon Rożkowski

P. S. Łaskawą odpowiedź prosimy nadesłać pod adr.: inż. Marjan Lutosławski, Boduena 1, najpóźniej do dnia 20 Marca 1909 roku.

Warszawa, d. 23 Marca 1909 r.

959/57

S z a n o w n y P a n i e

Mija już termin w którym obiecaliśmy drukarni złożyć jej rękopis „jednodniówki” Towarzystwa Wpisów Szkolnych aby mogła na czas wykonać nakład.

Nie otrzymawszy dotąd od Szanownego Pana na list z dn. 9 b. m. ani odpowiedzi odmownej ani rękopisu parowierszowego aforyzmu, o który upraszaliśmy, pozwalamy sobie przypomnieć Szanownemu Panu naszą prośbę w nadziei, że może Szanowny Pan nie odmówi odwrotnego nadesłania spodziewanego rękopisu.

Z głębokiem poważaniem

• Z KOMITETU
Towarzystwa Wpisów Szkolnych
PREZES *Julian Dmowski*

Członek Komitetu
Sekretarz

Bolesław Prus